

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

**RİTME DAYALI MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMININ,
ÖĞRENCİLERİN AKIŞ DENEYİMLERİ, MÜZİK DERSİ
BAŞARILARI VE MÜZİK DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Algül KALAY

Antalya, 2013

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI**

**RİTME DAYALI MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMININ,
ÖĞRENCİLERİN AKIŞ DENEYİMLERİ, MÜZİK DERSİ
BAŞARILARI VE MÜZİK DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI
ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Algül KALAY

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ

Antalya, 2013

Akdeniz Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Algül KALAY 'ın bu çalışması, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Günseli ORHON

Üye (Danışman): Yrd. Doç. Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ

Üye: Yrd. Doç. Dr. Zeliha YAZICI

Tez Başlığı: Ritme Dayalı Müzik Öğretim Programının, Öğrencilerin Akış Deneyimleri, Müzik Dersi Başarıları Ve Müzik Dersine Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkileri

Onay: Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi: 22/05/2013

Mezuniyet Tarihi: 21./06/ 2013

Onay

10./07/2013

Doç. Dr. Selçuk UYGUN

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xii
ÖNSÖZ	xiv
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Müzik Eğitimi	7
1.1.1. Müzik Dersine Karşı Tutumlar	9
1.1.2. Ritim Eğitimi ve Önemi	10
1.1.3. Ritme Dayalı Uygulamaları İçeren Müzik Eğitimi Yöntem ve Yaklaşımları	12
1.1.3.1. Dalcroze Eurhythmics Yöntemi	12
1.1.3.2. Orff-Schulwerk Yaklaşımı	13
1.1.3.3. Kodaly Yöntemi	15
1.2. GÜdülenme, İçsel ve Dışsal GÜdülenme	16
1.3. Akış Kuramı (Flow Theory)	17

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Müzik Eğitimi ile İlgili Araştırmalar	21
2.2. Eğitimde Gudu Kavramı ile İlgili Araştırmalar	24
2.3. Akış Kuramı ile İlgili Araştırmalar	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	28
3.2. Deney Deseni	28
3.3. Evren ve Örneklem.....	29
3.4. İzlenen Yol.....	30
3.5. Denel İşlemler	30
3.6. Veri Toplama Araçları.....	57
3.6.1. Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği.....	57
3.6.2. Öğretmen Günlükleri.....	57
3.6.3. Öğrenci Günlükleri.....	58
3.6.4. Öğrenci Gözlem Formu	58
3.7. Verilerin Çözümlemesi	59

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	60
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	61

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlgili Bulgular ve Yorumlar	64

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç	76
5.2. Tartışma	77
5.3. Öneriler	80
KAYNAKÇA	83
EKLER	91
EK-1 ÇALIŞMA PLANI	91
EK-2 DENEY GRUBU DERS PLANLARI	92
EK-3 ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU	105
EK-4 MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ	106
EK-5 RİTİM KARTLARI	107
ÖZGEÇMİŞ	120
BİLDİRİM	122

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.3.1 Bilinç Karmaşıklığının Akış Deneyimlerinin Sonucu Olarak Artma Nedeni.	19
Tablo 3.2.1 Deney Deseni Tablosu.....	28
Tablo 4.1.1 Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulamalar Sırasındaki Akış Deneyimlerine Ait Sonuçları.....	60
Tablo 4.2.1 Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Dersi Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarına Yapılan T Testi Sonuçları	61
Tablo 4.2.2 Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Dersi Tutum Ölçeği Son Test Puanlarına Yapılan T Testi Sonuçları	62
Tablo 4.3.1 Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kazanımlara Göre Müzik Dersi Başarı Puanları Ortalamalarına Yapılan T Testi Sonuçları.....	63
Tablo 4.4.1 I. Oturumda Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları.....	65
Tablo 4.4.2 II. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları.....	66
Tablo 4.4.3 III. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları.....	68
Tablo 4.4.4 IV. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları	69
Tablo 4.4.5 V. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları	70
Tablo 4.4.6 VI. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları	72
Tablo 4.4.7 VII. Oturumda Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları.....	73

Tablo 4.4.8 Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Toplam Dağılımları	75
---	----

ŞEKİLLER LİSTESİ

Örnek Nota 3.5.1 Mutluluk Şarkısı.....	34
Örnek Nota 3.5.2 Vücudumuz.....	38
Şekil 1:Fil	107
Şekil 2:Sincap	108
Şekil 3:Keçi	109
Şekil 4:Zebra	110
Şekil 5:Salyangoz	111
Şekil 6:Balina	112
Şekil 7:Örümcek	113
Şekil 8:Kanguru	114
Şekil 9:Kelebek.....	115
Şekil 10:Penguen	116
Şekil 11:Denizati	117
Şekil 12:Ağaçkakan	118
Şekil 13:Yunusbalığı.....	119

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 3.5.1 Deney Grubu, Ses Sürelerinden Ritim Oluşturan Grup.....	33
Fotoğraf 3.5.2 Kontrol Grubu, Çalışma Kitabındaki Etkinlikler Yapılırken.....	35
Fotoğraf 3.5.3 Deney Grubu, Hafif, Orta ve Kuvvetli Gürlük Deneme Çalışmaları..	37
Fotoğraf 3.5.4 Deney Grubu, Ritim Karları Uygulaması.....	41
Fotoğraf 3.5.5 Deney Grubu, Görsellere Uygun Hareket Geliştirme Çalışmaları.....	42
Fotoğraf 3.5.6 Kontrol Grubu, "Bir Dünya Bırakın" Şarkısını Dansa Dönüştürme Çalışmaları.....	43
Fotoğraf 3.5.7 Deney Grubu, Şiiri Besteleme Çalışmaları.....	45
Fotoğraf 3.5.8 Kontrol Grubu, Tekerleme Söyleme Çalışması.....	47
Fotoğraf 3.5.9 Deney Grubu, "Tohumun Gelişimi" Canlandırma Çalışması.....	49
Fotoğraf 3.5.10 Kontrol Grubu, "Üç Elma" Şarkısını Dansa Dönüştürme Çalışmaları.....	51
Fotoğraf 3.5.11 Deney Grubu Sergileme Hazırlık Çalışmaları " Ritim Grubu".....	53
Fotoğraf 3.5.12 Kontrol Grubu, Sergileme Hazırlık Çalışmaları.....	54
Fotoğraf 3.5.13 Deney Grubu Gösterisi.....	55
Fotoğraf 3.5.14 Kontrol Grubu Gösterisi.....	56

KISALTMALAR LİSTESİ

A: Araştırmacı

DG: Deney Grubu

KG: Deney Grubu

DGÖ: Deney Grubu Öğretmeni

KGÖ: Kontrol Grubu Öğretmeni

Ö1: Denel işlem öncesi uygulanan müzik dersine ilişkin tutum ölçeği

ÖG1: Öğretmen Günlükleri

ÖG2: Öğrenci Günlükleri

ÖGF: Öğretmen Gözlem Formu

AGF: Araştırmacı Gözlem Formu

Oturum: 2 Ders saati (40+40 dakika) olarak yapılan uygulamalardır.

ÖZET

RİTME DAYALI MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMININ, ÖĞRENCİLERİN AKIŞ DENEYİMLERİ, MÜZİK DERSİ BAŞARILARI VE MÜZİK DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

KALAY, Algül

Yüksel Lisans, İlköğretim Anabilim Dalı

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Tez Yöneticisi: Yrd. Doç. Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ

Mayıs 2013, 122 sayfa

Bu araştırmanın amacı, ritme dayalı müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimleri, müzik dersindeki başarıları ve müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmaktır.

Araştırmada kontrol gruplu, ön test-son test deney deseni kullanılmıştır. Buna göre; araştırmada deney ve kontrol grupları yansız atama yolu ile oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu 2011- 2012 eğitim-öğretim yılında Antalya ili Kepez ilçesindeki Emekevler İlköğretim Okulu 3. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Yansız atama yoluyla denk olduğu görülen sınıflardan 3B sınıfı deney grubu (n=22), 3A sınıfı da kontrol grubu (n=23) olarak belirlenmiştir. Her iki grubun müzik dersleri araştırmacı tarafından işlenmiştir. Deney grubuna ritme dayalı uygulamaları içeren İlköğretim 3. Sınıf Müzik Dersi işlenmiştir. Kontrol grubuna ise İlköğretim 3. Sınıf Müzik Öğretmen Kılavuz kitabındaki planlamaya birebir uyumlu olarak ders yapılmıştır. Uygulamalar 7 hafta boyunca devam etmiştir. Her iki gruba da uygulamaların başında ve sonunda Müzik Dersi Tutum Ölçeği (Özmenteş, 2005) uygulanmıştır. Ayrıca her oturumda öğrenciler iki gözlemci tarafından müzik dersi başarıları açısından gözlemlenmiştir. Her oturum sonrasında öğrenciler ve ilgili sınıfların öğretmenleri öğrencilerin deneyimleri hakkında günlük yazmışlardır. Araştırmadan elde edilen nicel verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik ve t testinden, nitel verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin uygulamalar sonrasında

akış deneyimleri ($t=-,52$, $p>.05$) ile müzik dersine ilişkin tutum düzeyleri ($t=-1,350$, $p>.05$) anlamlı farklılıklar göstermemiştir. Öğretmen ve öğrencilerin yazdıkları günlüklerin içerik analizi ile incelenmesi sonucu elde edilen verilere göre akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı, deney grubu öğrenci günlüklerinde 422, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde ise 410'dur.

Öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin frekanslarının toplamı 16, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 14'tür. Her iki grubun öğretmen günlüklerinde de can sıkıntısı ve ilgisizlik yaşandığını gösteren herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Kaygı yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı, deney grubu öğretmen günlüklerinde 3, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 1'dir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Eğitim, Ritim, Akış Deneyimleri

ABSTRACT

EFFECTS OF RYTHM BASED MUSIC EDUCATION PROGRAM ON FLOW EXPERIENCES, MUSIC LESSON SUCCESS OF STUDENTS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS MUSIC LESSON

KALAY, Algül

Master, Department Of Primary Education

Institute Of Educational Sciences

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ

May 2013, 122 pages

The purpose of this research is to reveal the effects of rythm based music education program on flow experiences of students, their success in music lesson and their attitude towards music lesson.

In the research, pre test-post test experiment pattern with control group was used. Accordingly, experiment and control groups of the research were formed by unbiased assignment method. The study group of the research consists of 3rd grade students of Emekevler Primary School in Kepez district of Antalya city in 2011-2012 academic year. The research was performed on 2 groups. As it was understood that the classes are equivalent by unbiased assignment method, class 3B was selected as experiment group (n=22) and class 3A was selected as control group. (n=23) The music lessons of both groups were conductd by the researcher. Primary education 3rd grade music lesson including rythm applications was applied to experiment group. The lesson applied to the control group was exactly compliant to the planning in primary education 3rd grade teacher's manual book. Applications continued for 7 weeks. Music lesson attitude scale (Özmenteş, 2005) was applied to both groups at the beginning and end of the applications. Besides, in every session teachers were monitored by two observers regarding their success in music lesson. After every session students and teachers of the related classes wrote diaries about their experiences. Descriptive statistics and chi square test was used in the resolution of the quantitative data obtained from the research and content analysis technique was used for the resolution of qualitative data. According to the results obtained from the research; the flow experiences ($t=-,52$, $p>.05$) and attitudes ($t=-1,350$, $p>.05$) towards

music lesson of students in experiment and control groups did not show significant difference. According to the data obtained by the examination of diaries written by teachers and students by content analysis, total frequency of expressions showing that flow was experienced is 422 in experiment group student diaries and 410 in control group student diaries.

Total frequency of expressions showing that flow was experienced is 16 in experiment group teacher diaries and 14 in control group teacher diaries. In teacher diaries of both groups, there were no data expressing signs of boredom or oblivion. The total frequency of expressions indicating anxiety is 3 in experiment group teacher diaries and 1 in control group teacher diaries.

Keywords: Music, Education, rythm, flow experiences

ÖNSÖZ

Öncelikle araştırmanın konu olarak belirlenme aşamasından bugüne kadar desteğini esirgemeyen ve katkılarıyla beni yönlendiren değerli hocam, tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ' e sabrı, anlayışı ve desteği için çok teşekkür ederim.

Değerli Hocam Haluk DEMİRTAŞ' a ve yüksek lisans eğitimim boyunca, ders aldığım Doç. Dr. Cem OKTAY GÜZELLER başta olmak üzere Yrd. Doç. Dr. Mustafa DOĞRU, Öğr. Gör. Dr. Evren CAPPELLARO ve Yrd. Doç. Dr. Demet SEBAN' a bilgi ve deneyimlerinden en iyi şekilde yararlanma fırsatı sunduklarından dolayı teşekkür ederim.

Bu araştırmanın gerçekleşmesi için desteğini benden esirgemeyen okul müdürüm Mehmet UYSAL başta olmak üzere, bana sınıflarını açan, her bir oturumu benimle birlikte gözlemleyerek araştırmam için veri toplamama yardım eden, sevgili meslektaşlarım Zeynep DİLEK ve Evcan ALTINSOY' a ve her türlü desteği ile yanımda olduğunu hissettiren canım arkadaşım Aysel GÜVEN' e teşekkürlerimi sunarım.

Babam Oğuzhan KALAY' a, yaşamımın her alanında desteğini hep hissettiğim annem Fatma KALAY' a, öğretmenlik yaşamının ilk gününden itibaren mesleğime olan katkısını hiç unutmadığım kuzenim Özlem KARAGÜL'e ve son olarak da büyük bir sabırla tezimin bitmesini bekleyen Biricik Kızım Deniz'e ayrıca teşekkür ederim.

Bu çalışmayı, Canım Kızım Deniz'e ithaf ediyorum.

Saygılarımla.

Algül KALAY

Antalya, 2013

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın; problem durumu, amacı, önemi, problem cümlesi, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Eğitim bilimi alanında geliştirilen kuram ve araştırmalar, toplumların eğitime bakışlarını ve eğitim anlayışlarını etkileyerek onların şekillenmesinde önemli roller almışlardır. Terzi (2011, s. 76), eğitim örgütlerinin üstlendikleri görev gereği sürekli gelişmek durumunda olduklarını, toplumun beklentileri doğrultusunda yenilendiklerini ifade etmiştir. Türkiye’de cumhuriyetin ilanından bu yana, eğitim alanında farklı yaklaşımlardan ve kuramlardan etkilenilmiştir. Bu etkilenme farklı eğitim programlarının uygulanmasına yol açmıştır. Dünyadaki gelişimlere paralel olarak Türkiye’de de 2005 yılında ilköğretim programında köklü değişiklikler yapılmıştır. Özellikle öğrenci merkezli eğitim anlayışı benimsenerek derslerin içerikleri yenilenmiş, derslerde öğrencilerin daha aktif olabilecekleri yöntem ve tekniklerin kullanılması üzerinde durulmuştur. Günümüzde Milli Eğitim Bakanlığı programına göre hazırlanan öğretmen kılavuz kitaplarındaki etkinliklerin, aktif öğrenme yöntemine dayandırılarak oluşturulduğu görülmektedir.

Programlarda, yöntem ve tekniklerde yapılan yeniliklere rağmen hala okullardaki önemli sorunlardan biri öğrencilerin derse karşı güdülenememesidir. Derse karşı güdülenmeyen çocuğun o derse ilgi ve isteği olmadığından, dersi öğrenmesi güçleşmektedir. Öğrenmenin gerçekleşmesi için en önemli etkenlerden birinin güdü olduğunu belirten Akbaba (2006, s. 343)’ ya göre yeterince güdülenmemiş öğrenci öğrenmeye hazır olamayacaktır. Öğrencilerin ilgi duydukları konuları kısa sürede öğrendiklerini ayrıca güdülendikleri ölçüde de başarılı olduklarını dile getiren Akbaba, güdü ve başarı arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Benzer biçimde öğrenciye zorla bir şey öğretmenin güçlüğüne ifade eden Küçükahmet

(2005, s. 106), öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencinin güdülenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Öğrencilerin derse karşı güdülenmeleri birçok derste olduğu gibi müzik dersinin de sorunlarından biridir. Müzik dersindeki bu sorunun kaynağında çoğunlukla dersin yetenek dersi olarak algılanması yatmaktadır. Alan yazın incelendiğinde öğrencilerin müzik derslerine güdülenmelerinin sağlanabilmesi için farklı görüş ve yorumların geliştirilmiş olduğu dikkati çekmektedir. Öztürk (1996, s. 5), seslerle dolu bir dünyada doğan çocukta, toplumu bir bütün halinde tutan sosyal bağlardan biri olan müziğin çocuğun eğitiminde de kullanılan önemli yollardan biri olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca müziğin, öğrencilerin güdülenmesini sağlama, istedik davranışları kazandırma ve yanlış davranışların ortadan kaldırılmasında çok yararlı bir eğitim yöntemi olarak kullanılabileceğini belirtmiştir. Konu ile ilgili olarak Özcan (2007, s. 6), müzik derslerinin bilgi aktarma dersi olarak ele alınmaması gerektiğini belirtmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin derslere güdülenmelerinin sağlanabilmesi için müzik derslerinde dinletilere daha fazla yer verilmesi ve öğrencilerin yaratıcı müzik etkinliklerine yönlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bilen, (1995, s. 27) öğrencileri müzik dersine güdülemek için, derslerde olabildiğince, toplumda müzik becerilerini sergileyebilecek, var olan müzik potansiyelini geliştirebilecek bir yaklaşım içinde olunması ve ayrıca müzik derslerinin bir bilgi aktarma dersi olmaktan çok müzik yapma dersi olarak ele alınmasının gereğini ifade etmiştir. Bununla birlikte müzik öğretmenin öğrenciler için iyi bir model oluşturmasının ve öğrencinin öğrenme sürecini aktif katılımını sağlayacak çağdaş müzik öğrenme yöntemlerinin geliştirilmesinin de önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu çağdaş yöntemler ve yaklaşımlar yoluyla okullardaki öğrencilerin derse karşı güdülenememe sorunu ile mücadele edilebilir.

Yaşanılan deneyimin kişiye sağladığı keyif sonucunda tam güdülenmenin sağlandığını ifade eden Akış Kuramı, bireyin bir etkinliğe başka hiçbir şeyi önemsemeyecek kadar kendini kaptırmasıdır. Alan yazınında güdü kuramlarından biri olarak ele alındığı görülen bu kurama göre, kişi iç yaşamını ve düşüncelerini denetleyerek mutluluğa ulaşabilir. Bunun gerçekleşebilmesi için kişinin ulaşmak istediği bir hedefin olması gerekir. Bu hedef kişinin bilincine bir düzen getirerek,

kişinin o hedef için çalışmasına, hedefe yoğunlaşmasına ve bütün zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olur. Kişinin zorlukların üstesinden geldiği bu zaman dilimi, onun en eğlenceli ve zevkli zamanları olarak değerlendirilir (Csikszentmihalyi, Akış Mutluluk Bilimi, 2005, s. 6-9).

Akış Kuramı açısından ele alındığında müzik dersleri, eğitim programları içerisinde en keyif veren ve öğrencileri eğlendirerek mutlu eden dersler olarak görülebilir. Müzik derslerinden en yüksek düzeyde verim alınabilmesi ve öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin geliştirilmesi müziksel etkinliklerin çeşitlendirilmesini gerektirmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin, müziğin boyutları ile ilgili hazır bulunuşluklarının istenen düzeye getirilmesi onların derslerden verim almalarına, doyum sağlamalarına, güdülenmelerine ve akış yaşamalarına sebep olacaktır. Öğrencilerin müzik derslerinde ritmik akışa kapılarak müziği deneyimlemeleri bu açıdan önem verilmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Elbette bu ritmik akışın yakalanabilmesi için öğrencinin ritmi tanınması ve öğrenmesi gerekmektedir.

Müziğin en önemli gereklerinden biri olan ritim, zamanın az veya çok büyüklükte eşit parçalara bölünmesidir (Machlis ve Forney, 2003 akt. Akkaş, 1993, s. 49). Aynı zamanda ritim, kişinin doğuştan getirdiği bir duygu, müzik sanatının da en temel öğelerinden biridir. Ritim eğitiminin büyük ve küçük kas gelişimini sağlama, duyuşsal gelişimi destekleme yanında ritim ve tempoyu algılamaya yardımcı olma gibi birçok yararı vardır. Bununla birlikte ritim, kulak eğitiminin de en önemli öğesidir (Akkaş, 1993, s. 49). Ayrıca “Dinleme - Söyleme - Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” ve “Müzik Kültürü ” olarak dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuş, ilköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının (2006, s. 13) da temelinde ritim öğesi bulunmaktadır.

Öztürk (2004, s. 68), ritim çalışmalarının çocuğun gelişimini desteklediğini ifade ederek bu gelişim alanlarını, ritim duygusu, duyma yeteneği (kulağı), dikkati, büyük ve küçük kasları ile psikomotor gelişimi olarak sıralamıştır. Bununla birlikte çocuğun hareketlerinde koordinasyon, çeviklik ve incelik kazanmasına da yardımcı olduğunu ifade etmiş, çocuğa eşlik etme, birlikte çalma, söyleme ve hareket etme becerisi kazandırdığını belirtmiştir. Ayrıca Dündar (2003, s. 172) da çocuğun müzikal

öğrenme sürecini hızlandıran ritim ile dersten daha fazla zevk alacağını ifade ederek derslerden zevk alan çocuğun derse karşı güdülenmesinin ve dersi öğrenmesinin de daha kolay hala geleceğine vurgu yapmaktadır. Bu durum müzik eğitimin niteliğine etki eden bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kişilerin ve toplumların gelişimde nitelikli bir müzik eğitiminin önemi oldukça fazladır. Bununla birlikte müzik eğitimi alan bireyler çoğu zaman çeşitli sebeplerden dolayı müziğe ve derslere yönelik güdülenmemekte ya da olumsuz tutumlar geliştirmekte ve sonuç olarak bu durum onların aldıkları eğitimin niteliğini önemli ölçüde olumsuz etkileyebilmektedir. Yukarıda da belirtildiği gibi bireylerin müziğe karşı güdülenme ve duyuşsal özelliklerinin arttırılması için çeşitli görüş ve uygulamalar bulunmaktadır. Bu bağlamda müziğin önemli öğelerinden biri olan ritim becerisinin öğrencilere kazandırılmasının öğrencilerin müziksel gelişimlerine önemli etkilerinin olacağı, ders başarılarını ve öğrencilerinin müzik derslerine yönelik duyuşsal özelliklerini olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir.

Bu araştırmada, ritme dayalı müzik öğretim programının, öğrencilerin akış deneyimleri, müzik dersi başarıları ve müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ritme dayalı müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimleri, müzik dersindeki başarıları ve müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bunun yanında araştırmada öğretmen ve öğrencilerin uygulamalar sırasındaki akış deneyimlerine yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması da amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Müzik eğitiminde niteliğin arttırılması, öğrencilerin derse karşı ilgi, tutum ve başarıları gibi faktörlerin düzeyinin yükseltilmesi için farklı müzik öğretim, yöntem, yaklaşım ve programlarının uygulanması ve bu uygulamaların sonuçlarının bilimsel çalışmalarla ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Her insanda doğal olarak var olan ritim duygusu, müzik dersinin de temel öğelerindedir. Müzik dersinin içeriğinin ritme uygun olarak planlanmasının yalnızca derse karşı ilgi, tutum gibi duyuşsal özellikleri desteklemekle kalmayacağı, ayrıca müziksel alt yapıyı da önemli ölçüde geliştireceği düşünülmektedir. Ayrıca araştırıldığı kadarıyla ritme dayalı bir müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimlerine etkilerini gösteren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda müzik dersinde farklı yöntem ve yaklaşımların bir arada kullanılmasının öğrencilerin akış deneyimleri üzerindeki etkileri araştırılmayı bekleyen bir konudur. Araştırmanın bu alandaki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

Ritme dayalı müzik öğretim programı uygulamalarının öğrencilerin akış deneyimleri, müzik dersine yönelik tutumları ve müzik dersi başarıları üzerindeki etkileri nelerdir?

Buna göre araştırmanın alt problemleri:

1. İlköğretim müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin akış deneyimleri üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
2. İlköğretim müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
3. İlköğretim müzik dersi öğretmen kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin müzik dersi başarıları üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?
4. Öğrencilerin müzik öğretimi uygulamaları süresince yaşadıkları akış deneyimlerine yönelik görüşleri ile öğretmenlerin müzik öğretimi uygulamaları süresince öğrencilerin yaşadıkları akış deneyimlerine yönelik görüşleri nelerdir?

Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrenciler veri toplama süreci boyunca sorulan soruları içtenlikle yanıtlamışlardır.
2. Öğretmen ve öğrencilerin yazdıkları günlükler var olan durumu yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırma İlköğretim 3. Sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
2. Bu araştırmanın kontrol grubunda uygulanan müzik öğretimi uygulamaları, 2006 yılı Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen kılavuz kitabındaki etkinlikler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Müzik Dersine İlişkin Tutum: Öğrencilerin müzik dersini sevme, ilgi duyma ve derse katılma istekliliklerini biçimleyen eğilimleridir (Özmenteş, 2005, s. 116).

Müzik Dersi Başarısı: Öğrencilerin ders sonundaki kazanımlarına yönelik olarak gösterdikleri davranışların gözlemlenerek, elde ettikleri başarı puanlarıdır.

Ritme Dayalı Müzik Eğitimi Uygulamaları: Bu çalışmada kullanılmak üzere, Orff-Schulwerk Yaklaşımı, Dalcroze Eurhythmics ve Kodaly Yöntemlerinden yararlanılarak geliştirilmiş uygulamalardır.

Akış Deneyimi: Kişinin dikkatini özgür bir biçimde kendi amaçlarına ulaşmak için yoğunlaştırdığı durumdur (Csikszentmihalyi, Flow: The Psychology Of Optimal Experience, 1990, s. 3).

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın konusuna ve problemine ilişkin kuramsal çerçeveyi oluşturan kavramlar açıklanmaktadır.

1.1. Müzik Eğitimi

Anne karnından yaşamının sonuna kadar insan yaşamının önemli bir bölümü, müzikle doludur. Müzik günlük yaşamdan, okul yaşamına kadar insan hayatının her alanında vardır. Konuyla ilgili olarak Uçan (1994, s. 12), bireyin doğum öncesi oluşma evresinde dolaylı olarak kurulmaya başlayan insan- müzik ilişkisinin doğumdan sonra doğrudan ilişki biçimine dönüştüğünü ve gittikçe şekillenip zenginleşerek, güçlenip gelişerek insanın yaşamı boyunca sürdüğünü belirtmektedir. Ayrıca, bebeğin daha anne karnında iken annenin kalp atışlarından etkilendiğini, doğumdan sonra bu bildik sesi ve ritmi yeniden bulmanın kendisi üzerinde rahatlatıcı bir etki yaptığını vurgulamaktadır.

Sesler aracılığı ile insana, kendini ifade etme aracı olarak tanımlanan müziğin, müzik bilimcileri tarafından yapılmış farklı tanımları da vardır (Larousse, 1986, s. 8490). Örneğin Saygun, müziği "Kelimelerle anlatılması olanaksız duygu ve heyecanları, sezdirecek, duyuracak biçimde düzenlenmiş sesler aracılığıyla başka ruhlara yansıtma sanatı" olarak tanımlarken (Akt. Özcengiz, 2006, s. 2), Uçan (1994, s. 10), müziği: "Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, o arada başka gereçlerinde katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işleyerek seslerle anlatan estetik bir bütün" olarak tanımlamaktadır. Bu estetik bütünlüğün eğitimi okul öncesinden üniversiteye kadar bütün öğretim programlarında kendine yer bulmuştur.

Müzik dersinin, eğitimin her kademesinde bulunmasının farklı birçok sebebi vardır. O'Brien (1983) bu sebepleri: Estetik yaşantı sağlamak, bireyin kendi kültürünü ve farklı kültürleri tanınmasına fırsat vermek, zihinsel ve duygusal yönden dinlenmek, eğlenme olanağı sağlamak, bireysel olarak sorumluluk, toplumsal olarak paylaşım ve işbirliği duygusunu geliştirmek ve günümüzün temel sorunlarından boş zamanı olumlu bir şekilde doldurmak olarak sıralamıştır (Akt: Göğüş, 2009, s. 9). Bununla birlikte müzik eğitiminin birçok tanımı yapılmıştır. Örneğin Uçan (1994, s. 30), müzik eğitimi temelde müziksel bir davranış kazandırma, müziksel bir davranış değiştirme veya bir müziksel bir davranış değişikliği oluşturma, müziksel bir davranış geliştirme süreci olarak tanımlamaktadır.

Müzik eğitimi bireylerin müziksel gelişimine katkısının dışında, yapılan araştırmalar müziğin bireylerin farklı alanlardaki gelişimine destek olduğunu göstermektedir. Örneğin, okul öncesi 5-6 yaş öğrencileriyle yapılan deneysel bir çalışmada Orff-Schulwerk Yaklaşımı ile verilen müzik eğitiminin matematik yeteneğine olan etkilerini incelenmiş ve bu çalışmanın sonucunda Orff-Schulwerk Yaklaşımı yaklaşımı ile yapılan müzik eğitiminin matematik becerilerini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır (Dikici, 2002, s. 86-87). Gençdoğan ve arkadaşları (2005, s. 186), tarafından 2003-2004 öğretim yılında yapılan bir araştırmada ilköğretim öğrencilerinin müzik zekâsı ile Matematik tutumu arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir. 5. sınıfa devam eden 46 öğrenci ile yapılan araştırmada Çocuklar İçin Çoklu Zekâ Gözlem Formunun Müziksel/Ritmik Zekâ Öğretmen ve Öğrenci Alt Formu ve Matematik Tutumu Envanteri kullanılmıştır. Müzik yeteneği olanların matematiğe ilişkin tutumlarının da yüksek olacağı varsayımdan hareketle yapılan bu araştırmada ilköğretim öğrencileri için müzik yeteneği ile matematiğe yönelik tutumlar arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2004-2005 öğretim yılında yapılan başka bir araştırmada ise Matematik dersi ile Solfej-Dikte-Teori dersi yılsonu başarı puanları karşılaştırılmış ve bu iki ders arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bir sonraki öğretim yılında aynı öğrenci gruplarına ait başarı puanları yeniden karşılaştırılarak, müzik yeteneğine sahip olduğu halde müziksel öğrenmede zorluk çeken çocukların matematiksel öğrenmede de zorluklar yaşadığı, dolayısıyla matematiksel ve müziksel kavramları öğrenme başarıları arasında bir ilişki olduğu düşüncesini desteklediği görülmüştür

(Göğüş, 2009, s. 86). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı üzerine yapılan başka bir araştırmada ise müzik eğitiminin çocukların özellikle bilişsel başarıları üzerindeki etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu bağlamda araştırma, Ankara'daki bir lisede, lise 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinden oluşan toplam 26 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Müzik eğitimi alan ve almayan 2 gruptan oluşan öğrencilerin, yılsonunda tüm derslerden aldıkları not ortalamaları karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak müzik eğitimi alan grubun tüm derslerden daha başarılı olduğu saptanmıştır (Barış & Şendurur Akgül, 2002, s. 165-174).

Müzikle uğraşmak, yoğun beyin aktivitesi gerektirdiğinden, beynin uyarılması ve gelişmesi için yapılabilecek etkinliklerin başında gelir (Yener, 2011, s. 123). Müzik eğitimi bireyin müzikal gelişimini sağladığı gibi diğer akademik alanların gelişimini de desteklemektedir. Müzik eğitimi ile birey bir bütün olarak gelişir.

1.1.1. Müzik Dersine Karşı Tutumlar

Erkuş (2003, s. 151), tutumlar ve tutumların oluşması, değişmesi ya da değiştirilmesi ve ölçülmesinin genelde psikolojinin, özelde ise sosyal psikolojinin önemli konularından biri olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda tutumun, zekâ ve güdü gibi pek çok psikolojik değişken ile bileşik, doğrudan gözlenemeyen ve gözlenen bazı davranışsal göstergelerle yordanan kuramsal bir değişken olduğunu ifade etmiştir.

Tutumun yapılan birçok tanımı bulunmaktadır. Örneğin, Smith (1994) tutumu, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilim olduğunu ifade ederken (Akt:Kağıtçıbaşı, 2005, s. 102). Anderson tutumu, bir nesne ile karşılaşıldığında, uygun olan ve olmayan tarzda tepki vermek için bireyin eğilimli olması veya hazırlanmasını sağlayan, orta düzeyde yoğunluğun olduğu bir heyecan olarak açıklamıştır. Allport (1935) ise tutumu, bireyin ilgili durum ya da nesnelere ilişkin tepkisi üzerinde dinamik ya da yönlendirici bir etki yapan, yaşantı içinde biçimlenmiş bir zihinsel ya da sinirsel hazırlık durumu olarak tanımlamıştır (Akt:Erkuş, 2003, s. 151-153). Doob ise tutumu, bireyin içinde yaşadığı toplumda önemli olduğu düşünülen örtülü ve güdüleyici bir tepki olarak tanımlarken (Tavşancıl, 2002, s. 65-66), tutum konusunda yapılan araştırmalar tutumun erken yaşlarda edinildiğini ve o konu ile ilgili çok

önemli deneyimler ya da yaşantılar olmadıkça kolay kolay değişmediğini göstermiştir (Kocabaş, 1997, s. 141).

Özmenteş (2005, s. 111), öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarının müzik eğitiminin amaçlarının gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynadığını ifade ederek, müzik eğitiminin, öğrencilerin bilişsel gelişimlerinde olduğu kadar duyuşsal gelişimlerinde de rol oynadığını belirtmiştir. Bu nedenle de duyuşsal alanın ölçülüp değerlendirilmesinde öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarının belirlenmesi gerektiğini ifade etmiş ve günümüz müzik eğitiminin öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarını geliştirecek yeni yaklaşımlar ve yöntemlerin ışığında değerlendirilmesinin önemini vurgulamıştır.

1.1.2. Ritim Eğitimi ve Önemi

Müziğin, melodi ve armoninin yanı sıra en temel öğelerinden biri olan ritim, her insanın doğuşuyla birlikte gelişen bir duygudur (Sözer, 1986, s. 651). Çocuğa kendini kontrol etme olanağı kazandıran ritim Montessori' ye göre her şeyin başlangıcıdır. Sessizce oturup müzik dinlemek istemeyen çocuk, müzikle birlikte hareket etmek ister (Ürfioğlu, 1989, s. 39). Bu hareket de ritim duygusunun başlangıcıdır.

Ritmin çeşitli tanımları yapılmıştır. Örneğin Özkan (2006, s. 11) ritmi, belirli ve düzenli hareketlerin, birbirini izleyen gruplar halinde yapılması, görülmesi, duyulması ya da hissedilmesi olarak tanımlamıştır. Ritim ayrıca, kuvvetli zamanların ve zayıf zamanların düzenli aralıklarla yinelenmesi ya da süre değerlerinin belli bir düzen içinde birbirini takip etmesi olarak da tanımlanmaktadır (Sözer, 1986, s. 651). Bunun yanında Dinçer (1992, s. 11) ritmi, zamanda bir sesin uzunluk ve kısalığı olarak ifade etmiş, ritmi öğretmek ve geliştirmek için yapılan eğitimi de ritim eğitimi olarak tanımlamıştır.

Müzik eğitiminin en önemli öğelerinden biri olan ritim eğitimi, bir ritim kalıbını bireye elleriyle, ayaklarıyla, bedeniyle, araçlarla ya da sözlerle tekrarlanabilecek şekilde öğretme olarak ifade edilmektedir (Sun & Seyrek, 1993, s. 57). Bunun yanında ritim eğitimi, çocuğa elleriyle, ayaklarıyla, tüm bedeniyle, oturarak veya ayakta, ezgili ve ezgisiz ritim araçlarını kullanarak ritim kalıplarını hissettirme ve

tekrarlama çalışmaları olarak da tanımlanmaktadır (Öztürk A. , 2004, s. 68). Ritim eğitimi sırasında çocuğa hareket, ses, şarkıya eşlik, müzik dinlerken de ritmik hareketler yapma gibi çalışmalar yaptırılırsa müzik eğitimi zevk haline dönüşebilir (Ürfioğlu, 1989, s. 40). Ritim eğitiminde amaç, çocuğa yalnızca belirli ritim kalıplarını öğretmek değildir. Çocuğun ritim duygusunu ve bedensel yeteneklerini geliştirmek, onun mutlu olmasına ve kendinde olumlu bir kişilik geliştirmesine yardımcı olmaktır (Uçan ve diğerleri, 2001, Akt. Mertoğlu, 2003, s. 287).

Ritim eğitimi çocuğun duyma yeteneğini, dikkatini, büyük ve küçük kaslarını geliştirirken, psiko-motor gelişimini de destekler. Aynı zamanda çocuğun hareketlerinde koordinasyon, çeviklik ve incelik kazanmasına yardımcı olur. Bununla birlikte eşlik etme, birlikte çalma, söyleme, hareket etme becerisi ve disiplinini kazandırır (Öztürk A. , 2004, s. 68). Sökezoğlu (2009, s:3), ritim eğitimi almış olan çocuğun, ritim duygusu, kulak duyarlılığı, müzik yoluyla hareket etme, enerjisini olumlu yönde kullanma, bireysel çalgı çalma, kişisel doyum, sesini denetleme, toplu olarak iş yapmaktan zevk alma gibi birçok alanda kendini geliştirmesine katkı sağlayacağını belirtmektedir. Çalgı çalma ve şarkı söylemenin de önemli bir ögesi olan ritim becerisi, öğrencinin çalgısını sağlıklı bir biçimde çalması ve aynı zamanda sesini de sağlıklı olarak kullanabilmesinin de temelini oluşturmaktadır. Ritim eğitimi ile çocuğun çalgısını doğru çalma ve sesini doğru kullanma becerisi de gelişir.

Dündar (2003, s. 179), ritim eğitimine başlamak için en uygun dönemin okul öncesi ve ilkokulun ilk sınıfları olduğunu belirtmektedir. Bu dönemlerde çocuğa iyi bir müzik eğitimi temelini kazandırılması çocuğun ileride daha karmaşık müzikal becerileri geliştirebileceğini ifade etmektedir. Ritim eğitiminin bedeni doğru kullanabilme yoluyla çocuğun ruhsal gelişimini olumlu yönde etkilediğini de belirterek, çocuklarda özgüven, denge, rahatlık sağlayan ritim eğitiminin okul öncesinde ve ilköğretimin ilk yıllarında önemli bir eğitim aracı olarak kabul edilebileceğini de söylemiştir.

Müzik dersinin temel öğelerinden biri olan ritim, farklı yöntem ve yaklaşımların da temelini oluşturmaktadır. Bu yöntem ve yaklaşımlar, öğrencilerin derse karşı olumlu

tutum geliştirmeleri, derse karşı güdülenmeleri, sonuç olarak da ders başarılarının artmasında önemli bir etkindir.

1.1.3. Ritme Dayalı Uygulamaları İçeren Müzik Eēitimi Yöntem ve Yaklaşımları

20. yy' ın ilk yarısında Orff, Dalcroze ve Kodaly tarafından geliştirilen müzik eēitimi yöntem ve yaklaşımları, mziēin temel ögesinin ritim olduēunu ve müzikteki ritimlerin kaynaēının insan bedeninin sahip olduēu doēal ritimler olduēunu belirtilmektedir (Özmenteş & Bilen, 2005, s. 88). Bu müzik eēitimi yöntem ve yaklaşımları öğretmenin kendi yaratıcılıēını da kullanarak, dersi ana hatlarıyla planlaması, etkinlikler sırasında ērencilere rehberlik etmesi ve zaman zamanda derse aktif olarak katılması ile her müzik öğretmeninin kolayca uygulayabileceēi, yararlanabileceēi etkinliklerden oluşmaktadır. Bu yöntem ve yaklaşımlarda dersi asıl yönlendiren ērencidir. ērenci zgr bir ortamda şarkılar ve danslar oluşturarak müzik yapar. Yaratarak, eēlenerek mziēi farkında olmadan ērenir (Grgen, 2006, s. 92).

1.1.3.1. Dalcroze Eurhythmic Yöntemi

İsviçreli besteci Emile-Jacques Dalcroze (1865-1950)'un geliřtirdiēi bu müzik ēretim yöntemi, müziksel becerilerin geliştirilmesinde ritim duygusunu ve bedensel hareketleri merkeze alan, şarkı söyleme, müziksel işitme, çalgı çalma, doēaçlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir (Özmenteş, 2005, s. 116).

Dalcroze'nin eski Yunancada "iyi akış" veya "iyi hareket anlamına gelen "Eurhythmics" adını verdiēi yönteminde, müziksel seslerin hızı zaman boyutunda, seslerin süresi hareket alanı boyutunda ve seslerin hareketini yönlendiren enerji ise bedensel kuvvetle ilişkili olarak ele alınmaktadır (Mead, 1996; Akt: zmenteş, 2005, s. 46). Eurhythmics üç alanda gelişimi hedeflemektedir. Bunlar: Zihinsel ve Duyumsal Hedefler, Fiziksel Hedefler ve Müziksel Hedeflerdir (Choksy, 1986: Akt: zmenteş, 2005, s. 52).

Dalcroze Eurhythmics (ritmik anlayış geliştirme) metodu olarak da bilinen bu yöntemde "ritme fiziksel tepki verme" düşüncesini; belirli bir sisteme dönüştürme

olarak özetlemek mümkündür. Ritim aracılığıyla beyin ve vücut arasında hızlı ve düzenli iletişim yaratmak ve ritmin hissedilmesini fiziksel bir anlayış biçimi haline getirmek hedeflenmektedir (Gehrrens, 1944, Akt: Dündar, 2003, s.171-180).

Dalcroze Eurhythmics yöntemi zihin ve beden arasındaki uyumu doğaçlama ve beden hareketleri ile gösterme esasına dayanmaktadır. Bu yöntemde hareket esastır (Çevik, 2007, s. 96). Dalcroze Eurhythmics yönteminde dersler müziğin ritmine uygun yürüme hareketi ile başlatılır ve öğrencilerden ne duyuyorlarsa ona göre hareket etmelerini ister. Böylece yaratıcılığın temelleri doğaçlama ile atılmış olur. Doğaçlama Dalcroze Eurhythmics yönteminin en önemli ögesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen piyano veya vurmali bir çalgı ile doğaçlama yapar, öğrenciler de duyduklarını hareketle ifade ederek doğaçlarlar. Konuşma, el çırpma, şarkı, hikâye, vurmali çalgılar doğaçlamada kullanılan araçlardır (Özcan, 2007, s. 36). Eurhythmics yönteminin merkezinde ritim vardır.

Yıldırım (1995, s. 3), Dalcroze Eurhythmics yönteminin, zihin ve beden aktiviteleri arasında uyum yaratıldığından çocukların yaptıkları işten daha fazla zevk aldıklarını belirlemiştir. Bunun yanında öğrenci duyduğu müziği, olduğu gibi vücuduna yerleştirmeli ve böylece zekâsını kullanıp, duyduğu şeyi analiz etmeli ve anlamalı, son olarak da hareket etmelidir. Ayrıca çocuktaki bu düşünsel aktivite ve vücut hareketlerinin birlikteliğinin, müzik etkinliğinden zevk almasını ve onun rahatlamasını sağladığını belirtmiştir.

Bu yöntemin amacı, çocuğun müziksel işitme yeteneğini, ritim duygusunu ve yaratıcılığını oyunlar ve ritmik jimnastikle geliştirmektir. Dalcroze Eurhythmics yönteminin temelinde aktif dinleme ve fiziksel tepki verme vardır (Dündar, 2003, s. 173). Yöntem bir yandan çocuğun kendisine olan güven duygusunu güçlendirmekte, bir yandan da ona uyumlu olma özelliği kazandırmaktadır. Dalcroze Eurhythmics yöntemi her yaştaki çocuk için uygundur (Tufan, 1997, s. 36).

1.1.3.2. Orff-Schulwerk Yaklaşımı

Alman Besteci ve Müzik Eğitimsi Carl Orff (1885-1982), tarafından geliştirilen bu yaklaşım, konuşma ve dramayı içine alan aynı zamanda sahne sanatlarını da birleştiren bir fikir olarak ortaya çıkmıştır. Temelinde yaparak yaşayarak öğrenme

olan Orff-Schulwerk Yaklaşımı, Orff çalgılarını, çalgılarla yapılan doğaçlamaları, dans doğaçlamalarını, yaratıcı dramayı, beden perküsyonunu, oyunlaştırılmış müzik etkinliklerini içermektedir (Işın, 2008, s. 20). Etkinliklerde Orff çalgıları kullanılmaktadır. Bu çalgıların kökenleri güneydoğu Asya ve Afrika'dır. Evrensel yapılarına Carl Orff tarafından ulaştırılmış olan bu çalgılar bestecinin adı ile anılmaktadır (Dinçer, 1992, s. 40).

Carl Orff' un amacı, çocukların doğaçlaması, kendi ritimlerini, ezgilerinin eşlik figürlerini yaratmasıdır. Ona göre, müziğe ritim ile başlanmalı ve müziğin diğer öğeleri buradan geliştirilmelidir (Bilen, 1995, s. 30). Orff-Schulwerk Yaklaşımı müzikteki ritim ve hareketin çocuğun doğasında bulunduğunu, bu yüzden bunların ayrılamayacağı fikrini temel alan bir yaklaşımdır. Bu nedenle Orff-Schulwerk Yaklaşımı müziğin elementleri olan konuşma, şarkı söyleme, çalma ve hareketi organize eden bir yaklaşımdır (Özcan, 2007, s. 36).

Orff-Schulwerk Yaklaşımında çocuğun ritim duygusunun ve yaratıcılığının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ezgili-ezgisiz vurmali çalgılar olan Orff çalgıları dört-beş yaş çocuğunun çalabileceği bir çalma kolaylığına sahiptir. Bu nedenle okul öncesinde Orff çalgıları en çok tercih edilen ve kullanılan çalgılardır. Orff-Schulwerk Yaklaşımı ile yapılan eğitimde grubun çok kalabalık olmaması kontrol açısından gereklidir. Genellikle sekiz-on iki öğrenciyle sınırlı tutulan çalışmalar okulda öğretmenin gözetiminde sürdürülür. Çocuğun ayrıca çalışması gerekmemektedir (Tufan, 1997, s. 36).

Orff-Schulwerk Yaklaşımında ritmin, doğaçlama ve yaratıcılıkla aynı zamanda öğrenme sırasındaki vücut seslerini kullanma ile birleştirilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Bu yaklaşıma göre, çocukların yaşantılarının içerisinde yer alan ve tekrarlamaktan hoşlandıkları şarkılar, şiirler ve tekerlemeler vb. aktivitelerden yararlanarak, ritmik el çırpma, şarkı söyleme, vb. çalışmalar ile hem çocukların ilgilerinin ayakta kalması sağlanmakta, hem de müzikal ritmik algıları güçlendirilmektedir (Sığırtmaç, 2005, s. 70).

Özcan (2007, s. 36), Orff-Schulwerk Yaklaşımının sadece yetenekli çocuklar için olmadığını her çocuk için uygun olduğunu ve bu yaklaşımın öğrenci merkezli bir

anlayışa sahip olduğunu belirtir. Özcan ayrıca, şarkı söyleme, oynama ve hareket etme ve yaratıcı etkinliklerin yapılmasının çocukların ilgisini çektiğini belirtmiştir.

1.1.3.3. Kodaly Yöntemi

Kodaly yöntemi Macar besteci Zoltan Kodaly (1882-1967) tarafından geliştirilmiştir. Müzik ile dansı birleştiren bu yöntemde de yukarıda sıralanan yöntem ve yaklaşımlarda olduğu gibi öğrencinin derse aktif olarak katılması amaçlanmaktadır. Kodaly' nin eğitim felsefesine göre çocuklar oyun oynamaktan çok hoşlanmaktadır, dansı bir oyun olarak görürler ve dans sayesinde müzik dersine karşı tutumları artmaktadır. Bu nedenle yöntemde öğretilen şarkılar oyunlaştırılır. Bu yöntemde repertuar; geleneksel halk şarkılarından seçilir (Çevik, 2007, s. 97). İnsan sesinin en önemli enstrüman olarak ele alındığı yöntemde, müziksel kavramların öğretilmesi el çırpma ve şarkı söyleme gibi etkinlikler yolu ile gerçekleşmektedir.

Kodaly yöntemi bilinenden bilinmeyene doğru ilerler, nota okuma ve yazma, müziksel işitme, ritmik hareket, şarkı söyleme ve dinleme aşamalarından oluşmaktadır. Derslere, teorik kavramların öğretilmesinden önce, çocuğun bildiği ya da aşına olduğu şarkılar kulaktan öğretilerek başlanmaktadır. Müziği okumaya yardımcı olan araç vücut hareketleridir (Gürgen, 2006, s. 89). Ritmik duyarlılık, çocuklarda hareket ve ritim oyunları sağlanmaktadır. Ritim, ezgi ile bağıntılı olarak öğretilmektedir. Ezgi öğretiminde pentatonik dizi kullanılmaktadır (Bilen, 1995, s. 31).

Bu yönetime göre, çocuğun müzik eğitimine doğumundan itibaren başlaması esastır. İki-üç yaşlarındaki çocukların temel müzik kavramlarını şarkı söyleme, dans etme, değişik biçimlerde el çırpma ve oyunlar yoluyla kazandıkları bilgi ve beceriler, daha çok kulak eğitimi ve şarkı söylemeyle ilgilidir. Kodaly prensiplerinin merkezini çocuğun kendi ülkesinin halk müziği ile şarkı söylemeyi öğrenmesi oluşturmaktadır. Bir sesin algılanmasından, duyulan notanın veya aralığın yazılmasına kadar uzanan bu yöntemde, el işaretleri ve nota isimlerinden oluşan heceler kullanılır. Aynı zamanda enstrüman öncesi hazırlık eğitimi niteliği taşıyan bu yöntemde öğretmen ve ailenin iş birliği önem taşımaktadır (Tufan, 1997, s. 36). Doğru vuruş yapma, ritimleri doğru seslendirme, şarkıyı anlatım özelliklerine göre söyleme çalışmaları,

temeli şarkı söyleme olan Kodaly yönteminin ayrılmaz bir parçasıdır (Göğüş, 2009, s. 155).

Orff-Schulwerk Yaklaşımı, Dalcroze Eurhythmics ve Kodaly yöntemleri bir grupla dokunma, sallanma, yürüme gibi çocukların zevkle yaptıkları ritmik devinimleri içeren oyunsu etkinlikler barındırmaktadır. Bu ritim içerikli oyunsu etkinlikler, öğrencilerin müzik etkinliklerine katılma isteğini ve müzik sevgisinin artmasını sağlar. Derse karşı istekli olan, dersten zevk alan içsel olarak güdülenmiş çocuğun müzik dersindeki başarısının artması da daha kolay hale gelecektir.

1.2. GÜDÜLENME, İÇSEL VE DIŞSAL GÜDÜLENME

Genel olarak bireyi harekete geçiren içsel ve dışsal güçler, güdü olarak tanımlanmaktadır. Bir güdü ya da güdüsel davranıştan söz edebilmesi için aynı zamanda davranışın bir hedef ya da hedeflere yönelmesi gereklidir. Davranışın hangi hedef ya da hedeflere yöneleceğini, bu davranışı başlatan güdünün türü belirler. Örneğin, açlık güdüsü yiyecek bulmaya, susuzluk güdüsü su bulmaya, başarıma güdüsü başarıya yönelik davranışlara yol açar. Bu davranışların süreklilik ve yoğunluğunu ise güdünün kuvvet derecesi belirlemektedir. Çok fazla susayan bir kişinin, susuzluk güdüsü, normal olarak, çok fazla susamayan bir kişinin susuzluk güdüsünden daha kuvvetlidir (Özkalp, 2004, s. 199).

Güdülenme kavramının farklı tanımları yapılmıştır. Yapılan bu tanımlarda güdülenmenin ortak özelliği, bireyi bir amaca doğru harekete geçiren bir öge olarak tanımlanmasıdır. Güdülenme (motivasyon), sözcüğünün kökeni Latince'deki "movere" sözcüğüne dayanmaktadır. Hareket etmek anlamına gelen movere, Türkçedeki kullanımıyla güdü veya motiv, saik veya harekete geçirici olarak tanımlanmaktadır. (Durmaz, 2006, s. 97).

Maslow'a göre bireyin güdülenmesinin temelinde gereksinimler vardır. Birey bu gereksinimleri karşılamak amacıyla harekete geçer. Maslow'a göre, bireyler öncelikle gereksinimler hiyerarşisinin en alt basamaklarında yer alan temel gereksinimlerini karşılamaya güdüdürler (Erdem & Akman, 1997). Fidan (1985, s. 128), güdüyü belli durumlarda belli amaçlara ulaşmak ve gerekli davranışın

yapılabilmesi için organizmayı harekete geçiren, enerji veren, duyuşsal bir yükselmeye neden olan ve davranışları yönlendiren itici güç olarak tanımlamış, güdülenmeyi ise belli amaçlara ulaşmak için güç kazanma hali olarak açıklamıştır. Bununla birlikte Küçükahmet (2005, s: 106), güdülenmeyi insan davranışlarını etkileyerek yönlendiren, güçlendiren ve denetleyen içsel ve dışsal kaynaklı dürtü, istek ve arzu demeti olarak tanımlamış ve güdünün gerçekleşmesi için, kişinin bunu istemesi gerektiğini ifade etmiştir. Başaran'a göre ise (1992, s. 316) güdülenme, bireyi harekete geçiren ve hareketinin yönünü tayin eden, bireyin düşünceleri, umutları, arzu, ihtiyaç, korku ve inançlarıdır.

Çeşitli kaynaklarda farklı tanımlarına rastlanan güdü kavramının ayrıca farklı sınıflandırmaları da yapılmıştır. Bunlar: Güdüyü biyolojik ve sosyal temelli güdü olarak inceleyen, birincil ve ikincil güdüler; sürekliliklerine göre inceleyen durum ve süreklilik güdüleri; kaynaklarına göre inceleyen içsel dışsal güdülerdir (Açıköz, 2009, s. 208-209; Küçükahmet, 2005, s. 107; Akbaba, 2006, s. 344).

Dışsal olarak motive olmuş birey bir ödül kazanmak veya bir cezadan korunmak için etkinliğe katılır. Bu katılımın sebebi etkinliğin kendisinden zevk almak değil, bu etkinliği yapmanın sonucunda alınacak ödül ve cezadır. Buna karşın birey sadece doyum sağlamak için işi başarmak istiyorsa içsel güdülenmeden söz edilebilir (Küçükahmet, 2005, s. 107-108). İçsel güdülenme, kişinin, herhangi bir ödül olmadan bir etkinliğe katılması ve bu katıldığı etkinlikten zevk alması, doyum sağlaması demektir. İçsel olarak güdülenmiş bir öğrenciyi, dışsal olarak güdülemeye gerek yoktur. Bireyi, dışarıdan kazandıkları değil, etkinlikten kazandıkları ilgilendirir (Açıköz, 2009, s. 209). İçsel güdülenme, etkinliğin bizzat kendisinden elde edilen doyumun ötesinde herhangi bir zorlayıcı neden olmaksızın bir etkinliği yapma tercihi olarak da ifade edilir (Özşahin, 2003, s. 13). İçsel olarak güdülenen kişi yaptığı etkinlikten zevk alır, doyum sağlar. Bu çalışmada incelenen Akış Kuramı, içsel bir güdülenme kuramıdır.

1.3. Akış Kuramı (Flow Theory)

Akış Kuramı Mihaly Csikszentmihalyi (1934 -) tarafından geliştirilmiştir. Csikszentmihalyi kuramının temelini 1965 yılındaki doktora tezine dayandırmış ve

ilk araştırmalarında sanatçılar, atletler, müzisyenler, satranç ustaları ve cerrahlar gibi zamanlarını kendilerinin tercih ettikleri etkinliklere ayıran insanları incelemiştir. Araştırmaları sonucunda bu insanların yaptıkları iş sırasında hissettiklerini temel olarak akış kavramına dayanan optimal deneyim kuramını geliştirmiştir (Özşahin, 2003, s. 19).

Csikszentmihalyi (1990, s. 41), akış yaşantısını (flow experience): herhangi bir etkinliğin gerektirdiği zorluklar ile bu zorlukları aşmak için gereken becerilerin, her ikisinin de “eşit” ve “yüksek” seviyelerinde yaşanan, bilinç karmaşıklığı ve yeniden bütünleşme süreci olarak tanımlamıştır.

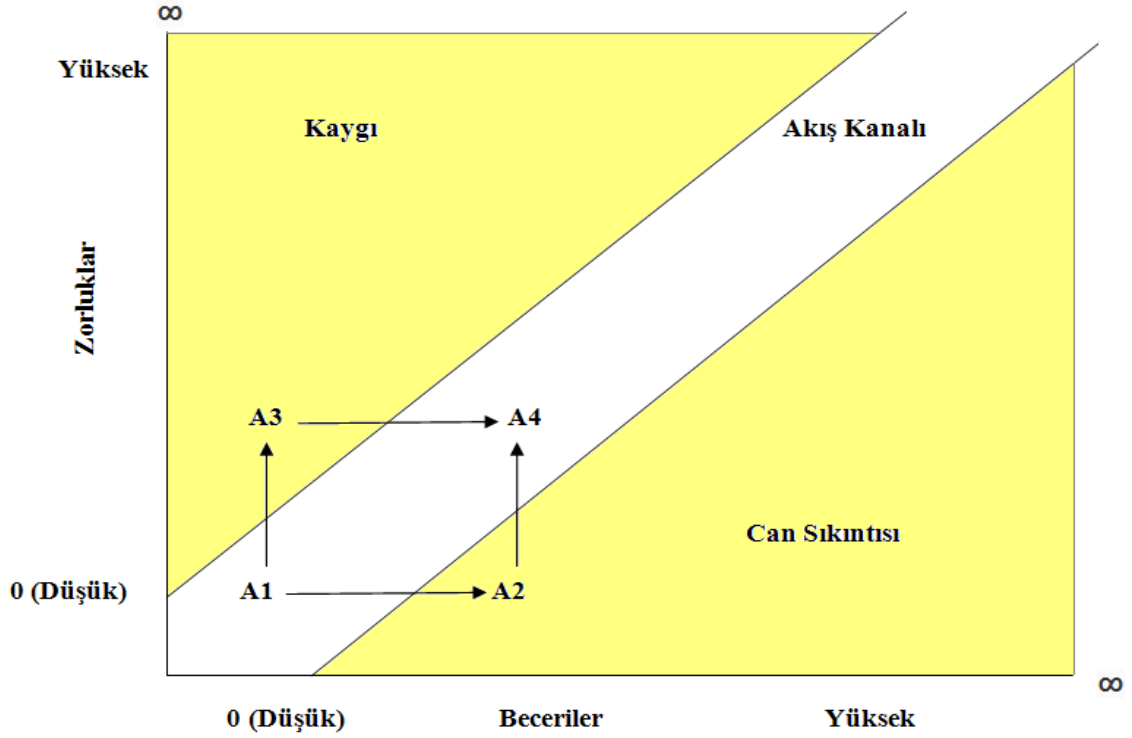
Akış Kuramı, herhangi bir dış baskı unsuru olmadan kişinin yaptığı işe ne kadar yoğunlaştığını ve işten aldığı keyif ile ilgilenmektedir (Özşahin, 2003, s. 8). Aynı zamanda Akış Kuramı, kişinin herhangi bir ödöl ya da ceza unsuru olmadan içsel olarak motive olması, yaptığı etkinlikten aldığı zevk ve doyumun sonucunda, etkinliğe motive olmasıyla yaşadığı akış durumunu içermektedir.

Akış yaşantısının en önemli koşullarından biri amacın ya da amaçların gerçeki bir biçimde belirlenmesidir (Csikszentmihalyi, Flow: The Psychology Of Optimal Experience, 1990, s. 73). Bu aşamadan sonra bir akış yaşantısından söz edebilmek için bireyin amaç ya da amaçlardan büyük bir keyif alıyor olması gerekir. Amaç ya da amaçlar, ne kadar bireye uygun ise, keyif, merak, keşif ve başarı gibi içsel ödüller sunma olasılığı da yükselecektir. Öğrenciler, okul etkinliklerine bu tür içsel ödüller ile katılırlarsa, akademik olarak başarılı ve mutlu olma; amaçlarına ulaşma sürecinde yaşadıkları stresle etkili bir mücadele verme ya da soruna odaklı başa çıkma stratejilerini kullanma olasılıkları da artabilecektir (Aydın, 2005, s. 5).

Amacın ya da yapılan etkinliğin güçlük düzeyi ile becerilerin düşük ve yüksek düzeylerinin ikili bileşimi dört ayrı koşulda sonuçlanmaktadır. Bunlar:

1. Yüksek düzeyde zorluk – Yüksek düzeyde beceri = Akış
2. Düşük düzeyde zorluk – Yüksek düzeyde beceri = Can sıkıntısı
3. Düşük düzeyde zorluk – Düşük düzeyde beceri = İlgisizlik
4. Yüksek düzeyde zorluk – Düşük düzeyde beceri = Kaygı

Tablo 1.3.1 Bilinç Karmaşıklığının Akış Deneyimlerinin Sonucu Olarak Artma Nedeni

Csikszentmihalyi, 1990, s: 74

Akış deneyimi, Şekil 1.3.1’ de şu şekilde açıklanabilir: diyagramın yatay çizgileri kişisel becerileri/yetenekleri; dikey çizgileri ise zorlukların düzeyini temsil etmektedir. Diyagram, deneyimi yaşayan kişinin dört farklı zaman dilimini göstermektedir. Buna göre, deneyime yeni başladığında (A1), bu kişinin becerisi düşüktür. Karşılaştığı zorluk, çok zor bir iş olmasa da büyük olasılıkla kişiye zevkli gelecektir. Çünkü zorluk derecesi, gelişmemiş olan becerilere uygundur. Bu noktada büyük olasılıkla akış yaşayacaktır. Ama orada fazla kalamayacaktır. Bir süre sonra çalışmaya devam ederse becerileri de gelişecek ve bu zorluk derecesi gelişmemiş etkinlikten sıkılacaktır (A2). Ya da birey bu konuda etkinlik yapan başka bir bireyle karşılaşacak ve daha zor işler olduğunu fark edip, kendi performansıyla ilgili kaygı duymaya başlayacaktır (A3). Bu kişi sıkılıyorsa ve yeniden akış yaşamak istiyorsa, karşılaştığı zorlukları çoğaltması gerekecektir. Kişi becerilerine uygun yeni ve daha zor bir hedef belirleyerek akış durumuna yeniden geçecektir. (A4). Grafikte görülmeyen kısmıyla eğer bu birey etkinlik ile ilgili beceri algısı düşük, yaptığı işin zorluk derecesi de düşükse ilgisizlik yaşayacaktır (Csikszentmihalyi, 1990, s: 74-75).

Kurama göre, amacın zorluk düzeyi, bireyin yetenek ve becerilerinin çok üstünde olduğunda, öznel yaşantıda “kaygı” duygusu oluşmaktadır. Bireyin kendine güvensizliği ve başarısızlıktan şiddetle kaçınması gibi çeşitli nedenlerle ulaşılması çok kolay ve yeteneklerinin çok altında amaç belirlemesi ise, can sıkıntısına yol açmaktadır. Yeteneklerin, becerilerin ve amacın güçlük düzeylerinin eşit ve düşük düzeylerinde ise ilgisizlik olarak ifade edilebilecek bir yaşantı ortaya çıkmaktadır. Kaygı, ilgisizlik ve can sıkıntısı hallerinde öznel yaşantının kalitesi en düşük durumdadır. Öznel yaşantının bu hallerinde, bilinçte bozukluk ya da düzensizlik egemendir (Csikszentmihalyi, Flow: The Psychology Of Optimal Experience, 1990, s. 76).

Bir hedefin izlenmesi, bilince düzen getirmektedir. Bu süreçte kişi, işine yoğunlaşmalı, işin dışında her şeyi unutmalı ve karşılaştığı engellerin üstesinden gelmek için de gereken çabayı göstermelidir. İşte bu süreç, insanların yaşamlarında en çok keyif aldıkları zamandır. Psikolojik enerjisi üzerinde kontrol sağlayan ve bunu bilinçli olarak seçilmiş hedeflere yöneltebilen bir kişi, daha karmaşık bir varlığa dönüşürken, böyle bir insan, zamanla, yeteneklerini genişleterek ve daha yüksek hedeflere ulaşarak oldukça sıra dışı bir bireye dönüşmektedir (Csikszentmihalyi, Flow: The Psychology Of Optimal Experience, 1990, s. 76).

Bir amaca güdülenen, bundan zevk alan birey, yaptığı etkinliğe kapılır ve bu etkinliği devam ettirmek ister. Bir amaca doğru güdülenemeyen birey ise bu etkinlikten sıkılmaktadır, ona zevk veren başka alanlara yönelmek istemektedir. Güdüleneceği bir amaç bulamadığında ise kendine başka etkinlikler aramaktadır. Kendini etkinliğe veremeyen, akışı yakalayamayan, güdülenemeyen bireyler, yaptıkları etkinliklerden çabuk sıkılan, başladığı işleri yarım bırakan bir hale gelebilmektedirler.

Uyaranların sürekli olarak arttığı günümüz teknoloji toplumlarında yeni nesillerde yaşanan en temel sorunlardan biri olan güdülenme, eğitimin de en temel sorunlarından biridir. Eğitimi öğrenciler için daha zevkli ve ilgi çekici hale getirmek için geliştirilen yöntem ve yaklaşımlarla öğrencilerin derse güdülenmesi ve bu derslerden de zevk alması hedeflenmektedir. Bu açıdan bakıldığında derse güdülenen çocuğun, dersten zevk aldığı gibi ders başarısı ve derse karşı tutumunun da gelişeceği söylenebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi doğrultusunda yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Müzik Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

Ekici (1998)'nin Orff Çalgılarını ve Müzik Eğitiminde Kullanılan Yöntemleri incelediği araştırmasında, Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff'un müzik eğitim yaklaşımı incelenmiştir. Bu araştırmayla Orff çalgılarının müzik eğitiminde, çağdaş ve uluslararası düzeyde başarıya ulaşır, müziği seven, yapıcı, yaratıcı bireyler yetiştirmenin bir yolu olarak, müzik alanında kullanılan işlevsel çalgılar olduğu sonucuna varılmıştır.

Şendurur ve Akgül Barış (2002) tarafından yapılan "Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı" başlıklı araştırmada, müzik eğitiminin çocukların özellikle bilişsel başarıları üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmada müzik eğitimi alan ve almayan 2 gruptan oluşan öğrencilerin, yılsonunda tüm derslerden aldıkları not ortalamaları karşılaştırılmış ve araştırma sonucunda müzik eğitimi alan grubun tüm derslerden daha başarılı olduğu saptanmıştır.

Hamzaoğlu (2002), 6-12 yaş grubu çocuklarının gelişiminde müzik eğitiminin rolünü incelediği araştırmasında, müzik derslerini okutan sınıf ve müzik öğretmenleriyle görüşmeler yapmış, bu görüşmeler sonucunda öğretmenlerin tamamının müzik eğitiminin 6-12 yaş grubundaki çocukların gelişiminde önemli bir rolü olduğunu kabul ettikleri ve ayrıca ilköğretimde alınan müzik eğitiminin, bireyin yaşamının tüm evrelerinde yararlı olabileceği yönünde görüşlere sahip olduklarını saptamıştır.

Özmenteş (2005) 'in Dalcroze Eurhythmics yönteminin; temel müzik bilgilerinin, müziksel işitme becerilerinin, şarkı söyleme becerilerinin, müziğe bedeni ile uyum gösterme becerilerinin, müzik yeteneğine yönelik özgüvenin ve müzik dersine yönelik tutumların gelişimi üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yaptığı

araştırmasında, öntest-sontest kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Araştırmada veriler, denel işlemlerden önce ve sonra uygulanan test, ölçek, gözlem ve görüşmeler ile toplanmıştır. Araştırma sonunda, Dalcroze Eurhythmics Öğretiminin incelenen tüm bağımlı değişkenler üzerinde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı düzeyde ($p<.01$) daha etkili olduğu görülmüştür.

Sungurtekin (2005), okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin Orff-Schulwerk Yaklaşımına ilişkin bilgi düzeyleri ve okul öncesi müzik derslerine yönelik bakış açılarını irdelemeyi amaçladığı araştırmasında, Orff çalgılarının eğitsel açıdan önemine değinmiştir. Araştırmanın sonucunda, özellikle resmi okullardaki yönetici ve öğretmenlerin büyük bir bölümünün Orff-Schulwerk Yaklaşımına ve çalgılarına ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu, hem resmi hem de özel okullardaki öğretmenlerin müzik derslerinde Orff çalgıları kapsamında yapılan etkinliklere daha az yer verdiği görülmüştür.

Yaltur (2006)'un ilköğretim ikinci kademe 6. sınıflarda aktif öğrenme yöntemi ile geleneksel müzik öğretim yöntemlerinin, müziksel öğrenmedeki kalıcılık üzerindeki etkisini ortaya çıkarmayı amaçladığı araştırmasında, deneysel yöntem kullanılmıştır. Uygulamalar 10 hafta sürmüş ve veriler ünite başarı testleri ile toplanmıştır. Ayrıca uygulamalar bittikten 4 hafta sonra öğrencilere birinci teste eşdeğer sorularla hazırlanan kalıcılık testi uygulanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda, aktif öğrenme yöntemleri ile yapılan müzik derslerinin; müzik bilgilerinin öğrenilmesi, çalgı ve materyallerin kullanılması, ritmik ve ezgisel çalışmalar, oyun etkinlikleri ve yaratıcılığın geliştirilmesi açılarından, geleneksel öğretim yöntemi ile yapılan müzik derslerine göre daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre araştırmada ilköğretim okullarındaki müzik derslerinin daha etkili ve verimli gerçekleştirilebilmesi için, derslerde aktif öğrenme yöntemlerinin uygulanması doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Andırcı (2006) 'nın ilköğretim okullarındaki müzik derslerinde kullanılan yöntemler ve bu yöntemlerin kullanılma sıklığı ile ilgili öğretmen görüşleri incelediği araştırmasında, görüşlere ait bulgular, bulgulara dayalı yorumlar ve öneriler yer almaktadır. Araştırmaya random olarak seçilen 265 müzik öğretmeni katılmıştır. Araştırmada, ilköğretim müzik dersi programı ve müzik derslerinde kullanılan

yöntemlere ait bulgular doküman incelemesi yolu ile elde edilmiş, ölçme aracı olarak 5’li derecelendirme ölçeğinde geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmada ilköğretim müzik öğretmenlerinin yöntemleri bilme ve kullanma sıklığı düzeylerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gürgen (2007), Orff-Schulwerk, Kodaly Yöntemi ve geleneksel müzik öğretiminin ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin vokal doğaçlama, müziksel işitme ve şarkı söyleme becerileri üzerindeki etkilerini incelediği araştırmasını üç grup (n=64) üzerinde gerçekleştirmiştir. Araştırmada kontrol gruplu öntest–sontest araştırma modeli kullanılmış ve araştırmanın verileri, Vokal Doğaçlama Gözlem Formu, Müziksel İşitme Testi ve Şarkı Söyleme Gözlem Formu ile toplanmıştır. Araştırma sonunda Orff-Schulwerk ve Kodaly Yöntemi’nin öğrencilerin müziksel işitme becerileri gelişiminde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı derecede daha etkili olduğu saptanmıştır. Ancak Orff-Shulwerk, Kodaly Yöntemi, vokal doğaçlama ve şarkı söyleme becerilerinin gelişiminde geleneksel müzik öğretimine göre anlamlı farklılık yaratmamıştır. Bununla birlikte son ölçümlerdeki ortalamalara bakıldığında müziksel işitme becerisinde en yüksek ortalamanın Orff Grubunda, vokal doğaçlama ve şarkı söyleme becerisinde en yüksek ortalamanın Kodaly Grubunda olduğu gözlenmiştir.

Özcan (2007), tarafından Orff Yaklaşımının ve yaratıcı dramının uygulandığı ve uygulanmadığı okullardaki öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarını karşılaştırmayı amaçladığı araştırmasını, İzmir’e bağlı farklı bölgelerdeki çeşitli ilköğretim okullarında öğrenim gören 3, 4 ve 5. sınıfa devam eden 152’ si kız, 170’i erkek toplam 322 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının Orff Yaklaşımının ve yaratıcı dramının uygulandığı okullar lehine pozitif farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Işın (2008), tarafından yapılan araştırmada ise Orff Yaklaşımı’nın, 5-6 yaş grubundaki çocukların ritimsel becerilerine etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, verilerin toplanması için 5-6 yaş grubundaki çocuklara ön test ve son test olmak üzere iki aşamalı sorular uygulanmış, testte yer alan otuz adet tartım kalıbı, çocukların ritimsel becerilerini ölçmeyle ilgili konuda soruları kapsamıştır. 80 öğrencinin katıldığı araştırmanın sonucunda Orff Yaklaşımı uygulamalarının çocukların ritimsel algılarını geliştirdiği anlaşılmıştır.

Yücesan (2008), Orff Yaklaşımı' na dayalı etkinliklerin ilköğretim beşinci sınıf derslerinde uygulanışının, öğrencilerin müziksel-ritmik zekâ düzeylerine etkisini incelediği araştırmasını, 20 kişiden oluşan İlköğretim 5. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirmiş ve Teele Çoklu Zekâ Testi kullanılmıştır. Altı hafta süren çalışmada, deney grubuyla işlenen müzik derslerinde yaparak-yaşayarak öğrenme temelli öğretim yaklaşımı olan ve ritim eğitimini ve doğaçlamayı esas alarak kendini yapılandıran Orff Yaklaşımına dayalı ders etkinlikleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, Orff Yaklaşımına dayalı etkinliklerle müzik derslerinin işlendiği deney grubu öğrencilerinin müziksel-ritmik zekâlarının gelişimi açısından, grup lehine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Sökezoğlu (2010)' nun ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan 7-11 yaş grubu çocuk yuvası öğrencilerinin sosyal gelişimlerini incelemek ve bu çocuklar üzerinde oluşan davranış değişikliklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 40 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma sonucunda, ritim, hareket ve şarkı öğretimi temelli müzik eğitimi alan öğrencilerin, bu müzik eğitimini almayan öğrencilere göre “uygun iletişim becerileri kullanma, sırasını bekleme, özgüven duygusu geliştirme, sonuçları kabul etme” sosyal davranışlarında daha fazla geliştikleri saptanmıştır.

2.2. Eğitimde GÜDÜ Kavramı ile İlgili Araştırmalar

Bilen (1995)'in, işbirlikli öğrenme yönteminin; müzik bilgilerinin öğrenilmesi, şarkı söyleme becerilerinin gelişmesi, müziğe ilişkin tutumlar ve güdüsel süreçler üzerindeki etkilerini incelediği araştırmasında, ilköğretim 4. sınıfa devam eden üç grup ile çalışılmıştır. Sınıflardan birinde işbirlikli öğrenme, ikincisinde nota ile öğrenme, üçüncüsünde de kulaktan notalı öğrenme yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonunda işbirlikli öğrenmenin nota ile öğrenme ve kulaktan notalı öğrenme yöntemlerine göre şarkı söyleme üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğu görülmüştür. Ayrıca işbirlikli öğrenme yönteminin nota ile öğrenme ve kulaktan notalı öğrenme yöntemlerine göre müziksel işitme becerilerinin, müziğe ilişkin olumlu tutumların ve müziğe ilişkin güdünün gelişimi üzerinde anlamlı düzeyde daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Özsöz (2007), öğretmenlerin öğrenci güdülenmesini sağlamak için kullanabileceği stratejiler ile ilgili bilgi düzeyi ve bu stratejileri öğretim ortamı içerisinde ne derece etkin olarak kullandıklarını incelediği nitel çalışmada, sınıf gözlemleri ve sözlü görüşmelerden yararlanılmıştır. Geniş bir alan bilgisi taramasından sonra, öğretmenlerin kullanabileceği güdüleyici stratejiler belirlenmiş ve deneklerin bu konudaki bilgi düzeyi ve sınıftaki uygulamaları incelenmiştir. Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda gerçekleştirilen bu çalışmaya on yabancı dil eğitimcisi gönüllü olarak katılmıştır. Bu araştırma, öğretmenlerin yararlanabileceği güdüleyici stratejilerin sayıca çeşitliliği göz önüne alındığında, ihtiyaç duyulanın nicelikten çok nitelik olduğu gerçeğini ortaya koymuştur.

Kaya (2006) 'nın ilköğretim okullarında II. kademe sanat eğitiminde motivasyonun etkisini ve motivasyonu olumsuz yönde etkileyen öğrenci öğretmen-veli ve idareci ilişkileri, fiziki şartlar, sosyal ve ekonomik farklılıklar gibi sebepler tespit edilerek eğitimin en stratejik unsuru olan sanat eğitimcilerinin daha iyi koşullarda daha istekli olarak çalışmalarını sağlamak, öğrencilerin ders içi motivasyonlarını arttırmak için neler yapılabileceğini incelediği bu çalışmada, sanat eğitimi derslerinde karşılaşılan problemleri görmek amacıyla ekonomik, sosyal ve kültürel yapıda farklı iki okul dört hafta boyunca bir ders saatinde (40 dk.) gözlemlenmiş, iki okul arasındaki farklılıkların öğretmen ve öğrenci üzerindeki etkileri incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda en temelde ailelerin ve diğer branş öğretmenlerinin, idarecilerin sanat eğitime bakış açılarının değiştirilmesi gerektiği, sanat eğitimi verilebilecek uygun çalışma ortamları sağlanması ve sanat eğitimcisi yetiştiren kurumların programları geliştirilmesi gerektiği yargısına varılmıştır.

Tokinan (2008)'nin "Oyun, Dans ve Müzik" dersinde yapılan yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, beden dili ve dansa ilişkin özyeterlik ve dans performansı üzerindeki etkilerini incelediği araştırması, 2007-2008 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı dördüncü sınıf öğrencileri ve İlköğretim Bölümü Okulöncesi Anabilim Dalı dördüncü sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitelikleri birbirinden farklı iki grup bulunduğu için iki farklı araştırma modeli kullanılmıştır. Denek gruplarının ilkinin oluşturduğu Müzik Eğitimi Deney

Grubunda zaman dizisi modeli kullanılmıştır. Okulöncesi Eğitimi Grubunda ise ön test - son test kontrol gruplu model uygulanmıştır. Okulöncesi Eğitimi Deney Grubunda yaratıcı dans etkinlikleri yapılırken, kontrol grubunda yapılmamıştır. Araştırmanın verileri Oyun, Dans ve Müzik Dersi Motivasyon Ölçeği, Öz güven Değerlendirme Formu, Beden Dili ve Dansa İlişkin Öz yeterlik Formu ve Dans Performans Testi ile toplanmıştır. Araştırma sonunda yaratıcı dans etkinliklerinin müzik öğretmeni adaylarının Oyun, Dans ve Müzik dersine ilişkin motivasyonları, özgüvenleri, beden dili ve dansa ilişkin öz yeterlikleri ve dans performansları üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğu saptanmıştır. Okulöncesi Eğitimi Deney Grubunda yaratıcı dans etkinliklerinin derse ilişkin motivasyon ile beden dili ve dansa ilişkin öz yeterlikleri üzerinde başlangıca göre anlamlı ve olumlu artış sağladığı saptanmıştır. Deney grubunun dans performansı kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde artarken, özgüven artışı anlamlı düzeyde gerçekleşmemiştir.

2.3. Akış Kuramı ile İlgili Araştırmalar

Büyükdere (2006) 'nin, örtülü zekâ inanışlarının hedef oryantasyonu üzerindeki etkisi ve hedef oryantasyonunun da akış ve iş tatmini üzerlerindeki etkisi incelediği araştırmasında, iki ayrı örneklem grubu kullanılmıştır. Araştırmaya 130 adet tiyatro oyuncusu ve 117 adet ilköğretim okulu öğretmeni katılmıştır. Her iki örneklem grubunda da zekânın gelişme bilirlğine inananların gelişemeyeceğine inananlara oranla daha fazla öğrenme hedefi seçtikleri görülmüştür. Öğrenme hedefi seçen katılımcıların da performans hedefi seçenlere oranla daha fazla akış duygusuna kapıldıkları her iki grupta da saptanmıştır. Yalnızca tiyatro oyuncuları grubunda öğrenme hedefi seçenlerin performans hedefi seçenlere göre daha yüksek iş tatmini yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Sahip olunan işin gerektirdiği becerilerin çokluğu hedef oryantasyonunun akış üzerindeki etkisinde rol oynamaktadır.

Csikszentmihalyi ve Larson (1987) tarafından geliştirilen, bireylerin günlük deneyimleri içinde akış hali deneyimlerinin yakalanabilmesi için Deneyim Örneklemeye Metodu adı verilen bir yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntemde katılımcıdan 7 günlük bir süre boyunca elektronik bir aygıt takmaları istenmekte ve süre boyunca yaklaşık 8 random sinyal gönderilmektedir. Veriler, katılımcıya sinyal gönderildikten

sonra, katılımcının o anda ne yapıyor ve bunu yaparken ne hissediyorsa Deneyim Örneklem Formu'nu doldurması yolu ile toplanmaktadır (Özşahin, 2003, s. 26).

Özşahin (2003)' nin, lise öğrencilerinin günlük yaşamdaki akış deneyimlerinin incelediği araştırmasında deneyim örnekleme metodu kullanılmıştır. Araştırma lise öğrencilerinin günlük yaşam deneyimlerinin incelenmesini ve karşılaştırılmasını içeren betimsel bir çalışmadır. Araştırma grubu Adana İlindeki farklı liselerde okuyan toplam 30 öğrencidir. Araştırma süresince her öğrenci 6 gün içinde 36 adet form doldurmuştur. Toplam 1080 adet form değerlendirmeye alınmış ve elde edilen veriler SPSS programında çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin yaptıkları işe göre konsantrasyonları, dikkatlerini toplamada zorluk düzeyleri ve kontrolü kendilerinde hissetme düzeyleri birbirinden farklı olduğu, öğrencilerin duygu durumlarının yaptıkları işe göre farklılaştığı, ayrıca araştırma sonuçlarına göre, Akış Kuramının öngördüğü 4 farklı psikolojik durum arasında öğrencilerin en fazla “can sıkıntısı” psikolojik durumunda buldukları görülmüştür. Akış hali yaşayan öğrencilerin ise en fazla ders çalışırken akış bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, denekler, deney deseni, izlenen yol, denel işlemler, veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, bir deneme modelidir. Deneme modelleri, neden-sonuç ilişkilerini belirlemeye çalışmak amacı ile doğrudan araştırmacının kontrolü altında, gözlenmek istenen verilerin üretildiği araştırma modellerdir (Karasar, 2002, s. 87).

3.2. Deney Deseni

Araştırmada kontrol gruplu, ön test-son test deney deseni kullanılmıştır. Buna göre; araştırmada deney ve kontrol grupları yansız atama yolu ile oluşturulmuştur. Araştırmanın deney deseni Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2.1 Deney Deseni Tablosu

	Deney Öncesi	Deney Sırası	Deney Bitişi
Grubun Adı	Ölçek	Denel İşlemler	Ölçek
Deney Grubu	Ö1	Ritme Dayalı Uygulamaları İçeren Öğretim Programı Uygulamaları Ö.G.1, Ö.G2, Ö.G.F, A.G.F	Ö2
Kontrol Grubu	Ö1	İlköğretim 3. Sınıf Müzik Programı Uygulamaları Ö.G.1,Ö.G2, Ö.G.F, A.G.F	Ö2

Kısaltmalar ve Anlamları:

Ö1: Denel İşlem Öncesi Uygulanan Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği

Ö2: Denel İşlem Sonrası Uygulanan Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği

Ö.G1:Öğretmen Günlükleri

Ö.G2:Öğrenci Günlükleri

Ö.G.F: Öğretmen Gözlem Formu

A.G.F: Araştırmacı Gözlem Formu

Öntest-sontest kontrol gruplu desen (ÖSKD) yaygın kullanılan karışık bir desendir. Katılımcılar, deneysel işlemde önce ve sonra bağımlı değişkenle ilgili olarak ölçülür. ÖSKD ilişkili bir desendir. Çünkü aynı kişiler bağımlı değişken üzerinde iki kez ölçülürler. Bununla birlikte Howitt (1997), farklı deneklerden oluşan deney ve kontrol gruplarının ölçümlerinin karşılaştırılması nedeniyle de bu desen ilişkisizdir (Akt: Büyüköztürk, 2001, s. 21).

Araştırmada, Müzik Dersi Öğretim Programında “Dinleme-Söyleme-Çalma”, “Müziksel Algı ve Bilgilenme”, “Müziksel Yaratıcılık” öğrenme alanları için deney ve kontrol gruplarına iki ayrı ders planı hazırlanmış ve planlar 2011-2012 eğitim öğretim yılı 2. döneminde her iki gruba da araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Deney grubuna belirlenen öğrenme alanlarındaki kazanımlara yönelik olarak ritme dayalı öğretim programı uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise İlköğretim 3. Sınıf Müzik Öğretmen Kılavuz kitabındaki planlamaya birebir uyumlu bir şekilde, deney grubundaki kazanımlara ve ders saatine paralel olarak ders yapılmıştır. Her iki gruptaki uygulamalar da 7 hafta boyunca ikişer ders saatinde gerçekleşmiştir. Bu uygulamaları sınıf öğretmenleri izlemiş ve görüşlerini her oturum için günlükler halinde belirtmişlerdir. Bunun yanında her iki gruptaki öğrencilere de her oturumun sonunda günlük tutturulmuştur.

3.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Antalya ili Kepez ilçesindeki Emekevler İlköğretim Okulu 3. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Gruplar oluşturulurken, tutulan günlüklere etkisi olacağı düşünülerek, yazılı anlatım gücü zayıf öğrenciler çalışmaya dâhil edilmemiştir. Okul yönetiminden, öğrencilerden ve sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda her iki grubun müzik eğitimi geçmişlerinin denk olduğu anlaşılmıştır. Bu açıardan yansız atama

yoluyla denk olduğu görülen sınıflardan 3B sınıfı deney grubu (n=22), 3A sınıfı da kontrol grubu (n=23) olarak belirlenmiştir.

3.4. İzlenen Yol

1. Deney öncesinde iki gruba da Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği uygulanmıştır.
2. Deney grubuna ritme dayalı uygulamaları içeren İlköğretim 3. Sınıf müzik dersi, kontrol grubuna ise İlköğretim 3. Sınıf Müzik Öğretmen Kılavuz kitabındaki planlamaya birebir uyumlu bir şekilde, haftada 2'şer ders saati (40'+40') olmak üzere toplam VII oturum müzik dersi yapılmıştır.
3. VII. Oturumun sonunda süreç boyunca öğrenilen çalışmaların sergilenmesi yapılmıştır.
4. İki grupta da sınıf öğretmenleri, çalışmalar sırasında öğrencileri tek tek gözlemişler ve her dersin sonunda Öğretmen Gözlem Formlarını kazanımlar doğrultusunda doldurmuşlardır.
5. İki grupta da sınıf öğretmenleri dersi gözlemleyerek, her dersin sonunda ders ile ilgili izlenimlerini yazmışlardır.
6. İki grupta da araştırmacı, çalışmalar sırasında öğrencileri tek tek gözlemiş ve her dersin sonunda Gözlem Formunu kazanımlar doğrultusunda doldurmuştur.
7. İki grupta da öğrenciler her dersin sonunda, Öğrenci Günlükleri tutmuşlardır.
8. Denel işlemler sonrasında iki gruba da Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

3.5. Denel İşlemler

Araştırma iki grup üzerinde gerçekleştirilmiştir. Her iki grubun müzik dersleri araştırmacı tarafından işlenmiştir. Deney grubuna ritme dayalı uygulamaları içeren İlköğretim 3. Sınıf Müzik Dersi uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise İlköğretim 3. Sınıf Müzik Öğretmen Kılavuz kitabındaki planlamaya birebir uyumlu olarak ders yapılmıştır.

Araştırma, İlköğretim 3. Sınıf Müzik Programından (2006) seçilen aşağıdaki kazanımlar çerçevesinde, kontrol grubunda kılavuz kitabın planlamasına birebir uyularak işlenirken; deney grubunda bu kazanımlar çerçevesinde ritme dayalı uygulamaları ağırlıklı bir program oluşturulmuştur. Bu kazanımlar aşağıdaki gibidir:

A.7. Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.

B.1. Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.

B.4. Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.

C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

C.3. Ezgi denemeleri yapar

B.3. Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.

A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Yukarıda açıklanan denel işlemler, müzik eğitimi uygulamalarını haftalık olarak ve ayrıntılı bir biçimde içerecek şekilde aşağıda verilmiştir.

1. Hafta

Deney ve kontrol grubu öğretmenleri ile toplantı yapılmış, öğretilere çalışmanın 9 haftalık bir sürede gerçekleşeceği belirtilmiş, çalışma planı ayrıntılı olarak anlatılmıştır (Ek 1). Araştırmanın 1. Haftasında öğrencilere Müzik Dersine İlişkin Turum Ölçeği'nin ön test olarak uygulanacağı, aynı testi araştırmanın 9. Haftasında son test olarak tekrar uygulanacağı belirtilerek araştırmada, yapılan çalışmanın öğrencilerin müzik dersine olan tutumlarındaki etkisinin ölçüleceği açıklanmıştır. 8. Haftada süreç boyunca yapılan çalışmaların diğer öğrenci ve öğretmenlere sergileneceği açıklanmıştır. Bunun yanında deney ve kontrol grubu öğretmenlerinin çalışma süreci boyunca dersleri takip etmeleri, süreç sırasında öğrencileri belirlenen kazanımlar çerçevesinde gözlemlenmeleri istenmiştir. Belirlenen kazanımların her oturumun sonunda öğrencileri tek tek gözlemleyerek bu gözlem formlarında değerlendirileceği açıklanmıştır. Öğretmenlerden ayrıca her dersin sonunda

öğrencileri süreç sırasında gözlemlenmeleri ve gözlemleri doğrultusunda öğrencilerin derse katılımı, ilgi, güdülenme ve sürece dair düşüncelerini günlükler halinde yazmaları istenmiştir. Hem deney hem de kontrol grubu öğrencilerinden, her oturumun sonunda oturum hakkındaki duygu, düşünce ve izlenimlerini günlükler halinde yazmalarının isteneceği belirtilmiştir.

Kura çekilerek deney ve kontrol grubu tespit edilmiş, sınıflar arası denklik oluşturulmuştur. Denel işlemler öncesinde Deney ve kontrol grubu öğrencilerine araştırmacı tarafından Müzik Dersine Karşı Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

2. Hafta

Bu haftanın konusu “Ses Süreleri” dir. Bu konu içinde iki kazanım bulunmaktadır. Bunlar: “Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.” ve “Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.” kazanımlarıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın ilk oturumunda, ritim kartları yoluyla öğrencilerin kısa ve uzun heceleri fark etmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Ritimle İsim Oyunu ve Yedi Adım Müziği ile Müzikle Donma oyunu oynatılarak konuya giriş yapılmıştır. Bu aşamadan sonra öğrencilere kendi uzun ve kısa hecelerini oluşturmaları için kâğıtlar dağıtılmış, öğrencilerden oluşturdukları ritim kalıplarını, ritim aletleri ile çalmaları istenmiştir. Son olarak da Mutluluk Şarkısı ritim yolu ile öğrencilere öğretilerek ritim çalgılarıyla da çaldırılmıştır.

Ritimle İsim Oyununu oynatılırken, öğrencilerin isimlerindeki uzun ve kısa süreli hecelere dikkat çekilmiştir. Öğrencilerin isimleri tahtaya yazılmış, sonu ünlü ile biten hecelerin kısa, ünsüz ile biten hecelerin uzun olduğu açıklanmıştır. Öğrencilere uzun hecelerin çizgi (-), kısa hecelerin nokta (.) işareti ile gösterileceği belirtilmiştir. Tahtaya öğrencilerin isimleri yazılmış, uzun ve kısa sesler gösterilmiştir.

Öğrencilere hazırlanan ritim kartları (Fil, Sincap, Kelebek, Keçi, Zebra) gösterilmiştir. Gösterilen kartlardaki ritimlerin, nasıl vurgulanacağı öğrencilere sorularak, öğrencilerden göstermeleri istenmiştir. Öğrenciler, ritim kartlarından birkaç tanesini yan yana koyarak farklı ritimler bulmaya çalışılmışlardır.

Fotoğraf 3.5.1 Deney Grubu, Ses Sürelerinden Ritim Oluşturan Grup

Farklı ritimleri ve ses sürelerini içinde barındıran, hareket ve dansa uygun bir müzik olan Yedi Adım Müziği ile müzik durunca donma oyunu oynatılmış, öğrencilerden uzun ve kısa seslere dikkat ederek hareket etmeleri istenmiştir. Müzik uzun ve kısa aralıklarla durdurularak öğrencilerin uzun ve kısa aralıklardaki hareketleri gözlemlenmiştir. Yedi Adım Dans Müziğindeki uzun ve kısa ses sürelerine dikkat çekilerek öğrencilerin birlikte dans etmeleri sağlanmıştır.

Öğrencilere kâğıtlar dağıtılmıştır. Öğrencilerden, kâğıtlarının ortasına dilerlerse uzun (-), dilerlerse de kısa (.) ses sürelerinin işaretlerini, görünecek biçimde çizmeleri istenmiştir. Öğrenciler üç alt gruba ayrılmıştır. Gruplardan, kendi içinde çizilen kâğıtları gelişi güzel yerleştirmeleri ve oluşturdukları ritmi diğer gruplara göstererek ritim aletleri ile bu ritmi çalmaları istenmiştir.

Mutluluk Şarkısı öğrencilere sadece ritim vurularak sözsüz ve melodisiz olarak çalıştırılmıştır. Ritim yerleştikten sonra, ritim vurularak sözler öğretilmiştir.

Sözler öğrenildikten sonra parça blok flütle bir defa çalınmıştır. Bu esnada öğrencilerden sadece melodiyi dinlemeleri, sözleri takip etmeleri istenmiştir. Parça ikinci defa çalınacağı zaman öğrencilerden de parçayı söylemeleri istenmiştir.

Uyumlu bir şekilde parça söylenmiştir. Parça ritim aletleri de kullanılarak söylenmiştir.

Moderato

Söz ve müzik: Muammer SUN

1
mf Bir fi - dan dî - ker - ken hay li lil li lâ

2
Bir çi - çek a - çar - ken hay li lil li lâ

Mut - lu - luk ta - şar göz - le - ri - miz - den
Hay li lil li lâ hay li lil li lâ

neş - e - le - ni - riz hey şar - kı söy - le - riz
hay li lil li lâ hey hay li lil li lâ

2. Bir işe başlarken hay li lil li lâ,
Bir işi bitirirken hay li lil li lâ

3. Bir müzik dinlerken hay li lil li lâ,
Bir oyun oynarken hay li lil li lâ

Örnek Nota 3.5.1 Mutluluk Şarkısı

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Öğrencilere: “Portakalı soydum, başucuma koydum, ben bir masal uydurdum, duma duma dum.” tekerlemesi söylenmiş ve onlara günlük konuşmalarında uzun ve kısa süreli hecelerin olduğunu açıklanmıştır. Uzun ve kısa süreli heceler okunuş sürelerine göre kısa veya uzun olarak tahtada gösterilmiştir. Sonu ünlü ile biten hecelerin kısa, ünsüz ile biten hecelerin ise uzun olduğu açıklanmıştır. Uzun hecelerin (-) çizgi, kısa hecelerin (.) nokta işareti ile gösterildiği belirtilmiştir. Çizgi

ile gösterilen hecelere uzun, nokta ile gösterilen hecelere kısa vuruşlar yapıldığı anlatılmıştır. Aşağıdaki örnek vuruşlar öğrencilere yaptırılmıştır.

Van, At

- -

Mer sin tav şan

- - - -

An ka ra kur ba ğa

- . . - . .

Ka ra man ke le bek

- . - . . -

Uç uç bö ce ğim

- - . . -

Ya ğ sa ta rım bal sa ta rım

- . . - . . . -

Fotoğraf 3.5.2 Kontrol Grubu, Çalışma Kitabındaki Etkinlikler Yapılırken

“Oyun” adlı şarkının sözleri incelenmiştir. Öğrencilerden kısa ve uzun süreli heceleri belirlemeleri istenmiştir. Şarkı, ritim kalıbı halinde el ile vurdurulmuş, kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilmiştir. Şarkının sözlerindeki uzun hecelere ve kısa hecelere dikkat çekilerek, kısa hecelerin kısa sürede uzun hecelerin uzun sürede

söylenmesi gerektiği açıklanmıştır. Öğrencilerin elleriyle ritim tutarak şarkıyı söylemeleri sağlanmıştır.

“Mini Mini Kuş” şarkısının sözleri incelenmiştir. Öğrencilerden kısa ve uzun heceleri belirlemeleri istenmiştir. Şarkının sözleri, el ile ritim tutularak uzun ve kısa ses sürelerine dikkat edilerek çalışılmıştır. Öğrenciler tarafından sözler ve ritim kalıbının kavranmasından sonra, şarkı kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilmiştir. Şarkının sözlerindeki uzun hecelere ve kısa hecelere dikkat çekilerek, kısa hecelerin kısa sürede uzun hecelerin uzun sürede söylenmesi gerektiği açıklanmıştır. Öğrencilerin elleriyle ritim tutarak şarkıyı söylemeleri sağlanmıştır.

Öğrencilere Çalışma Kitabındaki ses süreleri ile ilgili etkinlikler yaptırılmıştır.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

3. Hafta

Bu haftanın konusu “Uygun Hız ve Gürlük” tür. Bu konu doğrultusundaki kazanım “Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.” kazanımıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın ikinci oturumunda ilk olarak ritim kartları kullanılarak öğrencilerin müzikteki farklı hız ve gürlükleri fark etmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Doğa Senfonileri CD’si eşliğinde, doğada duyduğumuz farklı sesler gürlüklerine göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalar doğrultusunda öğrenciler alt gruplara ayrılmışlardır. Öğrenciler kendi gürlük grubuna uygun olan ritim aletlerini seçmişler ve bir performans oluşturmuşlardır. Bu performansla farklı hızlar eklenerek öğrencilerin, farklı gürlük ve hızları bir arada görmeleri sağlanmıştır. Son olarak Vücudumuz şarkısı ritim yolu ile öğretilerek ritim çalgılarıyla da çalınmıştır.

Öğrencilere, bir önceki derste öğrenilen ritim kartları gösterilmiştir. Öğrencilerin gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri, uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılarak, vurmaları sağlanmıştır. Ritim kartlarındaki ritimlerin farklı hız ve gürlükte

söylemeleri için öğrenciler yönlendirilmiş ve müzikteki farklı hız ve gürlüklerin hissettirilmesine çalışılmıştır.

Fotoğraf 3.5.3 Deney Grubu, Hafif, Orta Ve Kuvvetli Gürlük Deneme Çalışmaları

Mutluluk Şarkısı ritimle vurularak öğrencilere hatırlatılmıştır. Şarkı blok flüt ile çalınmış öğrenciler de ritim tutarak şarkıyı söylemişlerdir.

Öğrencilerle birlikte Doğa Senfonileri (Fırtınalar, Bataklıklar, Okyanuslar) eşliğinde, sınıfta hazırlanan alanda yönergelere uygun olarak dolaşmıştır. Çalışmanın bitiminde öğrencilere etkinlik sırasında duydukları seslerin neler olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar çerçevesinde doğada duyulan sesler tahtaya listelenmiştir.

Seslerin gürlük özelliklerine göre hafif sesler, orta sesler ve kuvvetli sesler olarak sınıflandırıldığı açıklanmıştır. Buna göre öğrencilerden doğada duydukları seslerin hangi gruba ait olduğunu belirtmeleri istenmiştir. Doğada duyulan sesler hafif sesler, orta sesler ve kuvvetli sesler olarak sınıflandırıldıktan sonra belirlenen sesleri bedenimizi de kullanarak nasıl çıkarabileceğimiz tartışılmıştır. Öğrenciler bu sesleri ritim aletleri kullanarak da çıkarmışlardır.

Öğrenciler hafif sesler, orta sesler ve kuvvetli sesler olarak üç gruba ayrılmıştır. Oluşturulan gruplardan kendi gürlük grubun ait doğa seslerinden oluşan bir ritim oluşturmaları istenmiştir. Öğrencilere çalışmalarını sırasında gürlük grubunun özellikleri doğrultusunda ritim aleti seçimleri konusunda rehberlik edilmiştir.

Salip EGÜZ

13. Allegretto F

B[♭] İ ki e lim F İ ki ko lum C ba cak la rım F var.

her in san da bir bu run bir de a ğız var

Moderato F B[♭] C C7 F

Sen hiç gör dün mü uç ku lak lı bir a dam

Allegretto B[♭] D- C7 1. F 2. F

O lur mu hiç uç ku lak dön de ay na ya bak hey bak.

İki kulak, iki yanak bir de başım var
Gözlerimde kirpiğim, saçlarım da var
Sen hiç gördün mü üç dudaklı bir adam
Olur mu hiç üç dudak dön de aynaya bak

İki gözüm, iki kaşım parmaklarım var
İnci gibi dişlerim, bir de çenem var
Sen hiç gördün mü üç yanaklı bir adam
Olur mu hiç üç yanak dön de aynaya bak

Örnek Nota 3.5.2 Vücutumuz

Grupların performansları sırayla izlenmiş, performanslarının sergilemeleri gereken gürlük grubuna uygunluğu öğrencilerce tartışılmıştır. Şarkıları söylerken sesin gürlüğü kadar hızın da önemli olduğu açıklanmıştır. Öğrencilere hızın da çabuk hız, orta hız ve yavaş hız olarak sınıflandırıldığı anlatılmıştır. Öğrencilere doğada duyulan sesler ile ilgili gürlük çalışması sırasında hızlarını değiştirerek farklı etkiler bırakabilecekleri açıklanmıştır. Konunun kavranması açısından biraz önce yapılan uygulamaların farklı hızlarla nasıl olabileceği gruplara sırayla denetlenmiştir. Grupların performansları sırasında sergilemeleri gerekenlerin gürlük grubuna ve hız grubuna uygunluğu öğrencilerle tartışılmıştır.

Şarkıların uygun hız ve gürlükte söylenmesinin önemi ile ilgili kısa beyin fırtınası yapılmış; hızlı söylenen şarkıların yavaş, yavaş söylenen şarkıların hızlı söylemesi ile şarkıda nasıl bir değişme meydana geldiği öğrencilerle tartışılmıştır.

Vücudumuz Şarkısı öncelikle öğrencilere sadece ritim vurularak sözsüz ve melodisiz olarak çalıştırılmış; ritim yerleştikten sonra sözleriyle birlikte ritim vurularak, sözler ritimle öğretilmiştir. Sözler de yerleştikten sonra melodi de öğretilerek parça ritim aletleri de kullanılarak söylenmiştir. Parçadaki ritim değişikliğine dikkat çekilerek, uygun hız ve gürlükte söylenmesi sağlanmıştır.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Seçilen, “Portakalı soydum, başucuma koydum.” tekerlemesi öğrencilere çok hızlı ve bağırarak söylenmiş, aynı tekerleme uygun hızda ve bağırmadan tekrar söylenmiştir. Öğrencilerle tekerlemenin iki farklı söyleyişi arasındaki farklar hakkında konuşulmuştur.

Öğrencilere, okulda öğrendikleri şarkı, türkü ve marşların neler olduğu sorulmuştur. Bu müziklerin isimleri tahtaya listelenerek, bu parçalardan kuvvetli ve hafif söylenenler ayrı ayrı listelenmiştir. Bu parçaların neden kuvvetli ya da hafif söylendiği ile ilgili tartışma yapılmıştır.

Öğrencilerle annelerin bebeklerini uyuturken ninnileri nasıl söyledikleri hakkında tartışılarak, neden hafif söylendiği hakkında beyin fırtınası yapılmıştır.

Askerlerin ya da öğrencilerin marşları nasıl söyledikleri hakkında konuşulmuştur. Bazı müziklerin kuvvetli söylenmesi gerektiğine dikkat çekilerek, bu müziklerin neden kuvvetli ve coşkulu söylendiği hakkında konuşulmuştur. Türkülerin de genellikle orta gürlükte söylendiği belirtilmiştir.

Öğrencilerle birlikte tahtaya yazılan şarkı, türkü ve marşlar uygun gürlük ve hızda, öğrencilerle birlikte söylenmiştir. Hız ve gürlük özelliğine uygun söylenmediğinde müziklerin istenilen duyguyu vermediğine dikkat çekilmiştir.

Öğrencilere “Anne Sevgisi” şarkısı kulaktan öğretim yöntemiyle öğretilmiş, şarkının hafif gürlükte ve orta hızda söylenmesi sağlanmıştır.

Öğrencilere “Keklik” adlı şarkı kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilmiştir. Türkünün orta gürlük ve orta hızda olduğuna dikkat çekilerek, ona uygun söylenmesi sağlanmıştır.

Öğrencilere “Dumlupınar” adlı marş kulaktan öğretim yöntemi ile öğretilmiş, marşın çabuk ve kuvvetli söylenmesi sağlanmıştır.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

4. Hafta

Duygu ve Düşüncelerim” bu haftaki oturumun konusudur. Bu konu içinde iki kazanım bulunmaktadır. Bunlar: “Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.” ve “Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.” kazanımlarıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın üçüncü oturumunda, ritim kartları kullanılarak daha önceki oturumda öğrenilen temel kavramlar tekrar edilmiştir. Müzikli görsellerde oluşan slâyt öğrencilere izletilmiş ve farklı ritim aletleri kullanarak bu görsellere ait ritimlerin oluşturulması istenmiştir. Öğrenciler alt gruplara ayrılmış, öğrencilerden seçilen bir görselin ritim aletleri kullanılarak ritminin oluşturulması istenmiştir. Son olarak daha önceki oturumlarda öğrenilen müziksel kavramlar ve duygulardan oluşan tablo tahtaya yansıtılmıştır. Öğrencilerden zar ile belirlenen müziksel kavram ve duygusu, ritim aletleri kullanılarak canlandırması istenmiştir.

Ritim kartları öğrencilere gösterilmiştir. Gönüllü öğrencilere kartlar tutturularak diğer öğrencilerden bu ritimleri sırasıyla el çırparak vurmaları istenmiştir. Öğrencilerin gördükleri ritim kartlarını düzenli bir şekilde vurmaları sağlandıktan

sonra, ritim kartlarının yerleri değiştirilerek oluşan yeni ritimlerin bulunması istenmiştir.

Uygulama sırasında daha önceki derslere öğrenilen farklı gürlük ve hızlar ile uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılmış, uygulama sırasında bunlara yönelik uygulamalar da yaptırılmıştır. Önceki derslerde öğrenilmiş olan Mutluluk Türküsü ve Vücudumuz parçaları ritim aletleri de kullanılarak tekrarlanmıştır.

Fotoğraf 3.5.4 Deney Grubu, Ritim Kartları Uygulaması

Müzikli görsellerden oluşan slâyt öğrencilere izletilmiştir. Bütün ritim aletleri tahtanın önüne sıralanmış, gönüllü öğrencilerle bu görsellerin ritimlerini, diledikleri ritim aletini kullanarak, vurma çalışması yapılmıştır.

Sınıfın zemininin farklı yerlerine birbirinden farklı görseller yerleştirilmiş, öğrencilerden diledikleri görselin yanına giderek gruplar oluşturmaları istenmiştir. Her gruptan kendine ait görselin diledikleri ritim aletlerini de kullanarak ritmini oluşturmaları istenmiştir. Gruplara çalışmaları için zaman tanınmış, bütün gruplar çalışmalar sırasında gözlemlenmiş ve birlikte bir performans sergilemeleri için yapılması gerekenler konusunda yönlendirilmiştir.

Gruplar performanslarını sırayla sergilemişler ve hangi görseli anlattıkları öğrencilere gösterilmiş, görsel ile yaptıkları performans arasındaki ilişki olup olmadığı bütün öğrencilerle tartışılmıştır.

Fotoğraf 3.5.5 Deney Grubu, Görsellere Uygun Hareket Geliştirme Çalışmaları

Öğrenciler ayakta çember şeklinde durmuş, çemberin ortasında da bütün ritim aletleri yerleştirilmiştir. Tahtaya da 6 tane müziksel kavram ve bu kavramların yanına 6 tane duygu numaralandırılarak yazılmıştır.

Müziksel Kavramlar: 1. Yavaş 2. Hızlı 3. Hafif 4. Uzun 5. Kısa 6. Kuvvetli

Duygular: 1. Mutluluk 2. Korku 3. Kızgınlık 4. Güç 5. Üzüntü 6. Utanma

Her öğrenciden bir tane ritim aleti seçmeleri istenmiştir. Alanın ortasına da iki zar koyularak, sağdan başlanarak öğrencilerden zar atmaları istenmiştir. Öğrencilere 1. zarın müziksel kavramı, 2. zar ise duyguyu ifade ettiği açıklanmıştır.

Öğrenciler sırayla zar atarak önce müziksel kavramı sonra da duyguyu belirlemişlerdir. Belirledikleri müziksel kavram ve duyguya uygun olan beden duruşunu ve hareketi yapmışlar ve bunu ritim aletleri ile de göstermişlerdir. Bütün öğrenciler zarı atana kadar çalışma sürdürülmüştür. Öğrencilerin ritimlerle müzikal kavramı ve duygularını ifade etmeleri gözlemlenmiştir.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Öğrencilere, Vivaldi'nin "Dört Mevsim" adlı eseri dinletilmiş, müziği dinlerken neler hissettiklerini söylemeleri istenmiştir. Hissettikleri bu duyguları arkadaşlarına anlatırken hangi biçimde anlatmak istedikleri sorulmuştur. "Mutluluk hissettim." diyen gönüllü öğrencilerden birkaç tanesi bu duygularını bedenlerini kullanarak anlatmışlardır.

"Bir Dünya Bırakın" ve "Yirmi Üç Nisan" şarkıları öğrencilere dinletilmiştir. Şarkıyı dinledikten ve söyledikten sonra hangi duyguları, düşünceleri hissettikleri sorulmuş ve kısaca anlatmaları istenmiştir.

Fotoğraf 3.5.6 Kontrol Grubu, "Bir Dünya Bırakın" Şarkısını Dansa Dönüştürme Çalışmaları

"Yirmi Üç Nisan" şarkısı bölüm bölüm söylenerek tekrar ettirilmiştir. Şarkıyı dinledikten ve söyledikten sonra hangi duyguları düşünceleri hissettikleri sorulmuş ve kısaca anlatmaları istenmiştir. Aynı şarkıda hissettikleri duygu ve düşünceleri

farklı şekilde nasıl ifade edebilecekleri konusunda beyin fırtınası yaptırılmıştır. Öğrencilerin kendi yaşantılarından örnekler vermeleri istenmiştir.

“Bir Dünya Bırakın” şarkısı öğrencilere öğretilmiş, öğrencilerden şarkının kendilerinde hangi duygu ve düşünceleri uyandırdığını söylemeleri istenmiştir. Daha sonra öğrencilere Çalışma Kitabı sayfa 32’deki etkinliği yapmaları söylenmiştir. Bunun için, etkinliğin birinci bölümünde şarkı ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazarak, ikinci bölümünde de resim yaparak anlatmaları istenmiştir.

“Bir Dünya Bırakın” şarkısındaki farklı ezgi cümleler, öğrencilerin önerileri doğrultusunda, dansa dönüştürülerek seslendirilmiştir. Şarkının bütün bölümlerinin nasıl dansa dönüştürüleceğine karar verildikten sonra şarkı baştan sona kadar, bütün öğrencilerle dans edilerek söylenmiştir.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

5. Hafta

“Ezgi Oluşturalım” bu haftaki oturumun konusudur. Bu konu içinde iki kazanım bulunmaktadır. Bunlar: “Ezgi denemeleri yapar.” ve “Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.” kazanımlarıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın dördüncü oturumunda, ritim kartları kullanılarak daha önceden öğrenilen temel kavramlar tekrar edilmiştir. Öğrencilerin konuya ısınmaları amacıyla verilen bir ritmin devamını oluşturulma çalışması yapılmıştır. Öğrenciler alt gruplara ayrılmış ve her gruba farklı şiirler verilmiştir. Öğrenciler, uzun ve kısa hecelere uygun olarak şiirlerin ritim kalıplarını çıkarmışlar ve ritim aletleri ile bu kalıpları çalışmışlardır. Son olarak da ritim kalıbı çıkarılan şiirlere melodiler eklenerek özgün eserler ortaya çıkarılmıştır.

Ritim kartları öğrencilere gösterilmiştir. Öğrencilerden gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurması istenmiştir. Gönüllü öğrencilere farklı ritim kartları

verilerek, öğrenciler tahtanın önüne sıralanmışlardır. Gönüllü öğrencilerden bu ritim kartlarındaki ritimleri sırayla vurmaları istenmiştir. Oluşan ritim kalıbı tahtaya yazılmış ve bu kalıp bütün sınıfla birlikte vurulmuştur. Uygulama sırasında bir önceki derste öğrenilen farklı gürlük, farklı hızlar ile uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılarak, oluşturulan ritmin nasıl zenginleştirilebileceği tartışılmıştır.

Öğrencilere bir ritim vurulmuştur. Gönüllü öğrencilerden de bu ritmin devamının nasıl olacağını ritim vurularak gösterilmesi istenmiştir. Ritim çalgılarıyla etkinlik devam ettirilmiştir.

Fotoğraf 3.5.7 Deney Grubu, Şiiri Besteleme Çalışmaları

Öğrenciler alt gruplara ayrılarak her gruba dörder mısralık kısa şiirler verilmiştir. Gruplardan öncelikle bu şiirlerin ritim kalıplarını bulmaları istenmiştir. Daha sonra da bu şiirin duygusuna uygun ritim aletlerini seçmeleri istenmiştir. Sonra da ritim kalıplarını çıkardıkları şiirlerin bir de ritim aletleriyle çalışılması istenmiştir. Grupların çalışmaları tek tek incelenmiş, ritim kalıplarına bakılmıştır. Bir grup dışında bütün grupların ritim kalıplarını doğru yaptıkları gözlemlenmiştir. Yanlış yapan grubun soru yanıt yoluyla doğru ritim kalıbını bulması sağlanmıştır.

Grupların çalışmalarını tamamlamaları sağlandıktan sonra, ritmini buldukları şiirlere, ritmine uygun doğaçlama melodiler eklemeleri istenmiştir. Grupların çalışmalarını

tamamlamalarına rehberlik edilmiş, şiirin bazı bölümlerinin nakarat olabileceği ve tekrarlanabileceği anlatılmıştır. Grupların oluşturdukları küçük beste çalışmaları sırayla izlenmiştir.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Öğrencilere hangi tekerlemeleri bildikleri sorulmuş ve bu tekerlemelerden birisini söylemeleri istenmiştir. Öğrencilere “Karga” adlı tekerlemenin sözleri öğretilmiştir. Tekerlemenin “Karga karga gak dedi, çık şu dala bak dedi ” bölümü ezgisiyle öğrencilere öğretilmiş, öğrencilerden “çıktım baktım o dala, şu karga ne budala” bölümüne ilk ezgiden farklı bir ezgi oluşturmaları istenmiştir. Gönüllü öğrencilere oluşturdukları ezgiler söylenilerek diğer öğrencilerden de bu ezgiyi tekrarlamaları istenmiştir.

Öğrencilere “Tek Tek Tekerleme” adlı tekerlemenin sözleri öğretilmiştir. Tekerlemenin “Tek tek tekerleme ” bölümü ezgisiyle öğrencilere öğretilmiştir. Öğrencilerden tekerlemenin ikinci bölümü olan “üstü kaymak şekerleme” bölümüne ilk ezgiden farklı bir ezgi oluşturmaları istenmiştir. Gönüllü öğrencilere oluşturdukları ezgiler söylenilerek diğer öğrencilerden de bu ezgiyi tekrarlamaları istenmiştir. Tekerlemenin üçüncü bölümü olan “dereye düşme çok soğuk” bölümü ezgisiyle öğrencilere öğretilmiştir. Öğrencilerden tekerlemenin dördüncü bölümü olan “Söyle bana çarçabuk” bölümüne kendilerinin farklı bir ezgi oluşturmaları istenmiştir. Gönüllü öğrencilere oluşturdukları ezgiler söylenilerek diğer öğrencilerin de bu ezgiyi tekrarlamaları sağlanmıştır.

Öğrencilere çalışma kitabının 34. Sayfasındaki “Kelebek” adlı tekerleme okutularak, her öğrencinin bu tekerlemeye ezgi oluşturması istenmiştir. Oluşturulan ezgiler diğer öğrencilere sergilenmiştir. Bu çalışmaya sınıfın tamamı gönüllü olarak katılmıştır.

2/4 lük ve 2 ölçüden oluşan ritim kalıbı tahtaya yazılmıştır. Bu ritim kalıbı öğrencilerle birlikte vurulmuştur. Gönüllü öğrencilerle de çalışma bireysel olarak tekrar edilmiştir. Öğrencilerle birlikte 2/4 lük ve 2 ölçüden oluşan basit ezgiler

oluşturulmuş ve blok flütle çalınmıştır. Kelebek tekerlemesinden de yararlanarak oluşturulan ezgiye uygun olarak söyleme çalışması yapılmıştır.

Fotoğraf 3.5.8 Kontrol Grubu, Tekerleme Söyleme Çalışması

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

6. Hafta

“Müzikle Hareket Edelim” bu haftaki oturumun konusudur. Bu konu doğrultusundaki kazanım: “Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.” kazanımıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın beşinci oturumunda, ritim kartları kullanılarak daha önceden öğrenilen temel kavramlar tekrar edilmiştir. Öğrencileri dansa ve müziğe ısındırmak amacıyla Spot Işıkları oyunu oynatılmıştır. Son olarak da farklı ritmik yapıdaki müziklerin bir arada kullanıldığı Tohumun Gelişimi doğaçlama performans çalışması yapılmıştır.

Ritim kartları öğrencilere gösterilmiştir. Öğrencilerden gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurmaları istenmiştir. Bu karttaki varlıkların ritimlerine uygun olarak nasıl hareket edebilecekleri sorularak, harekete uygun ritim yapmaları istenmiştir. Gönüllü öğrencilerin performansları izlenmiştir.

Öğrencilerden, hep birlikte yeni etkinlik için ayakta bir çember oluşturmaları istenmiştir. Bedene vurmak yoluyla nasıl yeni sesler ve yeni ritimler vurulacağı gösterilmiş, farklı ritim kalıpları ve seslerin öğrenciler tarafından da bulunması istenmiştir. Gönüllü öğrencilerin oluşturdukları yeni ses ve ritimler dinlenmiş, diğer öğrencilerden de bu ritim ve sesleri yapmaları istenmiştir.

Öğrencilerin bedenlerinin dansa ve kulaklarının da farklı ritim kalıplarına alışmasını sağlamak amacıyla, Spot Işıkları oyunu oynanmıştır.

Oyun, müzik eşliğinde çemberde ayakta dans edilerek oynanan bir oyundur. Oyunu yönlendiren kişi öğretmendir. Öğretmen öğrencileri oyuna ısındırmak amacıyla önce kendi adını söyleyerek oyuna başlar. Adı söylenen kişiye bütün öğrenciler diz çökerek kollarını uzatırlar. Adı söylenen kişi solo olarak bedenine ritme uygun vuruşlar yaparak dans eder. Öğretmenin yönergesiyle bütün öğrenciler ayağa kalkana kadar solo dansa devam eder. Bütün öğrenciler ayağa kalktıktan sonra herkes dilediği gibi ritim ve dans figürü denemeleri yapabilir. Oyun öğretmenin sağından itibaren bütün öğrencilerin sırayla müziğe uygun olarak bedenlerine ritim vurmalarına ve solo danslarını yapmalarına kadar tekrarlanır.

Bütün öğrencilerin oyuna katılımı sağlanana kadar oyun oynanmıştır.

Öğrencilerin farklı ritmik yapıdaki ezgilere uygun hareket etmelerini sağlamak amacıyla seçilmiş, dört farklı ritmik yapıdan oluşan müzikleri içeren “Tohumun Gelişimi” oyunu oynatılmıştır. Bu oyun için öğrencilerden hazırlanan alanda kendilerini rahat ve güvende hissedecekleri bir yer seçmeleri istenmiştir. Müzik eşliğinde yönergelere göre bireysel canlandırmalar yapacakları söylenmiştir. Öğrencilerden canlandırmalar sırasında müziğin ritmine ve yönergeye uygun bedensel hareketleri kullanarak ritim yapmaları istenmiştir. Yönergeler aşağıdaki gibidir:

Beethoven'ın "Für Elise" parçası eşliğindeki yönergeler: Toprakta var olmaya çalışan bir tohumsunuz. Huzurlu ve mutlusunuz. Yavaş yavaş büyüyor ve topraktan yavaşça çıkarılıyorsunuz. Mavi gökyüzünü görüyorsunuz. Ona doğru uzanıyorsunuz. Önce kollarınız, kollarınızla bedeninizin kalanını yukarıya doğru çekiyorsunuz. Evet, başardınız.

Fotoğraf 3.5.9 Deney Grubu "Tohumun Gelişimi" Canlandırma Çalışması

Lir ve pan flüt melodileri eşliğindeki yönergeler: Su damlacıkları... Şarkılar söyleyerek yüzünüze dokunuyor. Çok mutlusunuz. Su ile bütünleşiyorsunuz... Şimdi yavaş yavaş buhar oluyor ve uçuyorsunuz...

Elven Flute – Record of Lodoss War müziği eşliğindeki yönergeler: Aşağıya bakıyorsunuz. Kendinizi çok hafif ve rahatlamış hissediyorsunuz. Tüy gibisiniz. Rahatsız ve bunu bedeninizle de gösteriniz. Mutlusunuz...

Bond Girls'ün "Fire" parçası eşliğindeki yönergeler: Siz artık birer ateşsiniz. Hızlanıyorsunuz... Kendinizle gurur duyuyorsunuz... Şimdi yavaşlıyor ve etrafınızdaki diğer ateşleri de fark ediyorsunuz. Güçlüsünüz... Bütün ateşler birleşiyorsunuz... Yavaş yavaş kor oluyorsunuz.

Çalışma tamamlandıktan sonra, yönerge verilmeden tekrar aynı sıra ile müzikler çalınmış ve öğrencilerden biraz önce hangi hareketi ve ritmi hangi müzikle yapmışlarsa bireysel olarak tekrarlamaları istenmiştir. Bireysel tekrarlamalardan sonra öğrenciler dört alt gruba ayrılmış ve gruplardan her müzik için bir hareket ve ritim belirlemeleri istenmiştir. Müzikler gruplara sırayla dinletilmiş ve gruplardan çalışmalarının provasını bu sırayla yapmaları istenmiştir. Grupların çalışmaları sırayla izlenmiştir.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Halk türküleri ve ezgileri öğrencilere dinletilmiştir. Sınıf düzenlenerek öğrenciler iki gruba ayrılmıştır. Her iki grubun da sırayla, halk türkülerinin ait oldukları çevrenin özelliklerini yansıtacak şekilde dinletilen türküye uygun hareket etmeleri sağlanmıştır. Yaptıkları hareketle türkünün 5/8'lik ölçüsü hissettirilmiştir. Çalışma kitabındaki etkinlikler yaptırılmıştır.

“Üç Elma” türküsü kulaktan öğretim yoluyla öğretilmiştir. Türkü öğrencilerle birlikte söylenerek, ritim aletleri ile de eşlik edilmiştir.

Çeşitli halk türkülerinin hareketlerle eşlik edildiği görüntüler öğrencilere izletilmiştir. Üç Elma adlı türkü aşağıdaki şekilde harekete dönüştürülmüştür.

Öğrenciler karşılıklı eş olarak iki sıra halinde dizilmiştir.

- Dalda duran üç elma

Dalda duran üç elma

“Bu bölümde öğrenciler dizleri üzerinde yaylanma hareketi yaparak elleriyle üç işareti yapmışlardır.”

- Sen de güzel sen de güzel

Sen de güzel koparma.

“Bu bölümde dizleri üzerinde yaylanarak ileri doğru yürürler ve eşleriyle karşı karşıya gelirler. İkinci tekrarda dizler üzerinde yaylanarak sağ elleriyle karşılarındaki arkadaşlarını gösterirler. ”Koparma” şeklinde uyarırlar.

Fotoğraf 3.5.10 Kontrol Grubu "Üç Elma" Şarkısını Dansa Dönüştürme Çalışmaları

- Al elmanın birisi

Al elmanın birisi

“Bu bölümde dizleri üzerinde yaylanma hareketi yaparken aynı zamanda karşılarındaki arkadaşını işaret parmağı ile gösterir.”

- Böyle güzel böyle güzel

Böyle güzel olur mu?

“Bu bölümde dizleri üzerinde yaylanırken ileri doğru yürürler. İkinci tekrarda karşılıklı olarak dizleri üzerinde yaylanırken arkadaşının güzelliğini ifade eden hareketler yaparlar”

- Daldan düşen al elma

Daldan düşen al elma

“Bu bölümde dizleri üzerinde yaylanma hareketi yaparken elleri ile daldan düşen elma hareketi yaparlar.”

- Söyle güzel söyle güzel

Söyle güzel kalır mı?

“Karşısındaki arkadaşına soru sorma hareketi yaparlar.”

Dansın öğrenilmesi için şarkı söylenirken hareketler birkaç defa tekrar edilmiştir.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

7. Hafta

“Nasıl Sergileriz?” bu haftaki oturumun konusudur. Bu konu doğrultusundaki kazanım: “Müzik çalışmalarını sergiler.” kazanımıdır.

Deney Grubu

Araştırmanın altıncı haftasında genel bir değerlendirme yapılmış ve gösteri sırasında araştırma boyunca uygulanan etkinliklerden hangilerinin gösteriye çıkarılacağına karar verilmiştir.

Öğrencilere bu derste sergileme sırasında hangi gösterilerin sergileneceğine karar verileceği söylenerek, tahtaya bugüne kadar yapılan bütün etkinlikler kısaca tekrarlanarak listelenmiştir.

Koro olarak söylenecek olan “Mutluk Şarkısı” ritim aletleri de kullanılarak çalışılmıştır. “Vücudumuz” şarkısı için solo şarkı söyleyecek öğrenci seçimi yapılmış, şarkı bu öğrencilerle söylenerek tekrarlanmıştır. Şarkıların başlama, tekrar ve bitirişlerinin nasıl olacağı netleştirilmiştir.

Ezgi deneme grupları yeniden performanslarını sırayla sergilemişlerdir. “Annem” ve “Sonbahar” besteleri sergileme sırasında sunulmak için seçilmiştir. Seçilen gruplardan çalışmaların başlama, bitiş ve tekrar bölümlerinin tam olarak belirlenmesi istenmiştir. Bütün grubun birlikte hareket etmesi için çalışmayı yönlendirecek bir liderin seçilmesi de istenmiştir.

Gruplar performanslarını yeniden çalışmışlar ve arkadaşlarına performanslarını yeniden sunarak eksikliklerini düzeltmeye çalışmışlardır.

Fotoğraf 3.5.11 Deney Grubu Sergileme Hazırlık Çalışmaları " Ritim Grubu"

“Tohumun Gelişimi” doğaçlama dans performansı, gönüllü gruplarla tekrarlanarak hatırlanmıştır. Hangi grubun performansını sergileyeceğine öğrenciler karar vermişlerdir. Gruptan çalışmalarını sergilerken müzikler arasındaki geçişlerin aynı anda olması ve tekrarlarda nasıl bir sıra izleneceğine karar verilmesi istenmiştir. Ayrıca gruba bedenle ritim yaptıkları bölümlerin belirgin olması gerektiği söylenmiştir.

Seçilen grup performansını çalışmış ve performanslarını sınıfa sergilemiştir. Sergileme sırasında nasıl bir sıralama izleneceğine karar verilerek ve program oluşturulmuştur.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Öğrencilere şimdiye kadar sınıf içinde yaptıkları müzik çalışmalarının neler olduğu sorulmuş ve bunlar tahtada listelenmiştir. Çalışma kitabına göre bu çalışmalar

sınıflandırılarak etkinlik kitabı yaptırılmıştır. Öğrenciler resimle ifade etme, ritim aleti çalma, şarkı söyleme ve canlandırma yapma olarak dört gruba ayrılmıştır.

Resimle ifade etme grubuna listelenen şarkılardan diledikleri bir tanesini bireysel olarak resimle anlatmaları istenmiştir. Ritim aleti çalma ve şarkı söyleme gruplarına ortak bir şarkı belirlemeleri ve bunu ritim aleti de kullanarak birlikte söylemeleri istenmiştir. Canlandırma grubuna listelenen şarkılardan diledikleri bir tanesini seçmeleri ve onu canlandırarak anlatmaları istenmiştir.

Resimle anlatma grubu diğer öğrencilere seçtikleri şarkıların resimlerini yapmışlar ve sınıf panosuna resimlerini asarak sergilemişlerdir. Canlandırma grubu, seçtikleri “Ali Babanın Çiftliği” şarkısını diğer öğrencilere canlandırarak sergilemişlerdir. Ritim çalma ve söyleme grubu çalıştıkları “Mini Mini Kuş” ve “23 Nisan” şarkılarını diğer öğrencilere sergilemişlerdir.

Fotoğraf 3.5.12 Kontrol Grubu, Sergileme Hazırlık Çalışmaları

“Bir Dünya Bırakın” şarkısı gönüllü öğrencilerden yapılan seçimle koro ve solo olarak sergilemek için çalışılmıştır. Öğrenciler ayrıca “Üç Elma” şarkısını dans gösterisi olarak sergilemek istemişlerdir. Bu amaçla daha önce de çalışılan “Üç Elma” şarkısı bütün sınıfla birlikte sergilenmek için yeniden çalışılmıştır.

Öğrenciler, öğrenci gözlem formları doğrultusunda tek tek gözlemlenerek gözlem sonuçları sınıf öğretmeni ve araştırmacı tarafından kaydedilmiş, öğrenciler de öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

8. Hafta

Süreç sırasında hazırlanan çalışmaların genel provasının yapıldığı ve gösterilerin okuldaki öğretmen, öğrenci ve velilere sunulduğu haftadır.

Deney Grubu

Bir önceki derste karar verilen program panoya asılmıştır. Belirlenen akışa göre ritim grubu, dans grubu, koro ve solo performans grupları oluşturulmuştur. Gruplar önce kendi içinde kısa bir prova yapmışlar sonra, programın genel bir provası yapılmıştır.

Fotoğraf 3.5.13 Deney Grubu Gösterisi

Genel provadan sonra belirlenen saatte okuldaki öğretmen, öğrenci ve velilere program sergilenmiştir. Deney grubunun program aşağıdaki gibidir:

1. Mutluluk Şarkısı
2. Vücudumuz (Koro-Solo)
3. Sonbahar (Öğrencileri Kendi Bestesi)

4. Annem (Öğrencilerin Kendi Bestesi)
5. Dans Gösterisi (Tohumun Oluşumu)

Programın sergilenmesinden sonra, programın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve öğrenciler, öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

Kontrol Grubu

Bir önceki derste karar verilen program panoya asılmıştır. Belirlenen akışa göre canlandırma grubu, ritim aletleri kullanan grup, koro ve solo performans grupları oluşturulmuştur. Gruplar önce kendi içinde kısa bir prova yapmışlardır. Daha sonra, bütün sınıfın birlikte çalıştıkları hareketle şarkı söyleme performansı çalışılmış, ardından programın genel bir provası yapılmıştır.

Fotoğraf 3.5.14 Kontrol Grubu Gösterisi

Genel provadan sonra belirlenen saatte okuldaki öğretmen, öğrenci ve velilere program sergilenmiştir. Kontrol grubunun program aşağıdaki gibidir:

1. Ali Baba'nın Çiftliği (Canlandırma)
2. 23 Nisan (Ritim Aletleri Kullanarak)
3. Mini Mini Kuş (Ritim Aletleri Kullanarak)

4. Bir Dünya Bırakın (Koro-Solo)
5. Üç Elma (Hareketlerle Şarkı Söyleme)

Programın sergilenmesinden sonra, programın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve öğrenciler, öğrenci günlüklerini yazmışlardır.

9. Hafta

Denel işlemler sonrasında Deney ve kontrol grubu öğrencilerine araştırmacı tarafından Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

3.6. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada:

1. Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği
2. Öğretmen Günlükleri
3. Öğrenci Günlükleri
4. Öğrenci Gözlem Formu ile veri toplanmıştır.

3.6.1. Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeği

Müzik Dersine İlişkin Tutumu Ölçeği, öğrencilerin müzik dersini sevme, ilgi duyma ve derse katılma istekliliklerini biçimleyen eğilimlerini ölçmek amacı ile Özmenteş (2005, s. 197) tarafından 2005 yılında geliştirilmiştir. Ölçek 7 olumsuz 13 olumlu toplam 20 ifadeden oluşmaktadır. Beşli likert tipindeki ölçek maddeleri “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğine doğru 5’ten 1’e biçiminde puanlanmaktadır. Ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı $\alpha:0.86$ ’tir.

3.6.2. Öğretmen Günlükleri

8 haftalık deneysel uygulamalar boyunca deney ve kontrol gruplarının sınıf öğretmenleri uygulama sürecini takip ederek günlükler tutmuşlardır. Öğretmenler, öğrencileri süreç sırasında derse katılım, derse olan ilgisi ve derse karşı güdülenme (motivasyon) açılarından gözlemlemişlerdir. Bu gözlemleri doğrultusunda dersin

akışı ve öğrenciler hakkındaki görüşlerini günlükler halinde yazmışlardır. Bu çalışmalara yapılandırılmamış alan çalışmaları denilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 171).

3.6.3. Öğrenci Günlükleri

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerden 8 haftalık çalışma süresi boyunca, her oturumun sonunda günlük tutmaları istenmiştir. Bu günlüklerin yazımını kolaylaştırmak amacıyla, öğrencilere süreç sırasındaki duygu, düşünce, ilgi ve güdülenmelerine yönelik hatırlatıcı sorular sorulmuştur.

3.6.4. Öğrenci Gözlem Formu

Herhangi bir ortam ya da kurumdaki davranışı ayrıntılı olarak tanımlamak amacıyla kullanılan gözlem, nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan yöntemlerden birisidir. Gözlem, katılımcıları doğal ortamlarındaki davranışlarını ayrıntılı olarak araştırarak veri toplama tekniği olarak da tanımlanabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 172; Balcı, 2010, s. 198). En önemli özelliği araştırmacının veriye doğrudan ulaşmasını sağlamak (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 172) olduğu için bu araştırmada tercih edilmiştir

İlköğretim 3. Sınıf Müzik dersi Öğretmen Kılavuz Kitabında bulunan gözlem formu, araştırmanın amacı için belirlenen kazanımlara uygun olarak yeniden düzenlenmiştir (Yaşar ve diğerleri, 2011, s. 82). Öğrenci Gözlem Formu, her oturum için belirlenen hedefler doğrultusunda araştırmacı ve ders öğretmeni tarafından ayrı ayrı doldurularak iki paralel gözlem formu elde edilmiştir. Bu iki paralel gözlem formu kullanılarak veriler değerlendirilmiştir. Güvenirliğin sağlanması amacıyla gözlemler iki gözlemci tarafından yapılmış ve aralarındaki uyum yüzdesi hesaplanmıştır.

Deney grubu öğretmeni ve araştırmacının gözlem formları arasındaki uyum yüzdesini ortaya çıkarmak amacı ile Pearson Korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Aynı şekilde kontrol grubu öğretmeni ve araştırmacının gözlem formları arasındaki uyum yüzdesini belirlemek amacı ile Pearson Korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Araştırmacı ve deney grubu gözlemcisi arasında $r = ,744$ düzeyinde,

araştırmacı ve kontrol grubu gözlemcisi arasında $r = ,772$ düzeyinde pozitif, yüksek ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

3.7. Verilerin Çözömlenmesi

Öğrencilerin deney öncesi ve sonrası müzik dersine yönelik tutumlarındaki farklılıkların anlaşılabilmesi amacıyla ön test ve son test puanlarına ilişkisiz (bağımsız) örneklem için t testi uygulanmıştır. Parametrik bir teknik olan İlişkisiz (bağımsız) örneklem için t testi, iki ilişkili örneklemden elde edilen iki örneklemin ortalaması arasındaki manidarlığı karşılaştırmak için kullanılır (Büyüköztürk, Çokluk, & Köklü, 2010, s. 153-154).

Araştırma boyunca öğretmenler toplam 14 adet; öğrenciler ise toplam 315 adet günlük yazmışlardır. Günlükler Akış Kuramı açısından bilincin dört durumu ele alınarak sözcük, sözcük öbeği ve ifade olarak sınıflandırılıp, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş ve tablolaştırılarak frekanslar halinde sunulmuştur. İçerik analizi, yazılı ve sözlü verilerin sistemli olarak incelenmesidir. Temeli nicel olmayan verileri sınıflandırarak, nicel veriler haline dönüştürmektir (Balcı, 2010, s. 212-213).

Öğrencilerin müzik dersi başarı puanlarının elde edilmesi amacı ile yapılan gözlem puanlarının gruplara göre anlamlı farklılıklar gösterip göstermediğinin anlaşılması amacıyla söz konusu verilere ilişkisiz (bağımsız) gruplar için t testi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde araştırma problemlerini açıklamak üzere yapılan analizlerin sonuçları tablolar ve yorumlar halinde sunulmuştur.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi: “İlköğretim müzik dersi kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin akış deneyimleri üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Gruplar arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığını tespit etmek için öğrencilerin günlüklerinde akış deneyimi yaşadıklarını belirttikleri cümleler saptanmış, elde edilen frekansların ortalamaları hesaplanmış ve ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığının hesaplanması için ilgili puanlara t testi uygulanmıştır. İlgili veriler Tablo 4.1.1’ de verilmiştir.

Tablo 4.1.1 Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulamalar Sırasındaki Akış Deneyimlerine Ait T Testi Sonuçları

Gruplar	N		S	Sd	t	p
Deney	19	6,8421	,374	34,90	-,52	,602
Kontrol	20	6,9000	,307			

* $p < 0.05$

Tablo 4.1.1 incelendiğinde deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin uygulamalar sırasında yaşadıkları akış deneyimleri üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermemektedir ($t = -,52, p > .05$).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2006 yılında hazırlanan Müzik Dersi Programı, yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda, öğrenciyi merkeze alan farklı yöntem, teknik ve yaklaşımların bir arada kullanıldığı bir içeriğe sahiptir. Ritme Dayalı Müzik Öğretimi Uygulamaları Orff-Schulwerk Yaklaşımı, Dalcroze Eurhythmics ve Kodaly yöntemleri bir arada kullanılarak oluşturulmuştur. Öğrencilerin uygulamalar sırasında yaşadıkları akış deneyimleri üzerindeki etkilerinin anlamlı düzeyde farklılıklar göstermemesi, her iki grupta da farklı yöntem ve yaklaşımların bir arada uygulanmasından kaynakladığı ve ayrıca Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki uygulamalar programa uygun olarak gerçekleştirildiğinde, öğrencinin akış deneyimleri yaşayacağı söylenebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi: “İlköğretim müzik dersi kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Grupların deneysel işlemler öncesi müzik dersine ilişkin tutum puanlarını birbirleriyle karşılaştırmak ve puanları arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını anlamak amacıyla grupların Müzik Dersine İlişkin tutum Ölçeği’nden aldıkları puanların ortalamalarına t-testi yapılmıştır. İlgili bulgular Tablo 4.2.1’ de sunulmuştur.

Tablo 4.2.1 Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Dersi Tutum Ölçeği Ön Test Puanlarına Yapılan T Testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N		S	Sd	t	p
Müzik Dersi Tutum Ölçeği	Deney	22	87,90	10,00	43	-1,350	0,184
	Kontrol	23	91,5	7,62			

* $p > 0.05$

Tablo 4.2.1’ de görüldüğü gibi, deney ve kontrol gruplarının deney öncesi müzik dersine ilişkin tutum düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığı anlaşılmaktadır ($t = -1,350$, $p > .05$).

Grupların deneysel işlemler sonrası müzik dersine ilişkin tutum puanlarını birbirleriyle karşılaştırmak ve puanları arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını anlamak amacıyla müzik dersine ilişkin tutum ölçeğinden alınan son-test puanları kullanılarak t-testi yapılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.2.2’ de sunulmuştur.

Tablo 4.2.2 Deney ve Kontrol Gruplarının Müzik Dersi Tutum Ölçeği Son Test Puanlarına Yapılan T Testi Sonuçları

Ölçek	Gruplar	N		S	Sd	t	p
Müzik Dersi Tutum Ölçeği	Deney	22	94,45	11,37	43	1,547	0,129
	Kontrol	23	87,95	16,25			

* $p > 0.05$

Tablo 4.2.2’ de görüldüğü gibi deney ve kontrol gruplarının deney sonrası müzik dersine ilişkin tutum düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığı anlaşılmaktadır ($t=1,547$, $p > .05$).

Her iki grubun sınıf öğretmeni de müzik alanında yetkin olmadıklarından dolayı, müzik derslerini kılavuz kitaba uygun olarak işlemediklerini ifade etmişlerdir. Bu araştırma sürecinde her iki grupta da araştırmacı tarafından düzenli olarak müzik dersinin işlenmesi, gruplar arasında ön-test ve son-test sonuçları açısından anlamlı düzeyde farklılıkların oluşmamasında etken olduğu ve ayrıca Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki uygulamalar programa uygun olarak gerçekleştirildiğinde, öğrencinin derse karşı olumlu tutum geliştirebileceği söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi: “İlköğretim müzik dersi kılavuz kitabı uygulamaları ile ritme dayalı müzik öğretimi uygulamalarının öğrencilerin müzik dersi başarıları üzerindeki etkileri anlamlı farklılıklar göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Bu problemin çözümü için öğrencilerin kazanımları ne şekilde edindiklerine yönelik olarak yapılan gözlemler sonucunda aldıkları başarı puanlarına t testi uygulanmıştır. İlgili veriler Tablo 4.3.1 ’de sunulmuştur.

Tablo 4.3.1 Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kazanımlara Göre Müzik Dersi Başarı Puanları Ortalamalarına Yapılan T Testi Sonuçları

Kazanımlar	Grup	N		S	Sd	T	P
Müzikteki uzun ses sürelerini fark eder.	Deney Kontrol	22 23	2.29 2.32	0.61 0.67	43	-.160	.873
Müzikteki kısa ses sürelerini fark eder.	Deney Kontrol	22 23	2.31 2.32	0.57 0.67	43	-.043	.966
Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.	Deney Kontrol	22 23	2.56 2.19	0.42 0.77	43	1.986	.053
Müzikleri uygun hız ve gürültüde seslendirir.	Deney Kontrol	22 23	2.43 2.15	0.52 0.44	43	1.958	.057
Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.	Deney Kontrol	22 23	2.70 2.34	0.33 0.59	43	2.475	.017*
Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.	Deney Kontrol	22 23	1.81 2.58	0.39 0.44	43	-6.132	.000**
Ezgi denemeleri yapar.	Deney Kontrol	22 23	2.52 2.26	0.42 0.60	43	1.685	.099
Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.	Deney Kontrol	22 23	2.34 2.26	0.39 0.62	43	.516	.608
Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.	Deney Kontrol	22 23	2.86 2.65	0.31 0.41	43	1.929	.060
Müzik çalışmalarını sergiler.	Deney Kontrol	22 23	2.95 2.84	0.21 0.24	43	1.592	.119

* p<0.05,**p<0.001

Tablo 4.3.1’ de görüldüğü gibi “Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.” kazanımına yönelik verilen cevaplarda deney grubu başarı puanı ortalaması 2.70 kontrol grubu başarı puanı ortalaması 2.34 olarak bulunmuştur. Grubun başarı puanı ortalamaları arasındaki farklılığının anlamlılığının sınanması amacıyla yapılan t testi sonucuna göre, t değeri 2.475 olarak bulunmuştur. Deney grubunun başarı puan ortalaması kontrol grubunun başarı puan ortalamasına göre anlamlı derecede yüksek olarak bulunmuştur (p< .05).

Tablo 4.3.1’ de görüldüğü gibi “Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.” kazanımına yönelik verilen cevaplarda deney grubu başarı puanı ortalaması 1.81, kontrol grubu başarı puanı ortalaması 2.58 olarak bulunmuştur. İki başarı puan ortalamaları arasındaki farklılığının anlamlılığının sınanması amacıyla yapılan t testi sonucuna göre, t değeri -6.132 olarak bulunmuştur. Kontrol grubunun başarı puan ortalaması deney grubunun başarı puanı ortalamasına göre anlamlı

derecede yüksek olarak bulunmuştur ($p < .001$). Diğer kazanımlarda deney ve kontrol grupları arasında başarı puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Kazanımlara göre müzik dersi başarı puanları ortalamaları açısından, gruplardaki öğrenciler arasında belirgin bir farklılığın ortaya çıkmamasını:

1. Her iki grubunda daha önce düzenli olarak müzik eğitimi almamaları,
2. Uygulama süresince araştırmacı tarafından düzenli olarak müzik dersi uygulanması,
3. Her iki grubun uygulamalarının içeriğinde de farklı yöntem ve yaklaşımların bir arada kullanılmasının başarıyı arttıran bir neden olduğu söylenebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi: “Öğrencilerin müzik öğretimi uygulamaları süresince yaşadıkları akış deneyimlerine yönelik görüşleri ile öğretmenlerin müzik öğretimi uygulamaları süresince öğrencilerin yaşadıkları akış deneyimlerine yönelik görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir.

Bu alt problemin çözümü için öğrenci ve öğretmenlerin ders sonunda yazdıkları günlükler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Bu çözümleme Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrencilerin günlüklerinde yazdıkları sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak yapılmıştır. Bulgular, her bir oturum için ayrı ayrı olmak üzere tablolar halinde sunulmuştur.

Toplanan verilerde öğrenci ve öğretmenler birden fazla ifade kullandıkları için ifade sayısı ile kişi sayısı orantılı değildir.

Araştırmanın I. Oturumunun konusu “Ses Süreleri” konusudur. Bu konu: “Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.” ve “Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.” kazanımlarını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.4.1 I. Oturumda Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	I. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	48	2	68	1
2	Can Sıkıntısı	0	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	0	0	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.1 incelendiğinde deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 48'dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Ritim aletleri çalmak çok eğlenceliydi.
- Ritim yapmak çok güzeldi.
- Çok güzel bir ders.
- Zevkliydi.
- Bir daha yapalım.
- Bu derste dansı çok sevdim.
- Bu ders çok eğlenceli
- Sıkıcı değil, biçiminde ifadeler kullanarak anlatmışlardır.

Tablo 4.4.1'e göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 68'dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Bu dersin nasıl geçtiğini bilmiyorum.
- Bu dersi çok sevdim.
- Zaman çok güzel geçti.
- Müzik dersini çok sevdim.
- Bu dersten çok zevk aldım.
- Eğlenceli hem de çok zevk verici.
- Müzik çok eğlenceli bir ders.
- Bir daha yapmak istiyorum, biçiminde ifadeler kullanarak anlatmışlardır.

Tablo 4.4.1 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren "Ders işlenirken zevk aldıkları her hallerinden belliydi.", "Bir şeyler öğrenmiş olmanın mutluluğu vardı." ifadeleri vardır.

Tablo 4.4.1'e göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren “Bütün öğrenciler büyük bir zevkle derse katıldılar.”, “Bütün öğrenciler süreçten çok mutlu olmuşlardır.” biçiminde ifadeler kullanılmıştır.

Araştırmanın II. Oturumunun konusu “Uygun Hız ve Gürlük” konusudur. Bu konu: “Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.” kazanımını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.2 'de sunulmuştur.

Tablo 4.4.2 II. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	II. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	59	3	51	3
2	Can Sıkıntısı	0	0	2	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	0	0	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.2 incelendiğinde görüldüğü gibi deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 59'dur. Öğrenciler bu durumlarını:

- Çok eğlenceli bir ders olduğundan, hep olmasını istiyorum.
- Eğlenceli ve çok zevkli olduğunu düşünüyorum.
- Müzik aletlerini çok beğendim.
- Keşke bütün ders müzik geçse.
- Bunu her hafta yapalım mı?
- Her gün yapmak istiyorum.
- Bir daha yapmak istiyorum.
- Ayrıca beni çok neşelendiriyor.
- Şarkı söyleyerek eğlendim.
- Gösteri yapmak beni çok eğlendiriyor.
- Ben bu dersi çok seviyorum.

- Şarkılar söyleyip ritim aletlerini çalmak çok eğlenceliydi.
- Dersten çok zevk aldım.
- Heyecanla bekliyorum, biçiminde ifadeler kullanarak anlatmışlardır.

Tablo 4.4.2'ye göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 51'dir. Öğrenciler:

- Bu dersten çok zevk aldım.
- Müzik çok eğlenceliydi.
- En sevdiğim ders.
- Ders yaparken hem güldüm hem de eğlendim.
- Şarkı söylerken çok eğlenceliydi.
- Keşke her gün olsa.
- Zaman çok güzel geçti.
- Çok mutlu olduk, biçiminde ifadelerle bu durumlarını anlatmışlardır.

Ayrıca tabloya göre, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, can sıkıntısı yaşandığını gösteren ifadelerin frekansı 2'dir. Öğrenciler bu durumu: "Zaman çabuk geçmedi.", "Hiç ilginç gelmedi" ifadeleriyle dile getirmişlerdir.

Tablo 4.4.2 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren "Dersi istekli, heyecanlı ve coşkuyla dinliyorlar.", " Öğrenci katılımı çok güzel." İfadeleri vardır.

Tablo 4.4.2'ye göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren "Öğrencilerin derse ilgisi büyüktü." gibi ifadeler bulunmaktadır.

Araştırmanın III. Oturumunun konusu "Duygu ve Düşüncelerimdir. Bu konu: "Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder." ve "Bildirdiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür." kazanımlarını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.4.3 III. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	III. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	67	2	63	2
2	Can Sıkıntısı	0	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	2	0	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.3 incelendiğinde görüldüğü gibi deney grubu öğrenci günlüklerinde, Akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 67'dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Müzik dersini çok seviyorum.
- Bence bu ders çok eğlenceliydi.
- Çok güzeldi ve çok eğlendik.
- Ritim aletleri ile şarkı çalmak çok eğlenceli.
- Ben bunu çok beğendim.
- Ben bu dersin her gün olmasını istiyorum.
- Gösteri yapmak beni çok mutlu ediyor, gibi ifadelerle anlatmışlardır.

Tablo 4.4.3'e göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 63'tür. Öğrenciler bu durumu:

- Zamanımı eğlenerek, gülererek geçirdim.
- Mutlu olduk.
- Tekrar olmasını çok istiyorum.
- Bugün yaptığımız şarkıları çok sevdim.
- Güzeldi, bayıldım.
- En sevdiğim ders müzik.
- Müzik dersi eğlenceli geçti, gibi ifadelerle anlatmışlardır.

Tablo 4.4.3 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin frekansı 2'dir. Bu ifadeler: "Dersin başlamasını heyecanla bekliyorlar.", "Müzik aletlerine karşı merak ve ilgileri görülmeye değer." gibi ifadelerdir. Deney grubu öğretmen günlüklerindeyse kaygı yaşandığını gösteren

ifadelerin frekansı 2'dir. Bunlar: "Müziksel Kavramları Duygu ve düşünceleri ile yansıtmada biraz acemiydiler.", "Beden Dilleri Yeterli değildi." ifadeleridir.

Tablo 4.4.3'e göre kontrol grubu öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren 2 ifade vardır. Bunlar: "Çocuklar etkinliğe büyük bir heyecan ve mutlulukla katıldılar."; "Her anına zevkle eşlik ettiler." gibi ifadelerdir.

Araştırmanın IV. Oturumunun konusu "Ezgi Oluşturalım" konusudur. Bu konu: "Ezgi denemeleri yapar." ve "Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar." kazanımlarını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.4'de sunulmuştur.

Tablo 4.4.4 IV. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	IV. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	62	4	58	2
2	Can Sıkıntısı	0	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	1	1	1

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.4 incelendiğinde, deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 62'dir. Öğrenciler:

- Yine çok eğlendim.
- Çok zevkliydi, mümkün olduğunca hatırlayacağım.
- En sevdiğim ders.
- Ben bu müzik dersini gördüğümde beri çok sevdim.
- Ritim aletleri çalmak çok eğlenceli, ifadeleri ile durumlarını anlatmışlardır.

Tablo 4.4.4'e göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 58'dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Müzik dersini çok seviyorum, keşke her zaman müzik olsa.
- Nedense çok mutluyuz?

- Bence çok eğlenceliydi.
- Bu ders çok zevkli geçiyor.
- Bugün çok güzel bir gün, ifadeleri ile anlatmışlardır.

Kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, kaygı yaşandığını gösteren 1 adet ifade görülmektedir. Öğrenci bu durumunu: “Biraz zorlandım.” biçiminde anlatmıştır.

Tablo 4.4.4 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren 4 adet ifade vardır. Bunlar: “Büyük bir hevesle dinleyip tekrarladıklarını gördüm.”, “...ritim aleti kullanmaya büyük merakları olduğunu fark ettim.”, “...bu yöntem yaptığı işten zevk almayı öğretiyor.” gibi ifadelerdir. Deney grubu öğretmen günlüklerinde kaygı yaşandığını gösteren 1 adet ifade vardır. Bu ifade de: “Ezgi denemelerinde hem elleriyle hem de sözle söyleyişte sıkıntı yaşasalar da çoğunluk kavrayıp doğru yapabildi” ifadesidir.

Tablo 4.4.4’e göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren 2 adet ifade vardır. Bunlar: “Bu etkinlik öğrencilerin çok ilgisini çekti.”, “Etkinliğe tekrar tekrar katılmak istediler.” ifadeleridir.

Araştırmanın V. Oturumunun konusu “Müzikle Hareket Edelim” dir. Bu konu: “Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.” kazanımını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.5’de sunulmuştur.

Tablo 4.4.5 V. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	V. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	73	2	59	1
2	Can Sıkıntısı	0	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	1	0	0	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.5 incelendiğinde görüldüğü gibi deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 73'tür. Öğrenciler bu durumlarını:

- Bugün dans ederken çok eğlendim.
- Müzik dersini seviyorum.
- Keşke her gün olsa.
- Bunların hepsini bir daha yapmak isterdim.
- Çok mutlu ve heyecanlı oluyorum.
- Bir daha yapmak çok eğlenceli.
- Ben bu müzik dersinin hep olmasını istiyorum.
- Hayatımdaki en güzel ders oldu, ifadeleri ile anlatmışlardır.

Deney grubu öğrenci günlüklerinde, kaygı yaşandığını gösteren 1 adet ifade görülmektedir. Öğrenci bu durumunu: “Bu ders zordu.” biçiminde anlatmıştır.

Tablo 4.4.5'e göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 59'dur. Öğrenciler durumlarını:

- Öğretmenim bir daha yapalım.
- Zaman çok güzel geçti.
- Bu dersin olmasını çok ama çok istiyorum.
- Bu dersin bir daha olmasını dört gözle bekliyorum.
- Müzik yapmayı çok sevdik.
- Müzik çok eğlenceli bir ders.
- En sevdiğim ders müzik.
- Ben bu dersi çok sevdim, biçiminde anlatmıştır.

Tablo 4.4.5 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren 2 adet ifade vardır. Bunlar: “...ritimle hareket yaparken çok eğlendiklerini ve zevk aldıklarını gözlemledim.”, “Bu benim çok hoşuma gitti.” gibi ifadeleridir.

Tablo 4.4.5'e göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren 1 adet ifade vardır. Bu ifade de “Tüm öğrencilerin katılımıyla çok coşkulu geçti.” ifadesidir.

Araştırmanın VI. Oturumunun konusu “Kazanımları Nasıl Sergileriz?” dir. Bu konu: “Müzik çalışmalarını sergiler.” kazanımını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.6'da sunulmuştur.

Tablo 4.4.6 VI. Oturumda Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	VI. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	61	1	47	2
2	Can Sıkıntısı	3	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	0	0	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.6 incelendiğinde görüldüğü gibi deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 63'tür. Öğrenciler bu durumlarını:

- Dans, hareket çok iyi ve güzel.
- Müzik dersi çok zevkli.
- Her gün bu dersi işlemek isterim.
- Her zaman oynayalım öğretmenim.
- Bu müzik dersi çok zevkliydi.
- Çok mutluydum.
- Müzik aleti çalarken çok mutlu oluyorum, biçiminde anlatmışlardır.

Deney grubu öğrenci günlüklerinde, can sıkıntısı yaşandığını gösteren 3 adet ifade görülmektedir. Öğrenciler bu durumlarını ise: “Biraz sıkıcıydı.”, “Çok kötü.” biçiminde anlatmışlardır.

Tablo 4.4.6'ya göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 47'dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Bu dersin bir daha olmasını istiyorum, hem de çok mutluyum.
- Çalışmamız çok güzel geçti.
- Bu dersin bir daha olmasını istiyorum.
- Çok ama çok eğlenceliydi.
- Zamanın nasıl olduğunu anlamadım, biçiminde anlatmışlardır.

Tablo 4.4.6 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren 1 adet ifade vardır. Bu ifade “Sergileme sırasında çok heyecanlandıklarını fark ettim.” ifadesidir.

Tablo 4.4.6’ya göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren 2 adet ifade vardır. Bu ifadeler:“ Çocuklar bu oturumda inanılmaz keyif aldılar.”, “Zaman su gibi geçti.” ifadeleridir.

Araştırmanın VII. Oturumunun konusu “Kazanımları Nasıl Sergileriz?” dir. Bu konu: “Müzik çalışmalarını sergiler.” kazanımını içermektedir. Bu kazanıma yönelik olarak deney ve kontrol gruplarında yapılan uygulamalardan sonra, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin frekansları alınarak Tablo 4.4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.4.7 VII. Oturumda Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Dağılımları

	VII. Oturum	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	52	2	64	3
2	Can Sıkıntısı	3	0	0	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	0	0	1	0

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.7 incelendiğinde görüldüğü gibi deney grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 52’dir. Öğrenciler bu durumlarını:

- Bu gösteriyi çok sevdim.
- Yine yapmak istiyorum.
- Mutlu oldum.

- Hayatımdaki en güzel ders.
- Dans ederken çok eğlendim. .
- Birlikte çok iyi vakit geçirdik.
- Ben çok eğlenceli olduğumu düşünüyorum, ifadeleri ile anlatmışlardır.

Deney grubu öğrenci günlüklerinde, can sıkıntısı yaşandığını gösteren 3 adet ifade görülmektedir. Öğrenciler bu durumlarını: “Hiç beğenmedim.”, “Müzik dersi kötü geçti.”, “Hiç sevmedim.”, “Bir daha yapmak istemem.” ifadeleri ile anlatmışlardır.

Tablo 4.4.7’ye göre kontrol grubu öğrenci günlüklerinde, akış deneyimi yaşadıklarını gösteren ifadelerin frekansı 64’tür. Öğrenciler bu durumlarını:

- Bu gösteriyi çok sevdim.
- Ben bugün çok eğlendim.
- Her zaman olduğu için çok mutluyum.
- Zaman çok iyi geçti hem de çok hızlı.
- Çok güzel bir gösteri yaptık.
- Zaman çok eğlenceli geçti.
- Çok beğendim, ifadeleri ile anlatmışlardır.

Kontrol grubu öğrenci günlüklerinde kaygı yaşandığını gösteren 1 adet ifade vardır. Öğrenci bu durumunu: “Biraz zorlandım.” biçiminde anlatmıştır.

Tablo 4.4.7 incelendiğinde, deney grubu öğretmen günlüklerinde akış yaşandığını gösteren 2 adet ifade vardır. Bu ifadeler: ”Oldukça heyecanlıydılar.”, “Oldukça başarılı ve profesyonelce davrandılar.” ifadeleridir.

Tablo 4.4.7’ye göre kontrol grubu öğretmen günlüklerindeyse akış deneyimi yaşandığını gösteren 3 adet ifade vardır. Bu ifadeler: “Çok keyifli bir oturumdur.”, “Çocuklar çok ilgili ve keyifliydi.”, “Güzeldi...” ifadeleridir.

Deney ve kontrol gruplarında yapılan bütün uygulamaların sonunda, Akış Kuramının dört boyutuna göre öğrenci ve öğretmenlerin yazdıkları günlüklerdeki sözcük, sözcük öbeği ve farklı ifadelerin toplam frekansları alınarak Tablo 4.4.9’de sunulmuştur.

Tablo 4.4.8 Deney Ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Akış Kuramının Dört Boyutuna Göre Toplam Dağılımları

	TOPLAM	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		Öğrenci	Öğretmen	Öğrenci	Öğretmen
1	Akış	422	16	410	14
2	Can Sıkıntısı	6	0	2	0
3	İlgisizlik	0	0	0	0
4	Kaygı	1	3	2	1

Not: Tablodaki veriler öğrenci ve öğretmen günlüklerinde kullanılan ifadelerin frekanslarıdır.

Tablo 4.4.9 incelendiğinde görüldüğü gibi akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı, deney grubu öğrenci günlüklerinde 422, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde ise 410'dur. Can Sıkıntısı yaşandığını gösteren ifadelerin frekanslarının toplamı deney grubu öğrenci günlüklerinde 6, kontrol grubunda öğrenci günlüklerinde ise 2'dir. Her iki grupta da ilgisizlik yaşandığını gösteren herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Kaygı yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı deney grubu öğrenci günlüklerinde 1, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde ise 2'dir.

Yedi oturumun sonunda, öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin frekanslarının toplamı 16, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 14'tür. Her iki grubun öğretmen günlüklerinde de can sıkıntısı ve ilgisizlik yaşandığını gösteren herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Kaygı yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı: deney grubu öğretmen günlüklerinde 3, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 1'dir.

Tablo 4.4.9'dan da anlaşılacağı gibi Akış Kuramının dört boyutuna göre deney ve kontrol grupları arasındaki dağılım birbirine çok yakındır. Bu durum her iki grubun uygulamalarında da farklı yöntem ve yaklaşımların birlikte kullanılmasından kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca, programa uygun olarak gerçekleştirildiğinde, Müzik Dersi Öğretmen Kılavuz Kitaplarındaki uygulamalarının ve Ritme Dayalı Müzik Öğretim Programının öğrencilere akış deneyimleri yaşattığı söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde önceki bölümde üzerinde durulan bulgulara ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara, sonuçlarla ilgili tartışmalara ve sonuçlara dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Bu araştırma, ritme dayalı müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimleri, müzik dersindeki başarıları ve müzik dersine yönelik tutumları üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen bulgular incelendiğinde varılan başlıca sonuçlar şunlardır:

1. Deney grubunda yer alan öğrencilerin uygulamalar sırasındaki akış deneyimleri anlamlı farklılıklar göstermemiştir ($t=-,52, p>.05$).
2. Deney ve kontrol gruplarının deney sonrası müzik dersine ilişkin tutum düzeyleri anlamlı farklılıklar göstermemiştir ($t=-1,350, p>.05$).
3. “Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.” kazanımına yönelik verilen cevaplarda deney grubu öğrencilerinin başarı puanı ortalaması 2.70 kontrol grubu öğrencilerinin başarı puanı ortalaması 2.34 olarak bulunmuştur. Grupların başarı puanı ortalamaları arasındaki farklılığının anlamlılığının sınanması amacıyla yapılan t testi sonucuna göre, t değeri 2.475 olarak bulunmuştur. Deney grubunun başarı puan ortalaması kontrol grubunun başarı puan ortalamasına göre anlamlı derecede yüksek olarak bulunmuştur (* $p<0.05$, ** $p<0.001$). Belirlenen diğer kazanımlar arasında anlamlı farklılıklar yoktur.
4. “Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.” kazanımına yönelik verilen cevaplarda deney grubu öğrencilerinin başarı puanı ortalaması 1.81, kontrol grubu öğrencilerinin başarı puanı ortalaması 2.58 olarak bulunmuştur. İki başarı puanının ortalaması arasındaki farkın anlamlılığının

sınanması amacıyla yapılan t testi sonucuna göre, t değeri -6.132 olarak bulunmuştur. Kontrol grubunun başarı puan ortalaması deney grubunun başarı puanı ortalamasına göre anlamlı derecede yüksek olarak bulunmuştur ($p < .001$). Diğer kazanımlarda deney ve kontrol grupları arasında başarı puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

5. Öğretmen ve öğrencilerin yazdıkları günlüklerin içerik analizi ile incelenmesi sonucu elde edilen verilere göre akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı, deney grubu öğrenci günlüklerinde 422, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde ise 410'dur. Can Sıkıntısı yaşandığını gösteren ifadelerin frekanslarının toplamı deney grubu öğrenci günlüklerinde 6, kontrol grubunda öğrenci günlüklerinde ise 2'dir. Her iki grupta da ilgisizlik yaşandığını gösteren herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Kaygı yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı deney grubu öğrenci günlüklerinde 1, kontrol grubu öğrenci günlüklerinde ise 2'dir.

6. Öğretmen günlüklerinde akış deneyimi yaşandığını gösteren ifadelerin frekanslarının toplamı 16, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 14'tür. Her iki grubun öğretmen günlüklerinde de can sıkıntısı ve ilgisizlik yaşandığını gösteren herhangi bir veriye rastlanmamıştır. Kaygı yaşandığını gösteren ifadelerin toplam frekansı, deney grubu öğretmen günlüklerinde 3, kontrol grubu öğretmen günlüklerinde ise 1'dir.

7. Bu araştırma, güdülenme üzerinde olumlu etkilerinin olduğu düşünülen farklı yöntem ve yaklaşımların, 2006 yılında yenilenen MEB programında var olduğunu, müzik ve sınıf öğretmenlerinin Öğretmen Kılavuz Kitaplarına uygun olarak ders yaptıklarında, öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirebilecekleri, ders başarılarının artabileceği ve derse karşı güdülenebilecekleri sonucu bulunmuştur.

5.2. Tartışma

Deney grubunda uygulanan ritme dayalı müzik öğretim programının içeriğinde bulunan yöntemlerden biri olan Orff-Schulwerk Yaklaşımı, kişilere grup içerisinde müziksel yeteneklerine bakılmaksızın, oyun, çalgı ritim ve drama yolu ile yaratıcı etkinlikler vererek öğrenmelerini, müzikten zevk almalarını sağlayan bir yapıya

sahiptir. Ayrıca ritme dayalı müzik öğretim programının içeriğinde bulunan diğer öğrenme yöntem ve yaklaşımları da çocuğun bilgiyi kendisinin keşfetmesine, değişik çalgılarla birlikte vücut dilini kullanmasına olanak verir ve böylece öğrenilenleri kalıcı hale getirmeye, daha zevkli ve eğlenceli ders ortamları oluşturmaya yardımcı olur (Çevik, 2007, s. 99). Kontrol grubunda uygulanan Milli Eğitim Bakanlığı programına göre hazırlanan müzik dersi öğretmen kılavuz kitabındaki etkinlikler incelendiğinde bu etkinliklerin, yapılandırmacı öğrenme kuramına dayandırılarak oluşturulduğu görülmektedir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde her iki grupta da öğrencilerin akış deneyimleri açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumun temel nedeninin öğrencilere dersi sevdiren, onları derse aktif olarak katan, dersi zevkli ve daha eğlenceli hale getiren yöntem ve yaklaşımların her iki grubun uygulamalarında da var olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu bağlamda öğretmenlerin, müzik dersi kılavuz kitaplarına tam olarak bağlı kaldıkları ve uyguladıkları sürece verilen müzik öğretiminin öğrencilerin birçok müziksel becerilerini geliştirme konusunda yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Bununla birlikte uygulamaların yapıldığı sınıflarda öğrencilerin müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmeyerek sınıf öğretmenlerinin girmiş olması bazı sıkıntılara sebep olabilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin müziksel donanım kazandırma açısından yeterli olmayışı, müzik alanının özel yetenek gerektiren bir alan olması ve Türkiye şartlarında Güzel Sanatlar alanındaki derslere yeterince önem verilmemesi gibi sebepler, ilköğretim döneminde verilen sınıf öğretmenlerinin verdikleri müzik eğitiminin niteliğini önemli ölçüde düşürmektedir. Bundan dolayı deneysel işlemler sırasında iki gruptaki öğrencilerin tam olarak müzik dersi almalarının bu derse yönelik tutumlarının artmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Yapılan birçok araştırma sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde kendilerini yetersiz bulduklarını göstermiştir. Örneğin Yünlü (2002), ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin eğitim gereksinimlerinin incelendiği araştırmasında sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ilköğretim okullarında müzik dersinin alan öğretmenleri tarafından verilmesini uygun bulduklarını

belirtmişlerdir. Bunun yanında araştırmada sınıf öğretmenlerinin müzik dersine özgü öğretim yöntem ve teknikleri kullanmada güçlükler yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır (Akt: Deniz ve diğerleri, 2010, s. 117). Ayrıca Şahin (2002) tarafından yapılan ilköğretim I.kademe müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelendiği araştırmada ise öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, sınıf öğretmenleri yerine müzik öğretiminde uzmanlaşmış branş öğretmenlerinin, bu dersi vermesi gerektiğini belirtmişler, müzik derslerinin uygulamasında kendilerini yetersiz bulduklarını ve çalgı çalamadıklarını ifade etmişlerdir (Akt: Deniz ve diğerleri, 2010, s. 109). Ve Çelik (2001), tarafından sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimi ve öğretimi konusundaki donanımları üzerine yapılan araştırmada ise sınıf öğretmeni adaylarının Kodaly yöntemi ve Orff-Schulwerk Yaklaşımı konusunda hiçbir bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir (Akt: Deniz ve diğerleri, 2010, s. 46).

Çocukların müzik yeteneği farklı seviyelerde olabilir, ancak her çocuk müzikten keyif alır. Bu nedenle çocuklara müzik sevgisini çeşitli yollarla erken yaşlarda kazandırmak gereklidir (Yener, 2011, s. 123). Bu nedenle müzik eğitimi, okul öncesinden başlanarak, alanında yetkin öğretmenler tarafından dersi sevdirek uygulanmalıdır. Ancak müziğin temel kavramlarını dahi bilmeyen alan dışı öğretmenlerin bu konuda ne derece başarılı olabileceği düşünülmesi gereken başka bir noktadır.

Araştırmanında deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ilgili değişkenlerden elde ettikleri sonuçların birbirine yakın olma nedenlerinden biri de başlı başına müziğin insana mutluluk ve keyif veren yanı olduğu, düşünülmektedir. Ayrıca müziğin ruhsal ve bedensel sorunları olan bireylerde tedavi edici etkisi olduğu da bilinmektedir (Korkmaz, 2012, s. 7). Müziğin insana keyif ve mutluluk veren olumlu etkilerinin öğrencilerde akış deneyimleri yaşanmasına neden olduğu düşünülmektedir.

Bunun yanında akış yaşantısının en önemli koşullarından biri amacın ya da hedeflerin gerçekçi bir biçimde belirlenmesidir (Csikszentmihalyi, Flow: The Psychology Of Optimal Experience, 1990, s. 73). Her iki grubun öğrencilerine de her oturumun başlangıcında belirlenen hedefler açıkça ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilere uygulamalar sonrasında gösteri yapılacağı söylenerek farklı bir hedef daha verilmiştir. Bunun sonucu olarak gerçekçi bir hedefi olan öğrenciler için o

hedef için çalışmak ve hedefe ulaşmak büyük bir mutluluk yaşamalarına sebep olmuştur. Hedeflere ulaşırken yaşanan mutluluk öğrencilerin derslerden zevk almalarını sağlamıştır. Bu durumun da ders başarısının artmasını sağlayan etmenlerin başında yer aldığı söylenebilir.

5.3. Öneriler

Araştırma bulgularından yola çıkıldığında şu öneriler getirilebilir:

1. Özellikle farklı fakültelerden mezun olan ve müzik eğitimi almamış sınıf öğretmenlerinin müzik dersini uygulama konusunda sıkıntılar yaşadıkları bilinmektedir. Sınıf öğretmenlerine yönelik, farklı müzik eğitimi yaklaşımlarını içeren hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Ancak asıl olan ilkokulun ilk yıllarından itibaren uygulanan müzik derslerine alanlarında yetkin müzik öğretmenlerinin ders vermesidir.
2. Bu araştırma, müzik programının birebir uygulandığında, öğrencilerin müzik zevkini olumlu yönde etkileyeceğini göstermiştir. Müzik zevkinin olumlu yönde gelişmesi için eğitimin hangi kademesinde olursa olsun, müzik dersleri müzik programını birebir uygulama yeterliliğine sahip, müzik öğretmenleri tarafından yapılmalıdır.
3. Sınıf öğretmeni adaylarının lisans eğitiminde aldıkları müzik dersi saatleri arttırılmalı, Dalcroze Eurhythmics, Kodaly ve Orff-Schulwerk yaklaşımı gibi farklı yöntem ve yaklaşımlar konusunda donanımlı olmaları sağlanmalıdır.
4. Farklı yöntem ve yaklaşımlarla düzenlenen yeni MEB programına paralel olarak sınıf mevcutları ve derslikler bu yöntem ve yaklaşımlara göre düzenlenmelidir.
5. Öğrencilerin müzik derslerinden verim alabilmeleri için müzik eğitiminde duyuşsal özelliklerin geliştirilmesi yönünde önlemler alınmalıdır.
6. Müzik eğitiminde farklı yöntem ve yaklaşımların öğrencilerin müzik dersi başarıları, duyuşsal özellikler ve devinişsel becerileri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.
7. Ritme dayalı müzik öğretiminin öğrencilerin diğer müziksel becerileri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

8. Müzik öğretiminde eklektik bakış açısıyla değişik yöntem ve tekniklerden yararlanılarak farklı öğretim programları tasarlanmalı ve öğrencilerin müziksel gelişimleri, ders başarıları, duyuşsal ve güdüsel süreçleri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

9. Müzik dersinin düzenli olarak yapıldığı sınıflarda bu araştırma yeniden uygulanarak, ritim uygulamalarının öğrencilerin ders başarıları, duyuşsal ve güdüsel süreçleri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

10. Kavram yanılgıları eğitimin her kademesinde karşımıza çıkan sorunlardan bir tanesidir. Okul öncesinde ve ilkokulun ilk yıllarındaki öğrencilerin, ritim etkinlikleri yoluyla kavram öğretiminin, kavramın doğru öğrenilmesine olan etkisi araştırılmalıdır.

11. Ülkemizdeki, özellikle de büyük şehirlerdeki, okulların en temel sorunlarından bir tanesi kalabalık sınıflardır. Ritim etkinliklerinin, kalabalık sınıfların yönetiminde öğrencilerin ders başarıları, duyuşsal ve güdüsel süreçleri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

12. Dündar, ritim eğitimi bedeni doğru kullanabilme yoluyla çocuğun ruhsal gelişimini olumlu yönde etkilediğini de belirterek, çocuklarda özgüven, denge, rahatlık sağladığını ifade etmiştir (Dündar, 2003, s. 179). Anlaşılacağı gibi ritim etkinlikleri bireyin gelişimini birçok alanda destekler. Bu nedenle eğitimin farklı alanlarında ritim etkinlikleri kullanılarak araştırmalar yapılmalıdır. Örneğin:

- a. Ritim etkinliklerinin, konuşma bozukluğu olan bireylerin dil gelişimine olan etkileri,
- b. Grup çalışmalarında ritim etkinliklerinin kullanımının grup içi iletişim ve etkileşim çalışmalarına olan etkisi,
- c. Grup çalışmalarında ritim etkinliklerinin kullanımının grubun uyumuna olan etkisi,
- d. Kişisel gelişim atölyelerinde ritim uygulamalarının kullanımının bireye olan etkisi,
- e. Ritim etkinliklerinin okuma-yazma çalışmalarında kullanımının öğrencilerin okumayla ilgili süreçlerine olan etkileri,
- f. Ritim etkinliklerinin öğrenme güçlüğü olan çocukların eğitiminde öğrencilerin ders başarıları, duyuşsal ve güdüsel süreçleri üzerindeki etkileri,

- g. Sporun temel kavramlarının öğretilmesinde, ritim etkinliklerinin kullanımının, sporcunun sportif gelişimine olan etkileri,
- h. Yabancı dil eğitiminde, kelime ezberleme çalışmalarının ritim etkinlikleri ile yapılmasının öğrencilerin kelime ezberleme düzeylerine olan etkileri,
- i. Ritim etkinliklerinin müzik dersi ve diğer derslerde öğrencilerin derse karşı güdülenmelerini sağlamaya yönelik kullanımının etkileri,
- j. Müzik dersi dışındaki derslerde farklı yöntem ve yaklaşımların bir arada kullanılmasının öğrencilerin ders başarıları, duyuşsal ve güdüsel süreçleri üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıköz, K. Ü. (2009). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Biliş.
- Akbaba, S. (2006). Eğitimde Motivasyon. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* (13), 343-361.
- Akkaş, S. (1993). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi.
- Andırcı, Ö. (2006). *İlköğretimde Müzik Derslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bir İnceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, K. B. (2005). *Akış Kuramına Dayalı Stresle Başa Çıkma Grup Programının Ergenlerin Stresle Başa Çıkma Stratejilerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Barış, Y., & Şendurur Akgül, D. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1), 165-174.
- Başaran, İ. E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdusel Süreçler Üzerindeki Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyükdere, Ö. (2006). *The Effects Of Implicit Theories Of Intelligence On Flow And Job Satisfaction Mediated By Goal Orientation*. İstanbul: Koc University Graduate School Social Sciences.

Büyüköztürk, Ş. (2001). *Deneyisel Desenler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2010). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi.

Csikszentmihalyi, M., & Larson, R. (1987). Validity and Reliability of the Experience-Sampling Method. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 9 (175), 526-535.

Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology Of Optimal Experience*. New York: Harper & Row Publishers, Inc.

Csikszentmihalyi, M. (2005). *Akış Mutluluk Bilimi*. (S. K. Akbaş, Çev.) Ankara: HYB Yayıncılık (Eserin orijinali 1991’de yayımlandı).

Çevik, D. (2007). Müzik Öğretim Yöntemlerinden, Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış. *BAÜ FBE Dergisi*, 9 (1), s. 95-100.

Deniz, L., Deniz, J., Can, Ü. K., & Garnçer Okay, N. (2010). *Müzik Eğitimi Alanında Lisans Üstü Tez Bibliyografyası (2000-2004) Genel Bir Değerlendirme*. Ankara: Maya Akademi.

Dikici, A. (2002). *Orff Tekniği ile Verilen Müzik Eğitiminin Matematik Yeteneğine Etkisinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Dinçer, İ. (1992). *Çocuk Gelişimi ile İlgilenenler İçin Müzik El Kitabı*. İstanbul: Ya-Pa.

Durmaz, M. (2006). *Kişilerarası İletişim ve Motivasyon*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları İletişim.

Dündar, M. (2003). Anaokulu ve İlköğretimin Birinci Sınıfında Ritim Eğitimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (2), 171-180.

Dündar, M. (2003). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 59-67.

Ekici, T. (1998). *Orff Çalgıları Ve Müzik Eğitiminde Kullanım Yöntemleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erdem, M., & Akman, Y. (1997). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Erkuş, A. (2003). *Psikometri Üzerine Yazılar*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları No: 24.

Fidan, N. (1985). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Alkım Yayınevi.

Gençdoğan, B., Güleriyüz, Ş., Sırmacı, N., & Gülbahçe, A. (2005). İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Zekâsı İle Matematik Tutumu Arasındaki İlişkileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* (11), 186-198.

Göğüş, G. (2009). *Müzik Öğretimi ve Yöntemleri*. Bursa: Star Ajans Mat.

Göğüş, G. (2009). Müziksel ve Matematiksel Öğrenme Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitim Fakültesi* , 1 (11), 79-89.

Gürgen, E. T. (2006). Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem Ve Yaklaşımlar. *Eğitim Fakültesi Dergisi* , 7 (12), 81- 93.

Gürgen, E. T. (2007). *Orff-Schulwerk ve Kodaly Yönteminin Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Hamzaoğlu, A. R. (2002). *6-12 Yaş Grubundaki Çocukların Gelişiminde Müzik Eğitiminin Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Işın, D. (2008). *Okul Öncesi Müzik Eğitime Uygulanan Orff Yaklaşımı'nın 5-6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritimsel Becerilerine Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni İnsan Ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayım.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Kaya, A. (2006). *İlköğretim II. Kademe Sanat Eğitiminde Motivasyonun Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kocabaş, A. (1997). Temel eğitim II. Kademe Öğrencileri in Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (13), 141-145.

Korkmaz, L. (2012). İçimdeki Müzik. *PiVOLKA* (22), 5-8.

Küçükahmet, L. (2005). *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayınları.

Larousse, B. (1986). *Büyül Larousse Sözlük ve Ansiklopedi*. Gelişim Yayınları.

MEB Komisyonu. (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı*. Ankara: MEB.

Mertoğlu, E. (2005). *Müzik ve Ritm Eğitimi. Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar-2. Sevinç, M.(Ed.)*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Öğülmüş, S. (2006). *Kişiler Arası Sorun Çözme Becerileri ve Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Özcan, V. (2007). *Orff Öğretisinin Ve Yaratıcı Dramanın Uygulandığı Ve Uygulanmadığı Okullarda Öğrencilerin Müzik Dersine Olan Tutumlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özcengiz, Z. (2006). *Kuruluş Döneminde Türk Operası (19. Yüzyıl Ortasından 1950'ye Kadar)*. Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları

Özgür, A. (2006). *İlköğretim Müzik Dersinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bir İnceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özkalp, E. (Ed.) (2004). *Davranış Bilimlerine Giriş*. Eskişehir: TC Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1355.

Özkan, N. (2006). *Ritim Eğitimi ve Modern Dans*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Özmenteş, G. (2005). *Dalcroze Eurhythmics Öğretiminin Müziksel Beceriler, Müzik Dersine İlişkin Tutumlar Ve Müzik Yeteneğine İlişkin Özgüven Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Özmenteş, G., & Bilen, S. (2005). Dalcroze Eurhythmics Öğretiminin Müziksel Beceriler, Müzik Dersine İlişkin Tutumlar Ve Müzik Yeteneğine İlişkin Özgüven Üzerindeki Etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 6 (10), 87-102.

Özsöz, B. (2007). *Öğrenci Güdülenmesini Etkileyen Öğretmen Özellikleri Ve Bu Özelliklerle İlgili Öğretmen Farkındalığı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özşahin, N. (2003). *Lise Öğrencilerinin Günlük Yaşamdaki Akış Deneyiminin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Öztürk, A. (2004). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Öztürk, A. (Ed.) (2008). *Temel Müzik Bilgileri* (Cilt 1-12). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Programı.

Öztürk, F. G. (1996). Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi ve Öğretmen Sorunu. *Flarmoni Sanat Dergisi* (139), 5-8.

Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (1996). *Motivation in Education Theory, Research and Applications*. New Jersey: Merrill, Printice Hall.

Saygun, A. A. (1971). *Musiki Temel Bilgisi Musiki Nazariyatı*. İstanbul: M.E.B.

Sığırtmaç, A. (2005). *Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi*. İstanbul: Kare Yayınları.

Sökezoğlu, D. (2009). Oyun, Hareket, Dans ve Ritim Yoluyla Müzik Eğitiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, (s. 1-10). Samsun.

Sökezoğlu, D. (2010). Ritim, Hareket Ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7 - 11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği). *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (2).

Sözer, V. (1986). *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Sun, M., & Seyrek, H. (1993). *Okul Öncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları.

Sungurtekin, Ş. (2005). *Orf Çalgılarının Okul Müzik Eğitimindeki Yeri Ve Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Uygulamalarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şendurur, Y., Barış, A., & Dolunay. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 22 (1), 165-174.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayın.

Terzi, Ç. (2011). Türk Eğitim Sistemi'nde Okulların Örgüt ve Yönetim Yapısı ile Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı Arasındaki İlişkinin Çözümlemesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International* , 1 (1), 75-82.

Tokinan, B. Ü. (2008). *Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon, Özgüven, Özyeterlilik ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri* . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tufan, S. (1997). 4-8 Yaş Grubu Öğrencilerinin Müzik ve Piyano Eğitimi. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi* , 16.

Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Evrensel Müzikeyi.

Ürfioğlu, A. (1989). *Bebeklik Ve Okul Öncesi Dönemde Müzik Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Yaltur, N. (2006). *İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersinde Aktif Öğrenme Yöntemlerinin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yaşar, N., Özdemir, A., Eren, E., & Öztürk, S. (2011). *İlköğretim Müzik 3 Öğretmen Klavuz Kitabı*. Ankara: Sistem Ofset.

Yener, Y. A. (2011). Müziğin Çocuklar ve Yaşlılar Üzerindeki Etkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (29), 119-124.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yıldırım, K. (1995). *Kodaly Yöntemi İle Müzik Eğitimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir:Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yücesan, E. (2008). *Orff Yaklaşımı' Na Dayalı Etkinliklerin İlköğretim Beşinci Sınıf Derslerinde Uygulanışının, Öğrencilerin Müziksel-Ritmik Zekâ Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara:Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

EK-1 ÇALIŞMA PLANI

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
1. Hafta	13.Şub.12	14.Şub.12	15.Şub.12	16.Şub.12	17.Şub.12
			Müzik dersine İlişkin Tutum Ölçeklerinin Uygulanması (Ön Test)		
2. Hafta	20.Şub.12	21.Şub.12	22.Şub.12	23.Şub.12	24.Şub.12
	DG I. Oturum	KG I. Oturum			
3. Hafta	27.Şub.12	28.Şub.12	29.Şub.12	01.Mar.12	02.Mar.12
	DG II. Oturum	KG II. Oturum			
4. Hafta	05.Mar.12	06.Mar.12	07.Mar.12	08.Mar.12	09.Mar.12
	DG III. Oturum	KG III. Oturum			
5. Hafta	12.Mar.12	13.Mar.12	14.Mar.12	15.Mar.12	16.Mar.12
	DG IV. Oturum	KG IV. Oturum			
6. Hafta	19.Mar.12	20.Mar.12	21.Mar.12	22.Mar.12	23.Mar.12
	DG V. Oturum	KG V. Oturum			
7. Hafta	26.Mar.12	27.Mar.12	28.Mar.12	29.Mar.12	30.Mar.12
	DG VI. Oturum	KG VI. Oturum			
8. Hafta	02.Nis.12	03.Nis.12	04.Nis.12	05.Nis.12	06.Nis.12
				DG VII. Oturum	KG VII. Oturum
9. Hafta	09.Nis.12	10.Nis.12	11.Nis.12	12.Nis.12	13.Nis.12
			Müzik dersine İlişkin Tutum Ölçeklerinin Uygulanması (Son Test)		

EK-2 DENEY GRUBU DERS PLANLARI

I. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Ses Süreleri

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Ritim Yoluyla Şarkı Öğretimi, Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Grup Çalışması.

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Yedi Adım Dans Müziği, CD Çalar Mutluluk Şarkısı, Müzik Dersi Öğrenci Çalışma Kitabı, Blok Flüt

Kazanım:

A.7. Yarattığı ritim çalgısıyla dinlediği ve söylediği müziğe eşlik eder.

B.1. Müzikteki uzun ve kısa ses sürelerini fark eder.

Uygulama:

- Ritimle isim oyunu oynanır. Bunun için sınıfa Al-gül alkış tutularak söylenir, sınıfa da tekrarlatılır. Bütün sınıfın isimleri sırayla ritimle vurularak tekrarlanır. Uzun ve kısa hecelere dikkat çekilir.
- Sınıfa hazırlanan ritim kartları gösterilir ve bunların ritimle nasıl vurulacağı açıklanır, uygulaması yapılır.
- Sınıfa sonu ünlü ile biten hecelerin kısa, ünsüz ile biten hecelerin uzun olduğu açıklanır. Uzun hecelerin çizgi (-), kısa hecelerin nokta (.) işareti ile gösterileceği belirtilir.
- Yedi Adım Dans Müziği ile müzik durunca donma oyunu oynanır. Müzik uzun ve kısa aralıklarla durdurularak uzun ve kısa ses sürelerine dikkat çekilir.
- Yedi Adım Dans Müziğindeki uzun ve kısa ses sürelerine dikkat çekilerek bütün sınıfla birlikte dans edilir.
- Öğrencilere kâğıtlar dağıtılır. Öğrencilerden, kâğıtlarına dilerlerse uzun (-), dilerlerse kısa (.) ses sürelerinin işaretlerini kâğıtlarının ortasına, görünecek biçimde çizmeleri istenir. Her gruptan kendi içinde çizilen kâğıtları gelişi güzel

yerleştirmeleri ve diledikleri ritim aletini kullanarak oluşturulan ritmi çalmaları istenir.

- “Mutluluk şarkısı” öğrencilere sadece ritim vurularak sözsüz ve melodisiz olarak çalıştırılır. Ritmin öğrenciler tarafından anlaşılmasından sonra, şarkı sözleriyle birlikte ritim vurularak öğretilir. Sözler de yerleştikten sonra melodi de öğretilir. Parça ritim aletleri de kullanılarak söylenir.

Mutluluk

şarkısı

Moderato

1 2

Söz ve müzik: Muammer SUN

Bir fi - dan di - ker - ken hay li lil li lâ

Bir çi - çek a - çar - ken hay li lil li lâ

Mut - lu - luk ta - şar göz - le - ri - miz - den
Hay li lil li lâ hay li lil li lâ

neş - e - le - ni - riz hey şar - kı söy - le - riz
hay li lil li lâ hey hay li lil li lâ

2. Bir işe başlarken hay li lil li lâ,
Bir işi bitirirken hay li lil li lâ

3. Bir müzik dinlerken hay li lil li lâ,
Bir oyun oynarken hay li lil li lâ

Değerlendirme:

- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

II. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Uygun Hız Ve Gürlük

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Ritim Yoluyla Şarkı Öğretimi, Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Grup Çalışması

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Doğa Senfonileri CD'si, Vücudumuz Şarkısı, Blok Flüt.

Kazanım: B.4. Müzikleri uygun hız ve gürlükte seslendirir.

Uygulama:

- Ritim kartları sınıfa gösterilir. Sınıftaki öğrencilerin gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurması sağlanır. Uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılır. “Mutluluk Şarkısı” ritim tutularak hatırlanır.

- Doğa sesleri CD'siyle alanda yönergelere uygun olarak dolaşılır.

- Doğa sesleri ile gezerken duyulan seslerin neler olduğu tartışılır. Bu sesler tahtaya listelenir. Seslerin gürlüklerine göre hafif, orta ve kuvvetli olarak sınıflandırıldığı açıklanır. Belirlenen bu sesleri de gürlüklerine göre sınıflandırmaları istenir. Bu sınıflandırma tahtada gösterilir. Belirlenen seslerin bedenimizi de kullanarak nasıl çıkarılabileceği tartışılır. Karar verildikten sonra bütün sınıfla tekrarlanır.

- Sınıf hafif, orta ve kuvvetli olarak üç alt gruba ayrılır. Oluşturulan gruplardan kendi gürlük grubun ait seslerden oluşan bir ritim oluşturmaları istenir. Performanslarını sergilerken kendi grupları için uygun ritim aletlerini seçmeleri istenir. Grupların performansları sırayla izlenir.

- Şarkıları söylerken sesimizin gürlüğü kadar hızımızın da önemli olduğu açıklanır. Hızımızın da çabuk, orta ve yavaş olarak sınıflandırıldığı anlatılır. Gruplardan biraz önce yaptıkları ritme dayalı uygulamalarını tekrar sergilemeleri, ancak bu aşamada sergileme sırasında hızların yönergeye göre değiştirmeleri istenir. Uygulamalar sırayla izlenir.

- Şarkıların uygun hız ve gürlükte söylenmesinin önemi ile ilgili kısa beyin fırtınası yapılır.
- “Vücudumuz” şarkısı öğrencilere sadece ritim vurularak sözsüz ve melodisiz olarak çalıştırılır. Ritim yerleştikten sonra sözleriyle birlikte ritim vurularak, sözler ritimle öğretilir. Sözler de yerleştikten sonra melodi de öğretilir. Parça ritim aletleri de kullanılarak söylenir. Uygun hız ve gürlükte söylenmesi sağlanır.

VÜCUDUMUZ Saip EGÜZ

13. *Allegretto* **F**

B^b İ ki e lim F İ ki ko lum C ba cak la rım F var.

her in san da bir bu run bir de a ğız var

Moderato **F** **B^b** **C** **C7** **F**

Sen hiç gör dün mü uç ku lak lı bir a dam

Allegretto **B^b** **D-** **C7** **1. F** **2. F**

O lur mu hiç uç ku lak dön de ay na ya bak hey bak.

İki kulak, iki yanak bir de başım var
Gözlerimde kirpiğim, saçlarım da var
Sen hiç gördün mü üç dudaklı bir adam
Olur mu hiç üç dudak dön de aynaya bak

İki gözüm, iki kaşım parmaklarım var
İnci gibi dişlerim, bir de çenem var
Sen hiç gördün mü üç yanaklı bir adam
Olur mu hiç üç yanak dön de aynaya bak

Değerlendirme:

- Dersin başında uygulanan kartlarla ritim çalışması tekrarlanır. Aradaki fark gözlemlenir.
- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

III. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Duygu ve Düşüncelerim

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Grup Çalışması

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Müzikli Görsel Slâyt, Zar, Blok Flüt

Kazanım:

C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

C.2. Bildiği müziklerde yer alan farklı ezgi cümlelerini dansa dönüştürür.

Uygulama:

- Ritim kartları sınıfa gösterilir. Sınıfın gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurması sağlanır. Uygulama sırasında bir önceki derste öğrenilen farklı gürlük ve hızlar ile uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılır. Öğrenilen “Mutluluk Şarkısı” ve “Vücudumuz” şarkıları kurallara uygun olarak ritim aletleri de kullanılarak söylenir.

- Müzikli görsellerden oluşan slâyt sınıfa izletilir. Gönüllü öğrencilerle bu görsellerin ritimlerini vurma çalışması yapılır.

- Sınıf alt gruplara ayrılır. Her gruba farklı görseller verilir. Gruplardan bu görselleri ritimle anlatmalarını istenir. Gruplar performanslarını sergilerler. Diğer gruplar da hangi görselin anlatıldığını bulmaya çalışırlar.

Değerlendirme:

- Tahtaya 6 tane müziksel kavram numaralandırılarak yazılır.

1	2	3	4	5	6
Yavaş	Hızlı	Hafif	Uzun	Kısa	Kuvvetli

- Bu kavramların yanına 6 tane duygu numaralandırılarak yazılır.

1	2	3	4	5	6
Mutluluk	Korku	Kızgınlık	Güç	Üzüntü	Utanma

- Her öğrenciye birer ritim aleti verilir. Alanın ortasına da iki zar koyulur. Grup çember şeklinde durur. Belirlenen sırayla öğrenciler ortadaki zarı atarlar. 1. Zar müziksel kavramı 2. Zar ise duyguyu ifade eder. Öğrenciler sırayla zarı atarak önce müziksel kavramı sonra da duyguyu belirler. Aynı zamanda uygun olarak beden duruşu ve hareketi yaparken ritim aletleri ile de kullanırlar. Bütün öğrenciler zarı atana kadar çalışma sürdürülür. Öğrencilerin ritimlerle müzikal kavramı ve duygularını ifade etmeleri gözlemlenir.

Değerlendirme:

- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

IV. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Ezgi Oluşturalım

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Grup Çalışması

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Dörder Mısralık Şiirler, Blok Flüt.

Kazanım:

C.3. Ezgi denemeleri yapar.

B.3. Duyduğu basit ritim ve ezgiyi tekrarlar.

Uygulama:

- Ritim kartları sınıfa gösterilir. Sınıfın gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurması sağlanır. Uygulama sırasında bir önceki derste öğrenilen farklı gürlük ve farklı hızlar ile uzun ve kısa ses süreleri hatırlatılır. Öğrenilen “Mutluluk Şarkısı” ve “Vücudumuz” şarkıları bu kurallara uygun olarak ritim aletleri de kullanılarak söylenir.

- Öğrencilerden ritim kartlarından bir tanesini seçmeleri ve bunu ritimle vurmaları istenir. Seçtikleri kartın ritmini yaptıktan sonra, sınıftan ritmi vurulan kartın hangisi olduğunu bulmaları istenir. Gönüllü öğrencilerle çalışma tekrarlanır.

- Sınıfa bir ritim vurulur. Gönüllü öğrencilerden de bu ritmin devamının nasıl olacağını ritim vurularak gösterilmesi istenir. Ritim çalgılarıyla etkinlik devam ettirilir.

- Sınıf alt gruplara ayrılır. Gruplara dörder mısralık şiirleri verilir. Verilen şiirlerin ritimlerinin bulunması istenir. Gruplardan bu ritimleri ritim çalgılarıyla ya da beden vuruşlarıyla çalmaları istenir. Grupların çalışmalarını tamamlamaları sağlandıktan sonra, ritmini buldukları şiirlerinin, ritmine uygun doğaçlama melodiler eklemeleri istenir. Grupların çalışmalarını tamamlamaları için rehberlik edilir. Şiirlerinden diledikleri kadar söz tekrarlamalarına izin verilir.

Değerlendirme:

- Grupların oluşturdukları performanslar izlenir.
- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

Kullanılan Şiirler**Atam**

Atam sana binlerce
Teşekkür ederim
Verdiğin emek için
Ellerinden öperim

Necla ÖZATAĞAN

Taşıtlar

Kırmızı otomobilim
Tozu dumana katıyor
Beyaz gemim
Denizleri dolaşiyor.

Cumhuriyet Bayramı

Süslenmiş her yer
İnsan gurur duyar
Ulusum kutlar
Nice nice bayramlar.

Sonbahar

Altın sarı yapraklar
Yazda kalır sıcaklar
Soğuk günler yaklaşır
İşte geldi sonbahar

Şevket Terzi**Ana Sevgisi**

Sıcağın sinmiş bana,
Seni severim ana,
Sensiz bana kan veren
Sensiz bana can veren.

Mehmet Necati ÖNGAY

V. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Müzikle Hareket Edelim

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Bireysel ve Grup Çalışması

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, CD Çalar, Farklı Ritmik Yapılara Sahip Müzik CD'leri, Blok Flüt.

Kazanım:

C.4. Farklı ritmik yapılardaki ezgilere uygun hareket eder.

Uygulama:

- Daha önceki derslerde öğrenilenlerin kısa bir hatırlatması yapılarak, öğrenilen “Mutluluk Şarkısı” ve “Vücudumuz” şarkıları bu kurallara uygun olarak ritim aletleri de kullanılarak söylenir.

- Ritim kartları sınıfa gösterilir. Öğrencilerin gördükleri ritim kartlarına uygun ritimleri vurması sağlanır. Bu karttaki varlıkların ritimlerine uygun olarak nasıl hareket edebilecekleri sorulur. Gönüllü öğrencilerin performansları izlenir, sınıfta tartışılır.

- “Spot Işıkları” oyunu oynanır. Müzik eşliğinde çemberde dans edilir. Grubun sağından başlanarak ismi söylenen kişiye dönülür ve o kişi alkışlanır. Bu sırada o kişi sola dansını yapar, dansı bitiminde bütün grup tekrar çemberde dans eder. Sonra sıradaki kişi ile oyun devam ettirilir. Bütün grup dansını yapana kadar oyun oynanır.

- **Tohumun Gelişimi**

Öğrencilerden hazırlanan alanda kendilerini rahat ve güvende hissedecekleri bir yer seçmeleri istenir. Müzik eşliğinde yönergeler göre bireysel canlandırmalar yapacakları söylenir. Canlandırmalar sırasında müziğin ritmine ve yönergeye uygun beden hareketleri kullanılarak ritim yapılması istenir. Yönergeler aşağıdaki gibidir:

Toprak: Topraktan var olmaya çalışan bir tohumsunuz. Huzurlu ve mutlusunuz. Yavaş yavaş büyüyor ve topraktan yavaşça çıkıyorsunuz. Mavi gökyüzünü görüyorsunuz. Ona doğru uzanıyorsunuz. Bedeniniz topraktan sırayla çıkıyor. Önce kollarınız, kollarınızla bedeninizin kalanını yukarıya doğru çekiyorsunuz. Evet, başardınız.

Su: Su damlacıkları... Şarkılar söyleyerek yüzünüze dokunuyor. Çok mutlusunuz. Bedeniniz suda yeniden yaşam buldu. Su ile bütünleştiniz. Şimdi yavaş yavaş buhar oluyorsunuz...

Hava: Aşağıya bakıyorsunuz. Kendinizi çok hafif ve rahatlamış hissediyorsunuz. Tüy gibisiniz. Rahatsınız ve bunu bedeninizle de gösteriyorsunuz. Bütün sorunlarınızı çözdünüz. Mutlusunuz...

Ateş: Sen artık bir ateşsin. Hızlanıyorsunuz... Gücünü ve başarını hisset. Kendinle gurur duy Bunun tadını çıkar. Şimdi yavaşla ve etrafındaki diğer ateşleri de fark et. Güçlüsün.. Bütün ateşler birleşin. Birleşin ve yavaş yavaş kor olun.

- Çalışma tamamlandıktan sonra, yönerge verilmeden tekrar aynı sıra ile müzikler çalınır. Öğrencilerden biraz önce hangi hareket ve ritmi hangi müzikte yapmışlarsa bireysel olarak tekrarlamaları istenir. Bireysel tekrarlamalardan sonra sınıf dört alt gruba ayrılır. Gruplarında her müzik için bir hareket ve ritim belirlemeleri istenir. Müzikler sırayla dinletilirken gruplardan da çalışmalarının provasını yapmaları söylenir.

Değerlendirme:

- Grupların çalışmaları sırayla izlenir.
- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

VI. Oturum

Ders: Müzik

Konu: Nasıl Sergileriz?

Sınıf: 3

Süre: 40 + 40

Yöntem-Teknik: Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Bireysel ve Grup Çalışması

Araç Gereç: Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Şiirler, Mutluluk Şarkısı, Vücudumuz Şarkısı, CD Çalar, Farklı Ritmik Yapılara Sahip Müzik CD'leri, Blok Flüt.

Kazanım:

A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

Uygulama:

- Öğrencilere bu derste sergileme sırasında hangi gösterilerin yapılacağına karar verileceği söylenir. Bu amaçla tahtaya bu güne kadar yapılan bütün etkinlikler, etkinlikler kısaca tekrarlanarak, listelenir.
- Koro olarak söylenecek olan “Mutluk Şarkısı” ritim aletleri de kullanılarak çalışılır. “Vücudumuz” şarkısı için solo şarkı söyleyecek öğrenci seçimi yapılır. Şarkı seçilen öğrencilerle çalışılır. Şarkıların başlama, tekrar ve bitişlerinin nasıl olacağı netleştirilir.
- Ezgi denemeleri grupları sırayla performanslarını hatırlatırlar. Çalışmalardan birkaç tanesi sınıfla birlikte seçilir. Seçilen gruplardan çalışmalarını sergilerken başlama, tekrar ve bitişlerinin nasıl olacağına karar vermeleri istenir. Seçilen grup performansını çalışılır.
- Doğaçlama dans performanslarının neler olduğu hatırlanır. Bu çalışmayı sergileyecek grup, sınıfla birlikte, performanslar hatırlanarak seçilir. Seçilen grubun performansını çalışılır. Çalışmaları sırasında başlama, bitiş ve beden perküsyonu yaptıkları bölümlerin belirgin olması gerektiği vurgulanır.
- Çalışmalarını tamamlayan gruplar sırayla izlenir.

- Sergileme sırasında nasıl bir sıralama izleneceğine karar verilir ve program oluşturulur.

Değerlendirme:

- Grupların oluşturdukları performanslar izlenir.
- Öğrenciler ders sürecinde tek tek gözlemlenerek, gözlem formu doldurulur.

VII. Oturum**Ders:** Müzik**Konu:** Nasıl Sergileriz?**Sınıf:** 3**Süre:** 40 + 40**Yöntem-Teknik:** Doğaçlama, Gösterip Yaptırma, Bireysel ve Grup Çalışması**Araç Gereç:** Çeşitli Ritim Aletleri, Ritim Kartları, Blok Flüt**Kazanım:**

A.6. Müzik çalışmalarını sergiler.

Uygulama:

Bir önceki derste karar verilen program tahtaya yazılır.

- Mutluluk Şarkısı
- Vücudumuz (Koro-Solo)
- Sonbahar (Öğrencileri Kendi Bestesi)
- Annem (Öğrencileri Kendi Bestesi)
- Dans Gösterisi

Ritim aletleri kullanılarak programın provası yapılır.

Değerlendirme:

- Program Okul bahçesinde öğretmen, öğrenci ve velilere izletilir.

EK-4 MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelerden her birini okuduktan sonra bu ifadenin size uygunluk derecesini gösteren sütuna ait olan ve ifadenin hizasında bulunan kutucuğu X ile işaretleyiniz.	Kesinlikle kabuluyorum	Kabuluyorum	Az kabuluyorum	Kabulmuyorum	Kesinlikle kabulmuyorum
1. Müzik dersini severim.					
2. Müzik dersinin hiçbir zaman boş geçmesini istemem.					
3. Müzik öğretmenimin verdiği ödevleri zamanında yaparım.					
4. Müzik dersinde şarkı söylerken kendimi şarkıya hiç veremem.					
5. Müzik dersi eğlenceli bir derstir.					
6. Müzik dersinde öğrendiklerimi severim.					
7. Müzik derslerinde müzik yeteneğimin geliştiğini hissederim.					
8. Müzik dersinde tüm ilgimi derse veremem.					
9. Müzik derslerine zorunlu olmasam girmek istemem.					
10. Müzik dersinde yapılan tüm etkinliklerden hoşlanırım.					
11. Dördüncü sınıftan sonra okulda müzik dersi verilmesini istemem.					
12. Müzik dersinin olduğu gün sevinçli olurum.					
13. Müzik dersleri bende müzikle ilgili birşeyler yaratmak için istek uyandırır.					
14. Müzik derslerinin kaldırılmasını isterim.					
15. Müzik dersinde ruhsal ve bedensel olarak rahatlanm.					
16. Müzik derslerine yalnızca sınıf geçmek için çalışırım.					
17. Müzik dersi en sevdiğim dersler arasında yer alır.					
18. Müzik dersine katılmaktan hoşnut değilim.					
19. Müzik öğretmenim dersi zevkli hale getirir.					
20. Müzik dersinde çalıp söylediğimiz şarkılar ilgimi çekmez.					

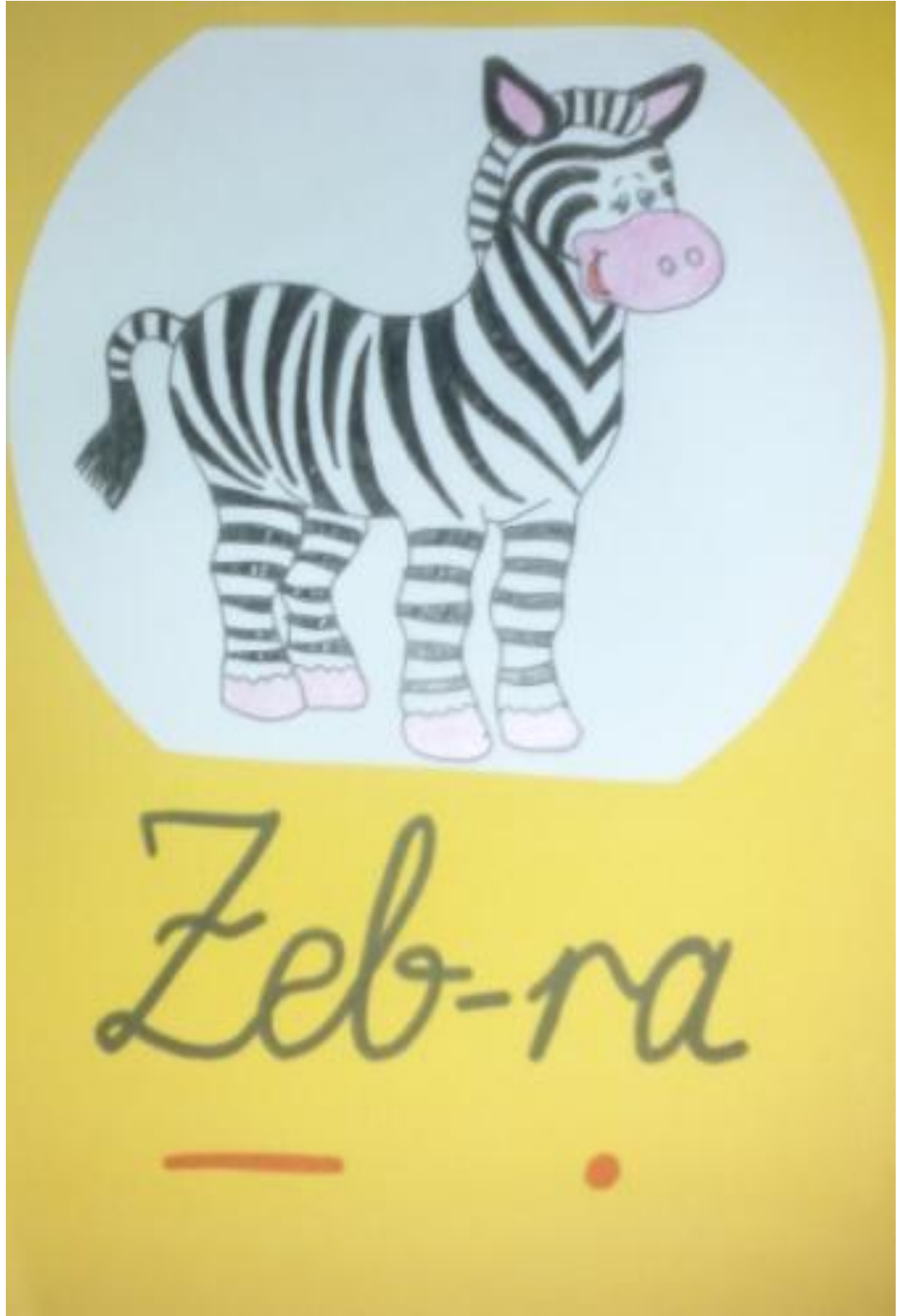
EK-5 RİTİM KARTLARI**Şekil 1:Fil**

Şekil 2:Sincap

Şekil 3:Keçi

Şekil 4:Zebra

Şekil 5:Salyangoz

Şekil 6:Balina

Şekil 7:Örümcek

Şekil 8:Kanguru

Şekil 9:Kelebek

Şekil 10:Penguen

Şekil 11:Denizati

Şekil 12:Ağaçkakan

Şekil 13: Yunusbalığı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Algül KALAY

Doğum Yeri ve Tarihi: 26.05.1976 Vakfikebir

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: 1993-1997 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği (Müzik Yan Alanı)

Yüksek Lisans Öğrenimi: 2010-2013 Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller: İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri:

Konferans ve Sempozyumlar

Doğru, M., Tümtürk Yılmaz, T., Kalay, A., & Gencosman, T. (2010, May). Effect of Creative Drama Method in Science and Technology Course on the Attitudes of Primary School Fifth Grade Students towards the Course and on Their Achievements. *III. International Conference for Theory and Practice in Education – Intercultural Communication, Multicultural Education, Budapest/HUNGARY.*

Çağdaş Drama Derneği 27-28 Mayıs 2006 Tarihinde Proje Günleri İlköğretimde Yaratıcı Drama Yöntemiyle Başlangıç Düzeyinde Satranç Eğitimi Sunumu.

Atölyeden Sınıfa Eğitimde Yaratıcı Drama Uygulamaları, İzmir 20.03.2010

8. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, Antalya 21.07.2011 Yaratıcı Drama Atölyesi

Yayınlar

Doğru, M., Tümtürk Yılmaz, T., Kalay, A., & Gencosman, T. (2010). Effect of Creative Drama Method in Science and Technology Course on the Attitudes of Primary School Fifth Grade Students towards the Course and on Their Achievements. *Journal of Practice and Theory in Systems of Education.* 5(2), p133-144.

İş Deneyimi

Projeler: İlköğretimde Yaratıcı Drama Yöntemi İle Başlangıç Düzeyinde Satranç Eğitimi

Çalıştığı Kurumlar:

1997-2001 İstanbul Mehmet Emin Pulatkonak İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni

2001-2005 İstanbul 75. Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni

2005-2008 Antalya Yurtpınar Gazi İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni

2008-2012 Antalya Emekevler İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni

2012-2013 Antalya Abdükadir Özkan İlkokulu Sınıf Öğretmeni

İletişim

E-Posta Adresi: algulcalay@hotmail.com

Adres: Yükseliş Mah. 2119 Sok. Sultan Apt. 38/4

KEPEZ/ANTALYA

Telefon: 0 505 652 35 01

Mayıs, 2013

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../2013

Algül KALAY